

Hrudník

MUDr. Veronika Němcová, CSc.

Hrudník

- **Vymezení**, orientační čáry, hranice plic a pleury, projekce srdce, poslechová místa
- Regio pectoralis, **mamma – lymfatická drenáž**
- **Topografie hrudní stěny**, mezižeburní prostory, podklad punkce hrudníku
- **Bránice** – stavba, inervace, kýly
- **Regio presternalis**, podklad sternální punkce
- **Trigonum clavipecturale**, punkce v. subclavia
- **Pleurální dutiny**, části parietální pleury, recessy, cupula pleurae a trigonum scalenovertebrale, pneumothorax
- **Plíce** – segmenty, otisky, útvary v plicním hilu, endotracheální intubace
- **Mediastinum superius**, schéma průřezu, retrosternální struma, thymomy, sy horní duté žíly – cavo-cavální anastomosis
- **Mediastinum inferius**, přední, střední a zadní, podklad transesofageálního ECHA, jícnové varixy – porto-cavální anastomosis
- **Srdce** – perikard, stavba, cévy, převodní systém, RTG

Tvary hrudníku

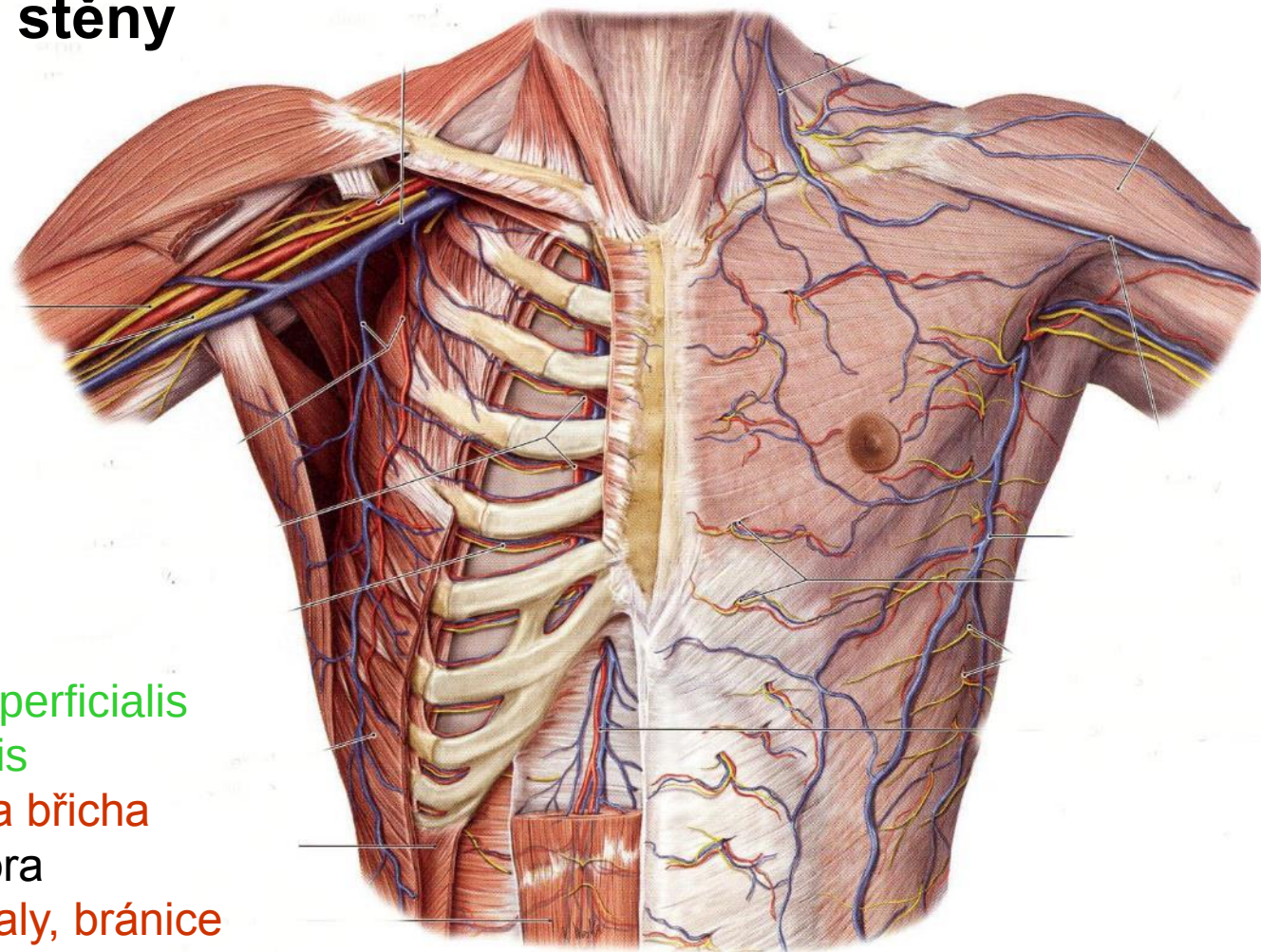

**Emphysema –
rozedma plic**

Pectus excavatum

Vrstvy hrudní stěny

kůže

podkoží

fascia pectoralis superficialis

fascia clavipectoralis

svaly pletence HK a břicha

páteř, sternum, žebra

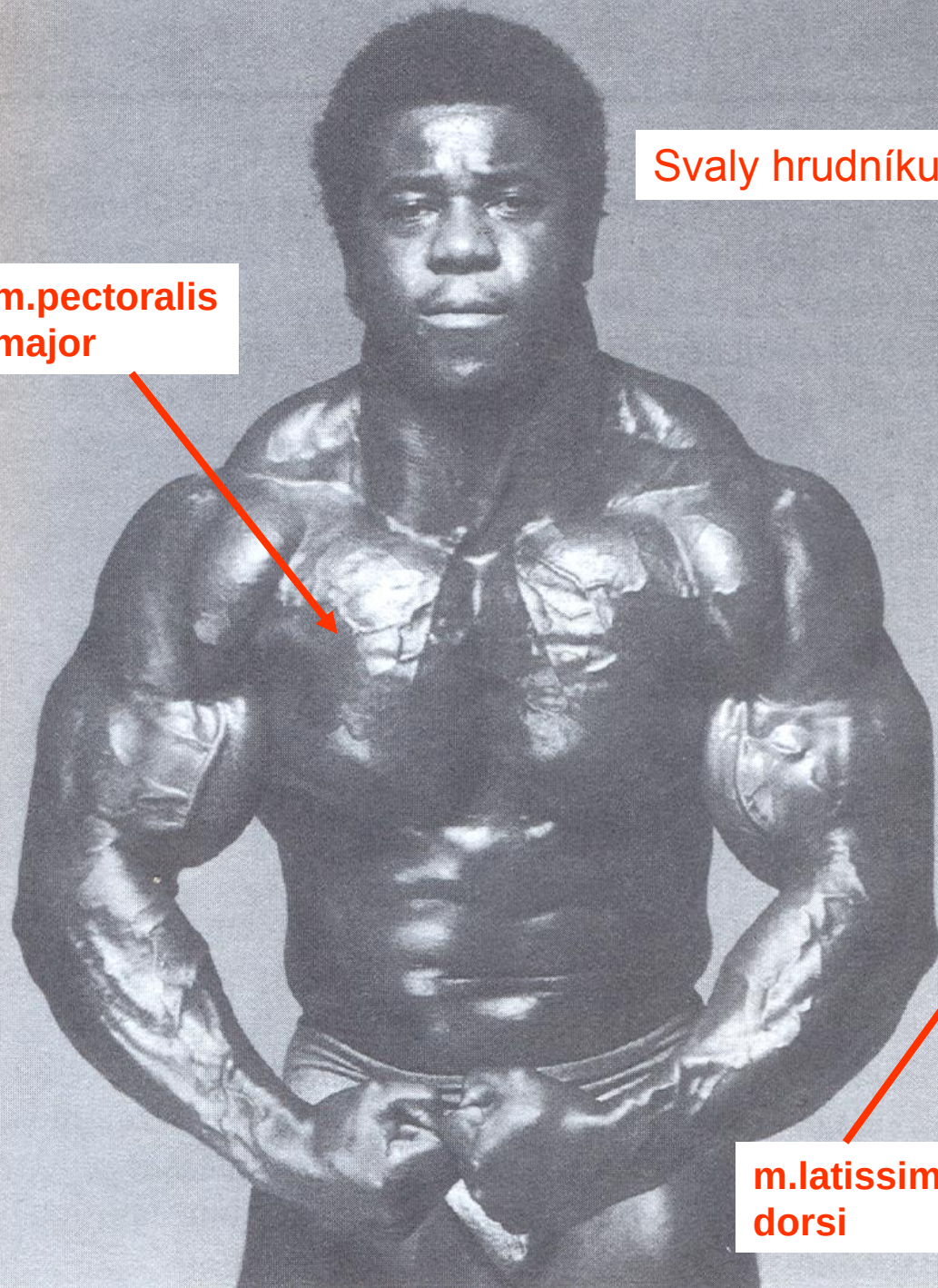
mezižební svaly, bránice

fascia endothoracica

pleura parietalis

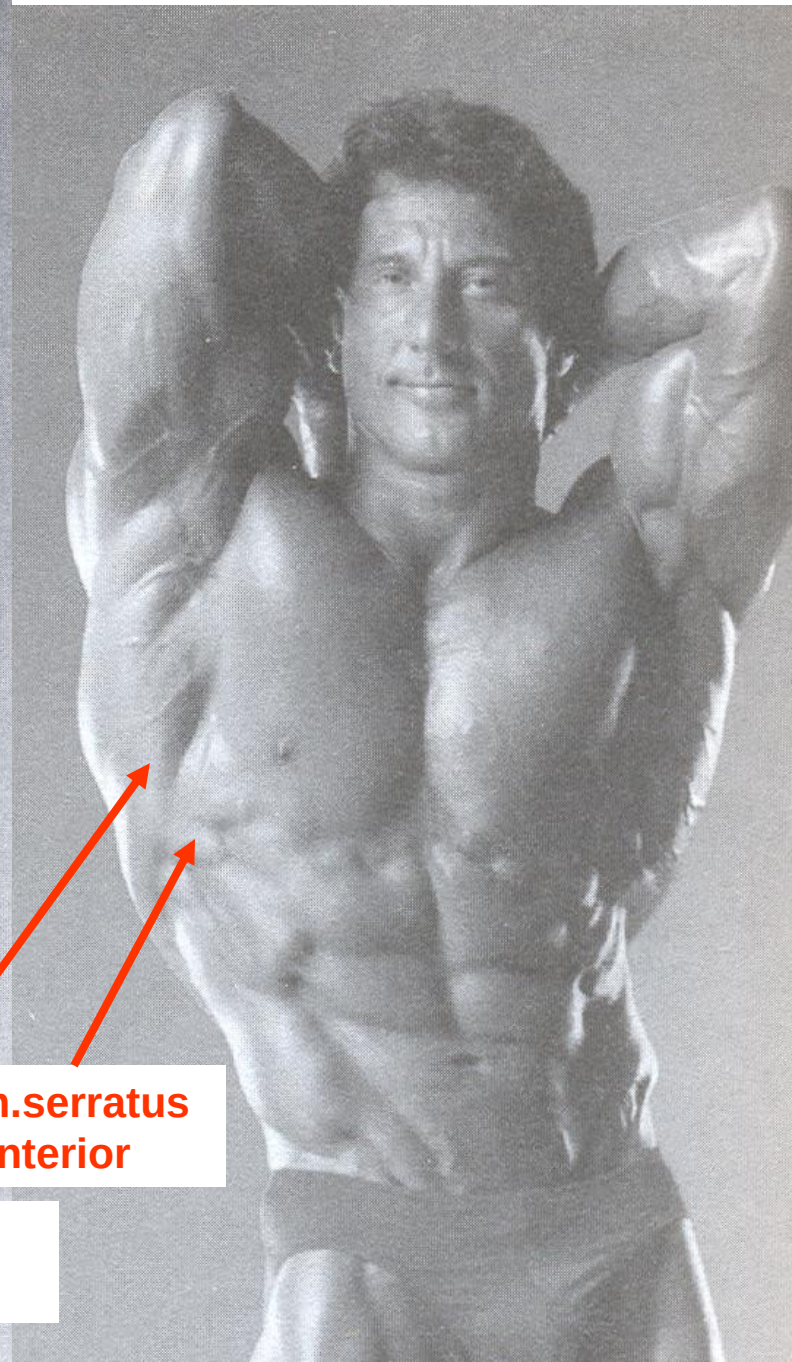
Svaly hrudníku

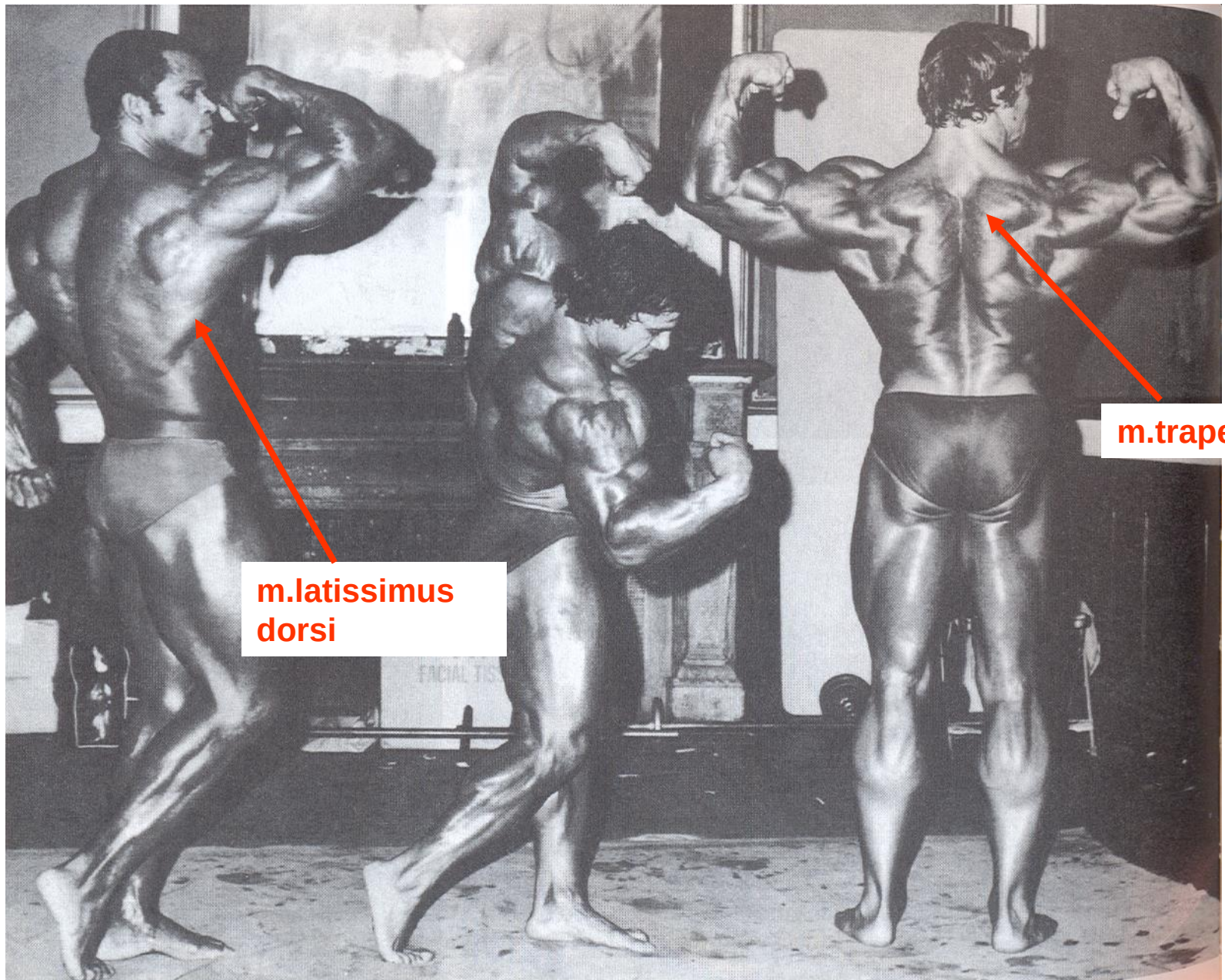
**m.pectoralis
major**

**m.serratus
anterior**

**m.latissimus
dorsi**

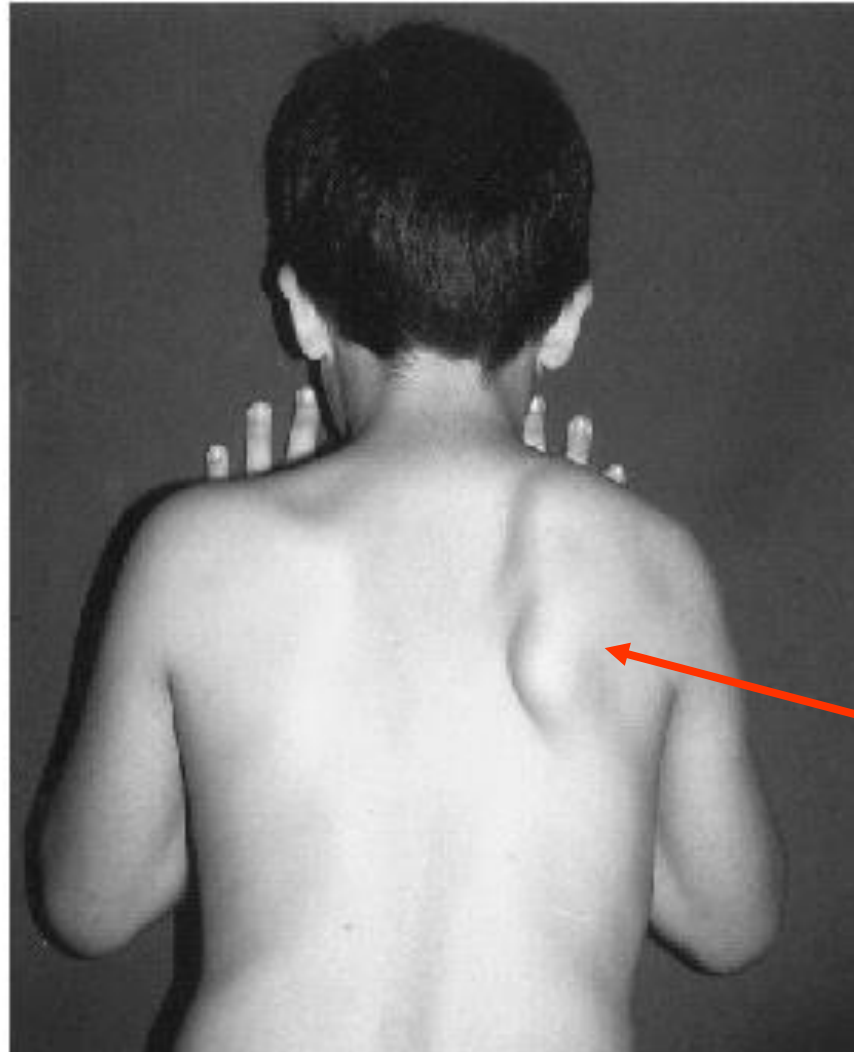

**m.latissimus
dorsi**

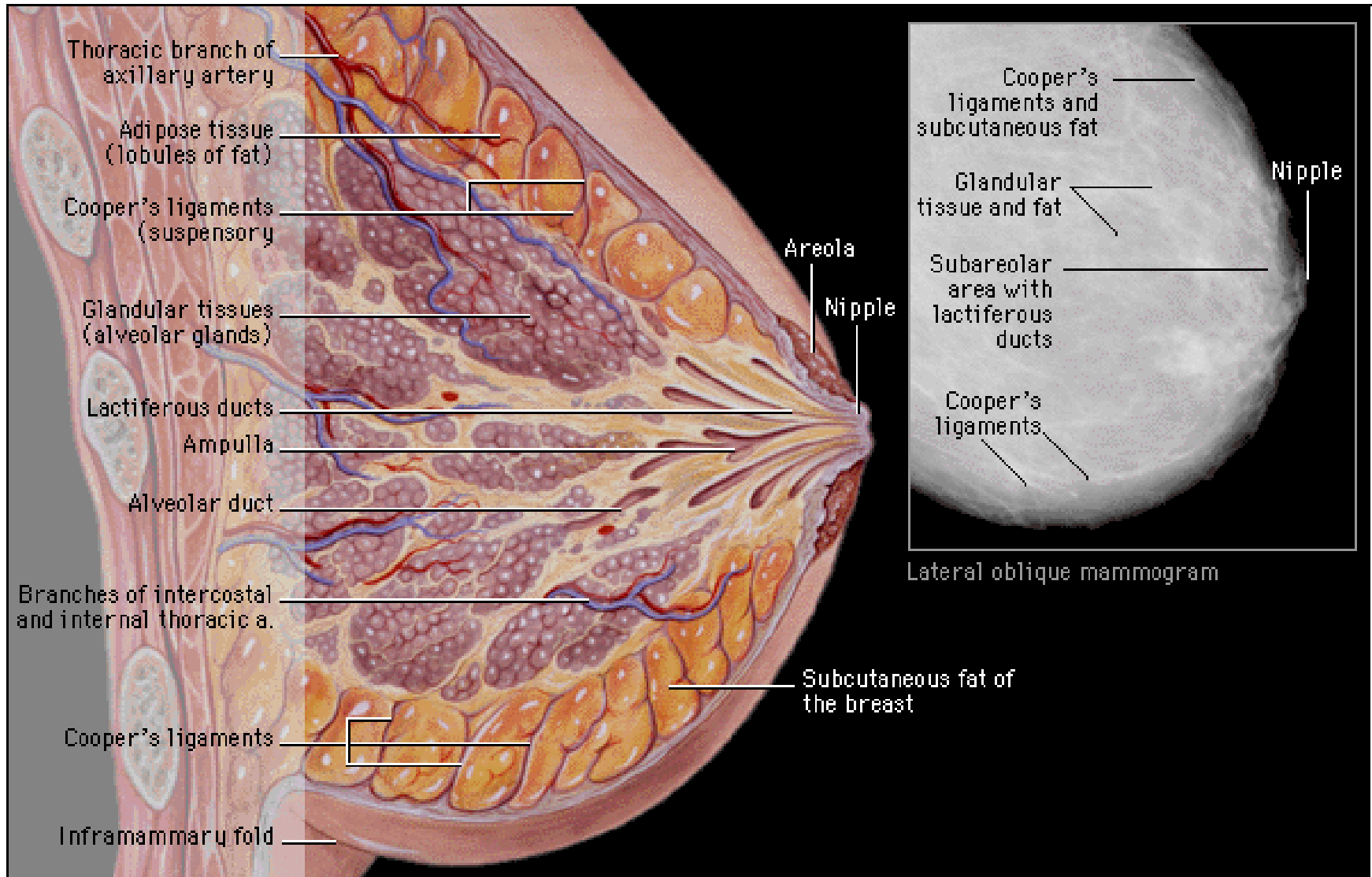
m.trapezius

Paresa n.thoracicus longus vpravo

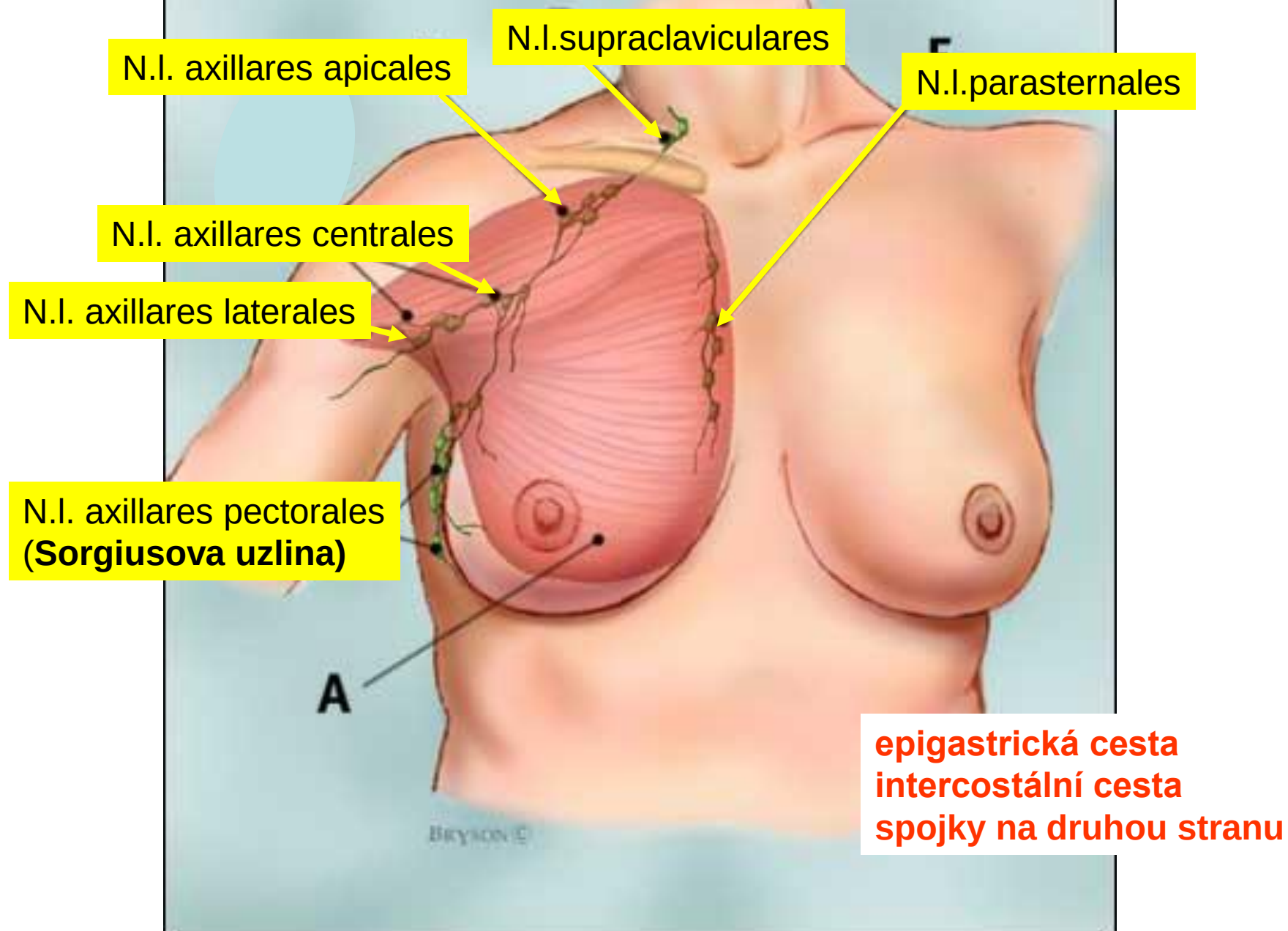

scapula alata

Mamma

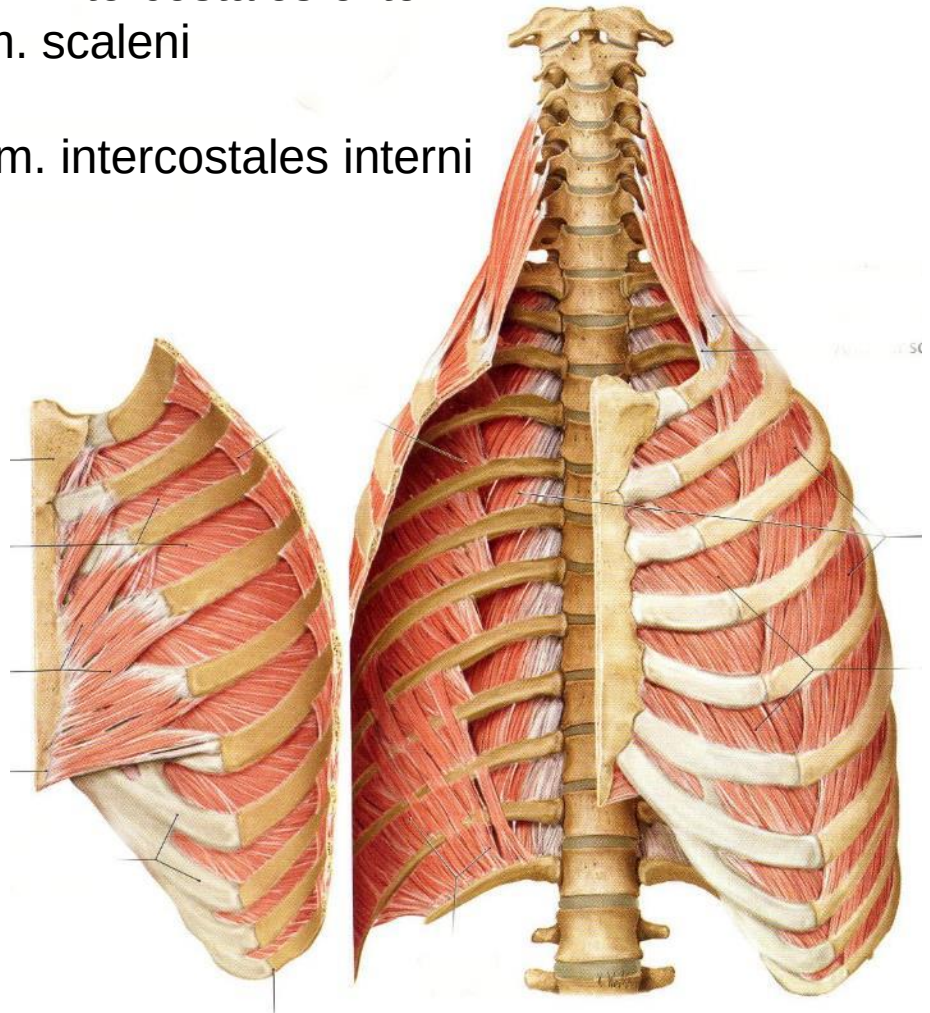
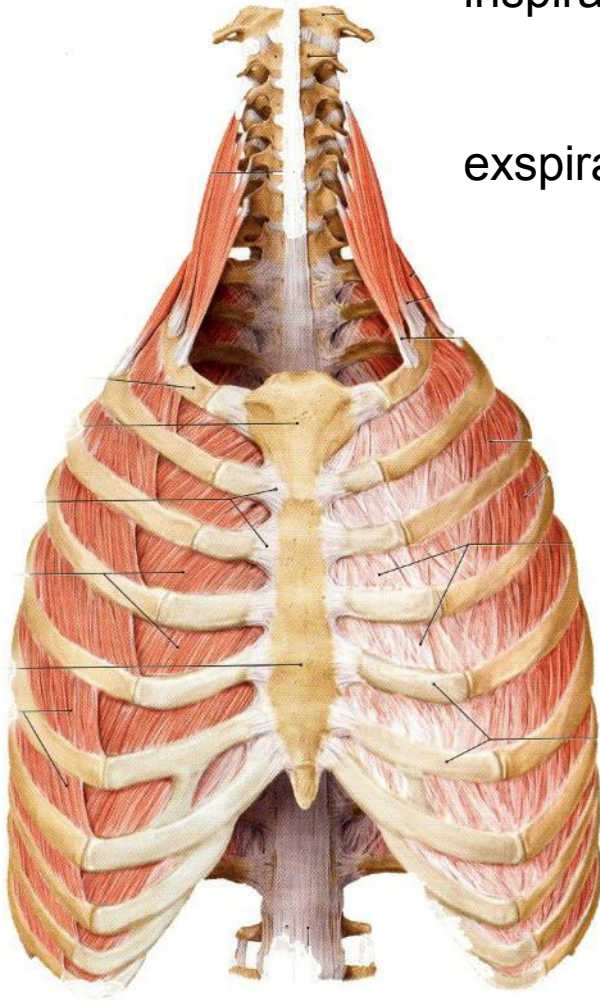
Lymfatický odtok z mammy

Svaly hrudníku

inspirační – mm. intercostales externi
mm. scaleni

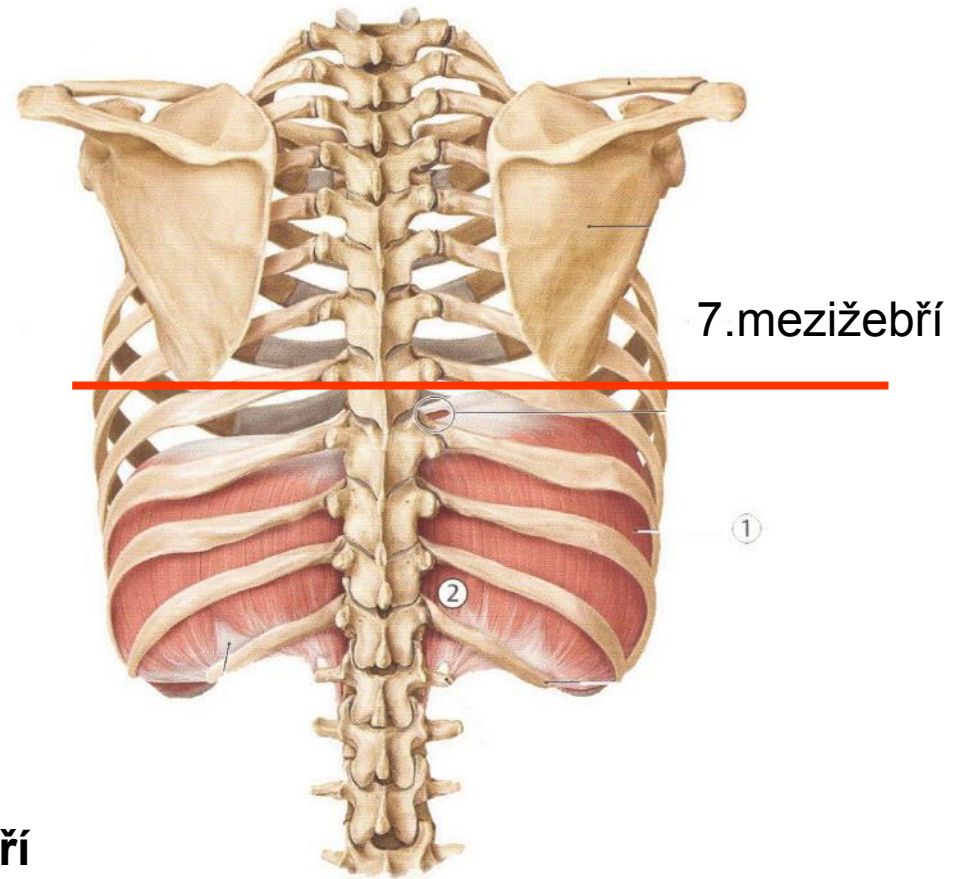
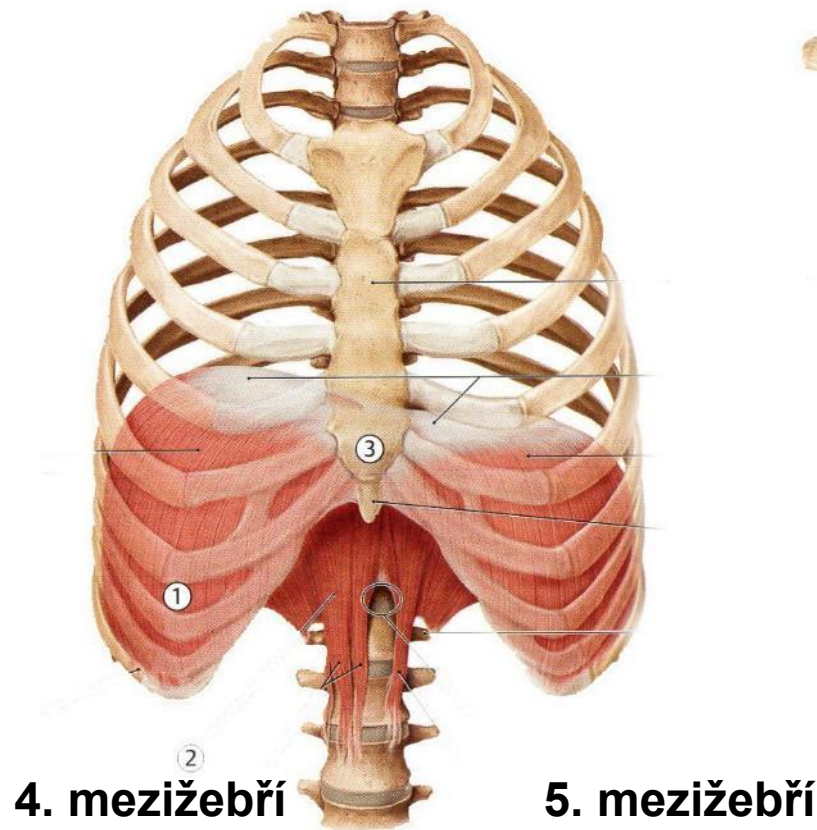
expirační – mm. intercostales interni

Bránice

inspirační sval

centrum tendineum – foramen venae cavae
pars lumbalis (2) – průchod aorty, jícnu
costalis(1)
sternalis (3)

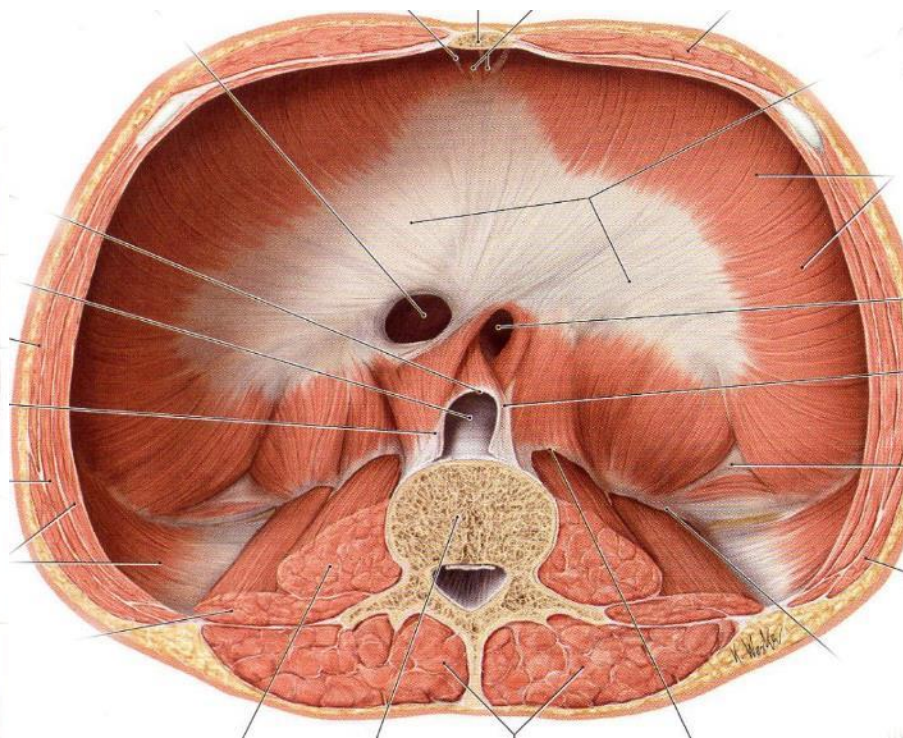
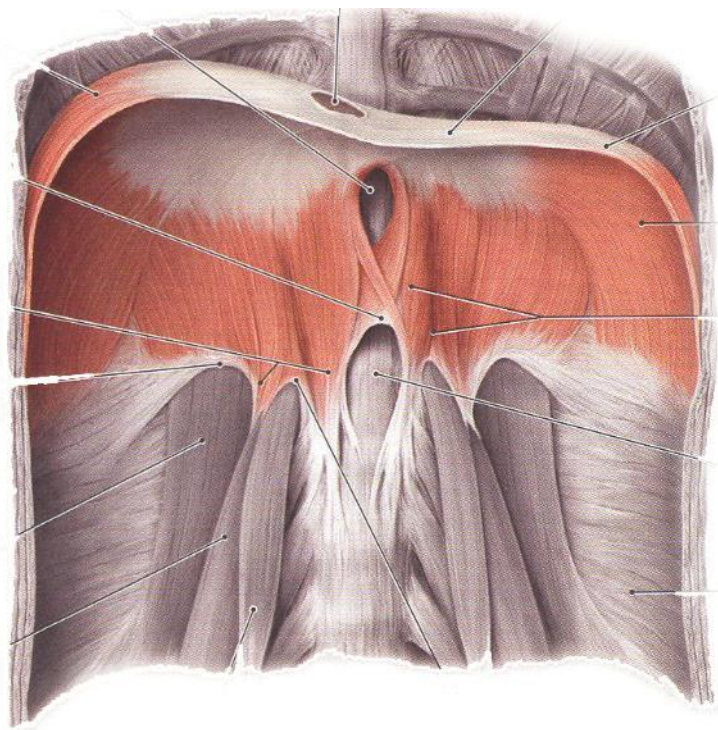
Bránice části a průchody

centrum tendineum

pars lumbalis lig arcuatum medianum, mediale, laterale

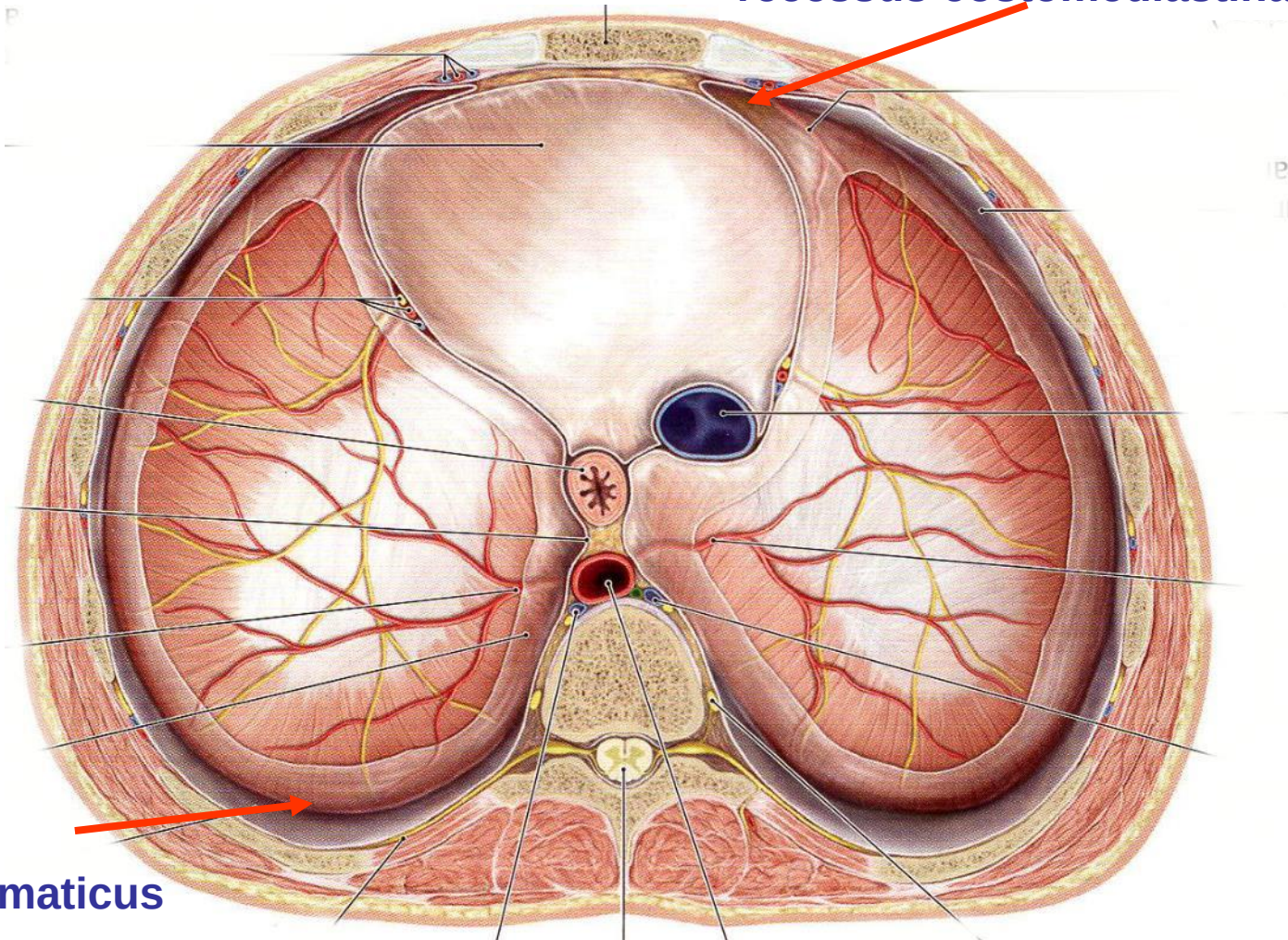
costalis

sternalis

Bránice shora

recessus costomediastinalis

recessus
costodiaphragmaticus

Cévy a nervy bránice

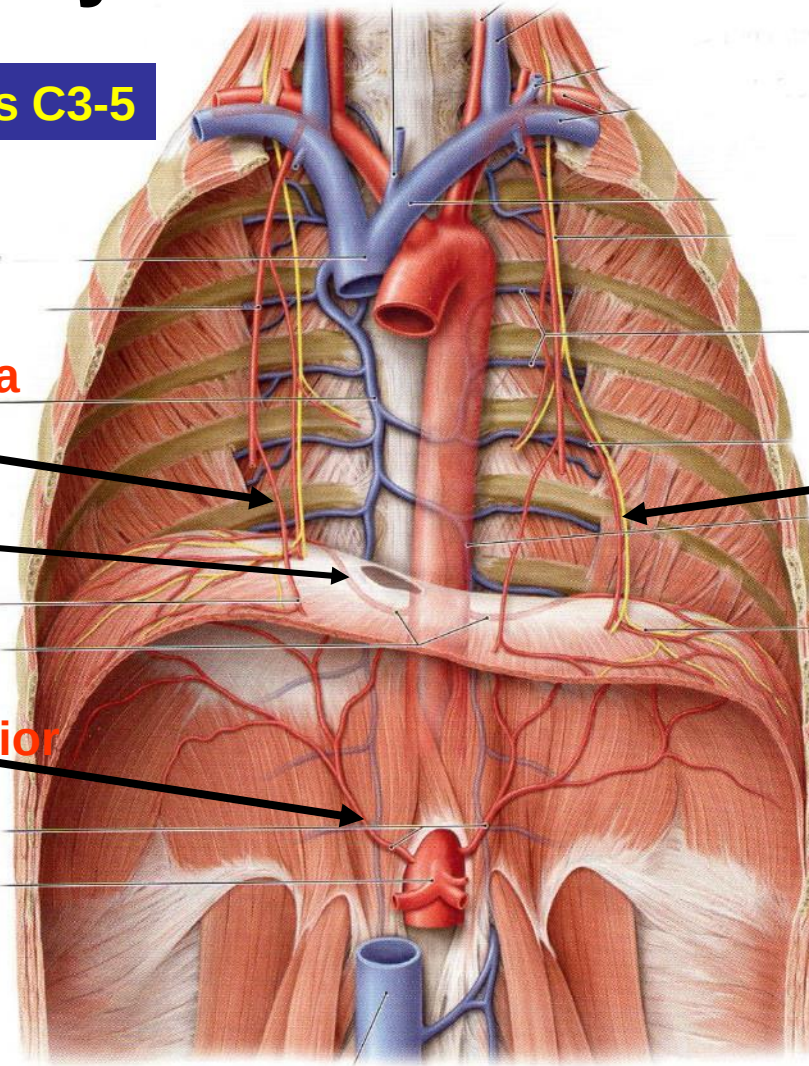
n. phrenicus C3-5

a.musculophrenica

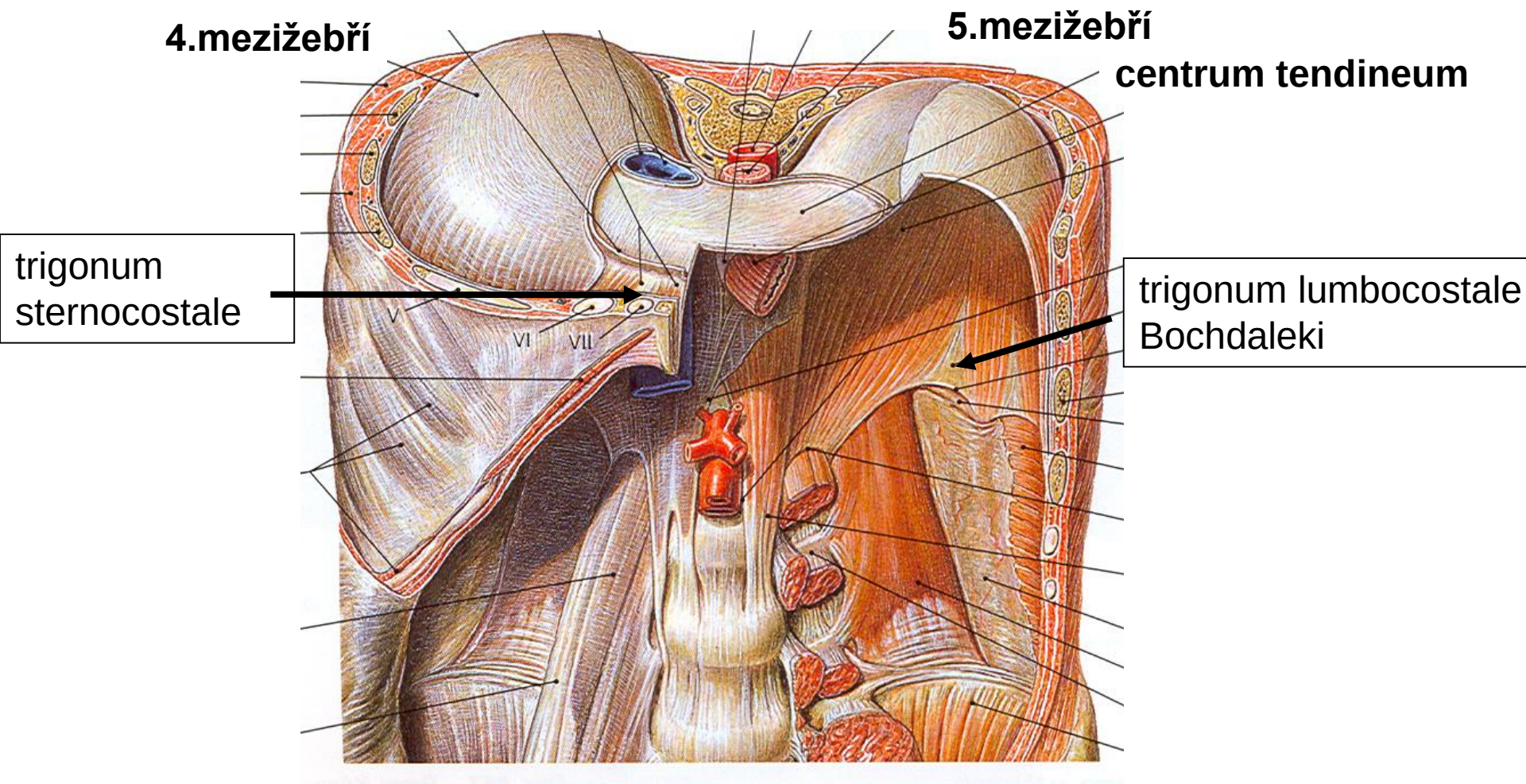
a.pericardiophrenica

a. phrenica superior

a. phrenica inferior

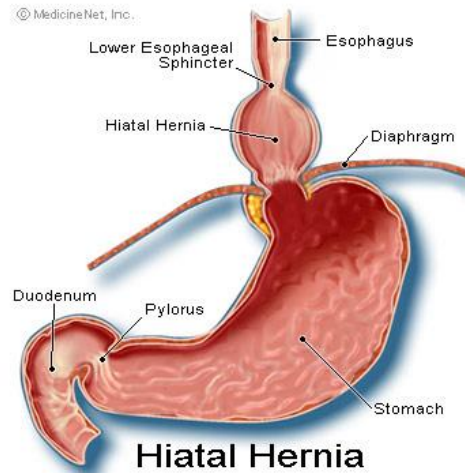
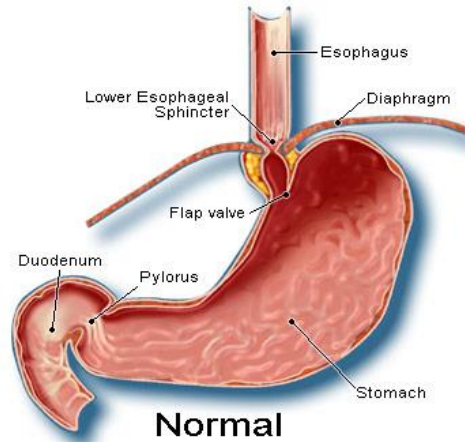

Dolní stěna dutiny hrudní - bránice

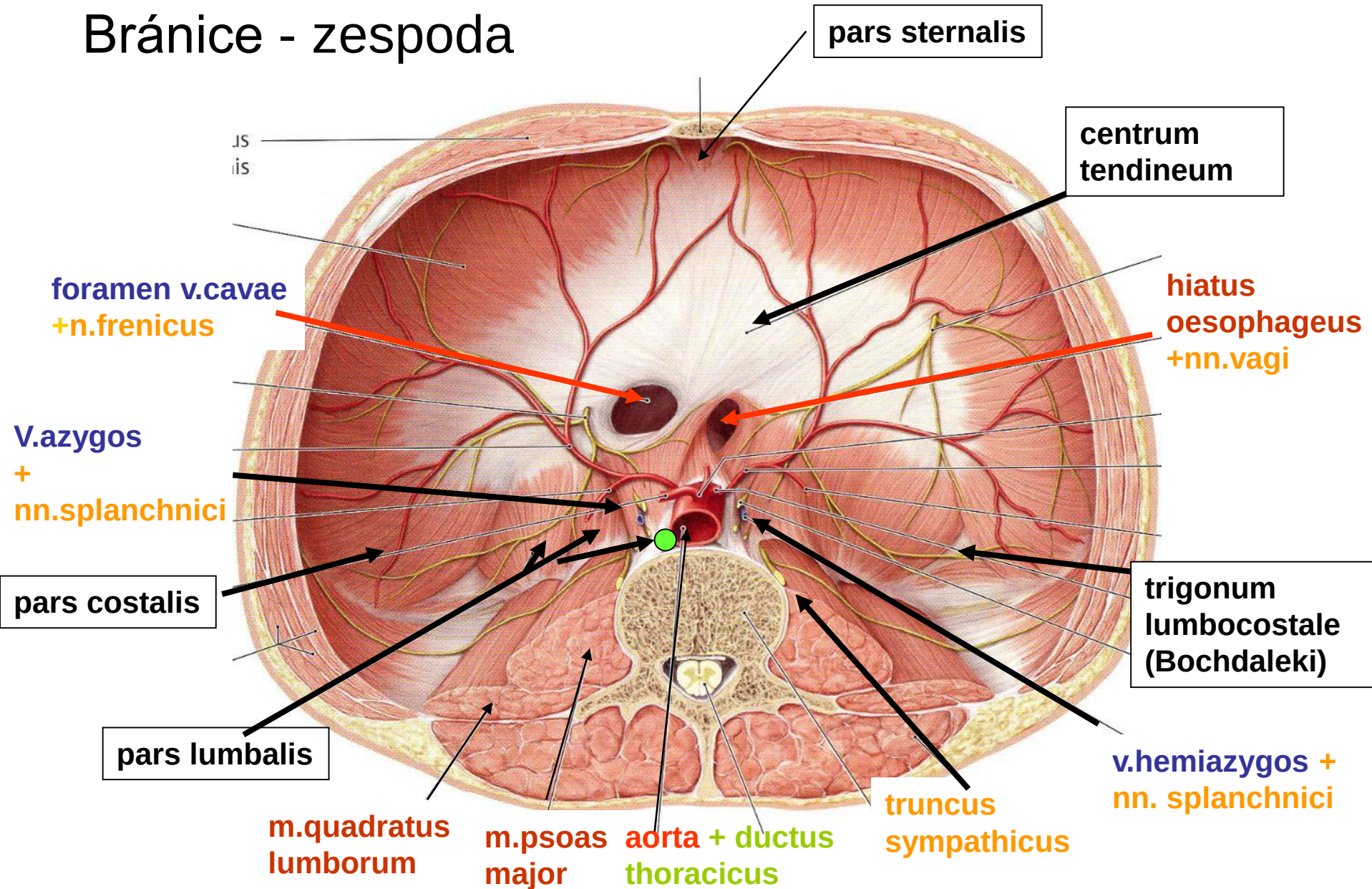

Hiátová hernie

**skluzná
paraesofageální**

Bránice - zespoda

Zadní stěna hrudní dutiny

Cévy, nervy

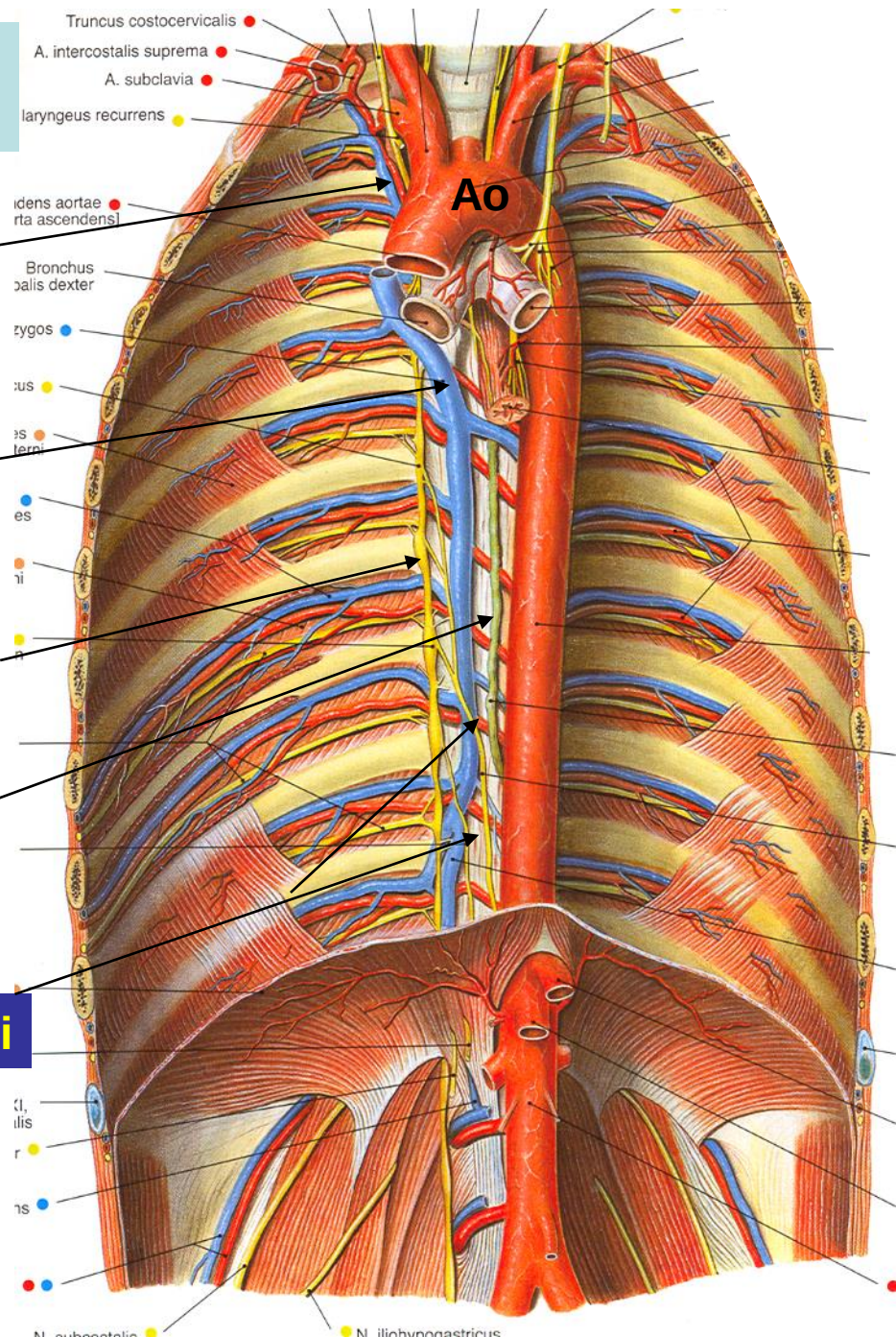
V.intercostalis suprema

V.azygos

Tr.sympaticus

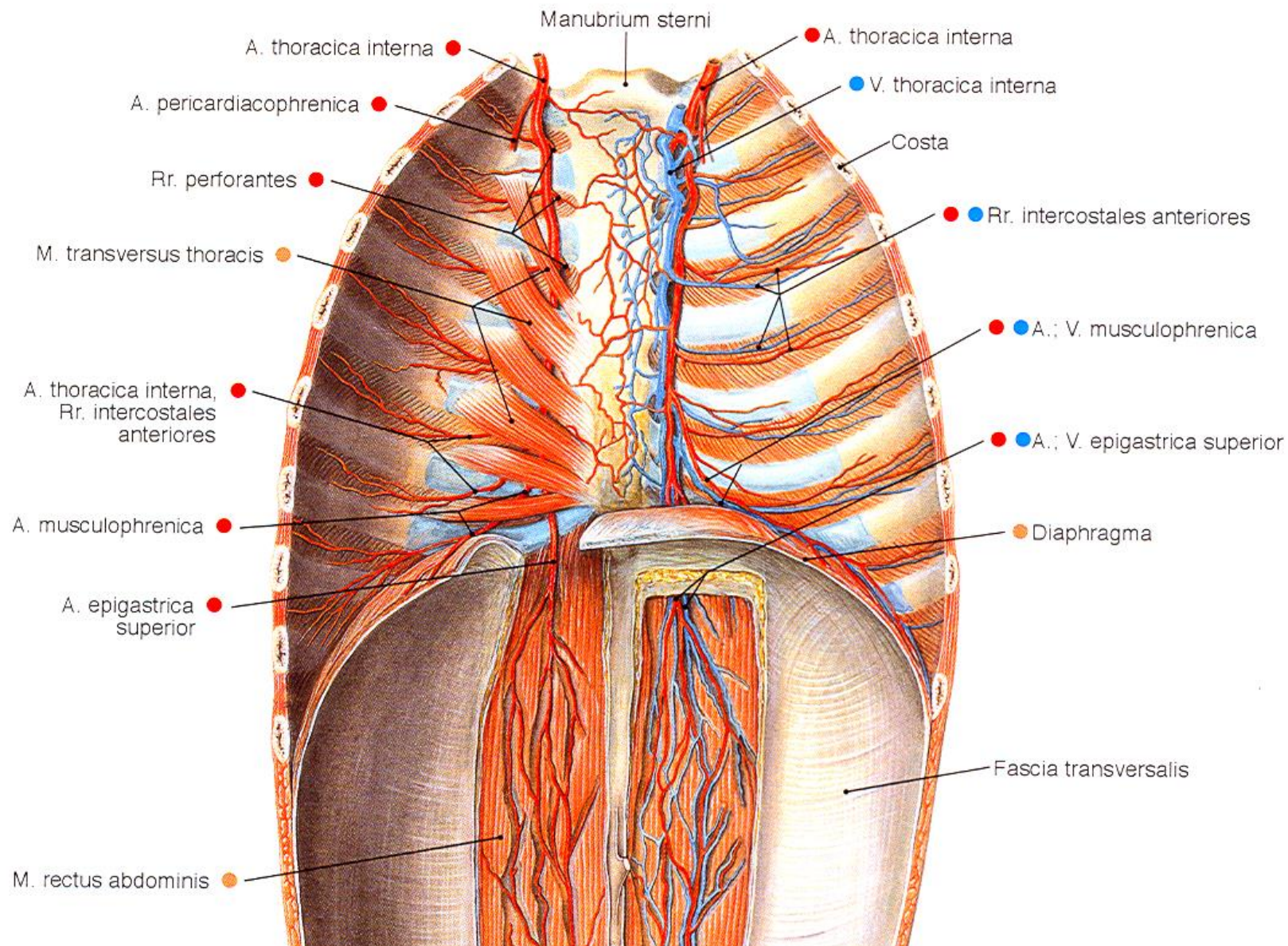
Ductus thoracicus

Nn.splanchnici

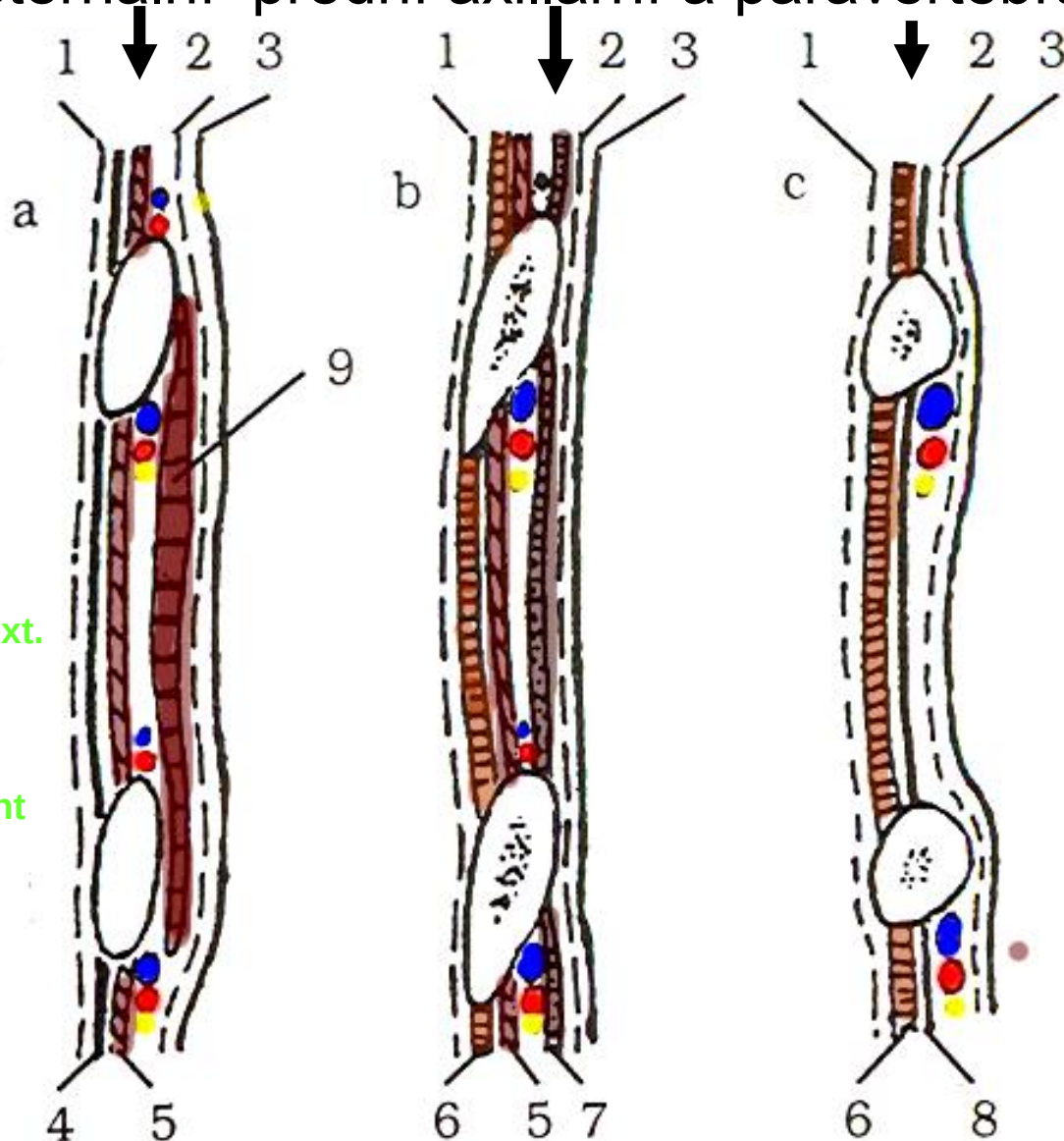

Přední stěna dutiny hrudní

Cévy

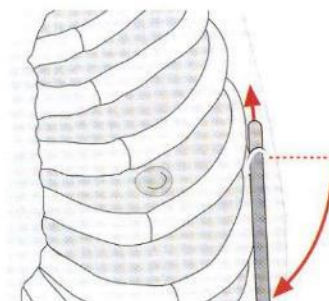
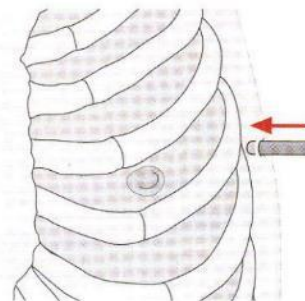
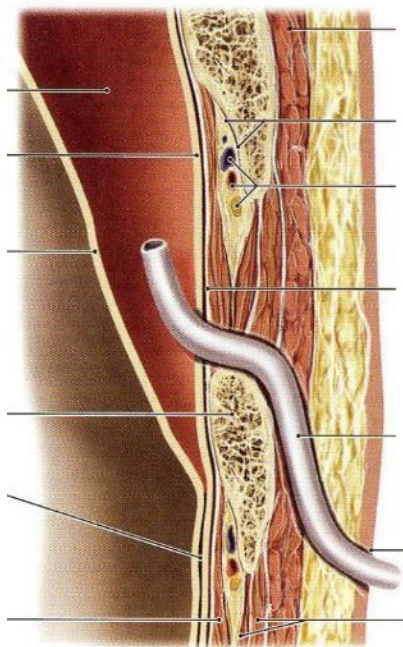

Řez mezižebřím v čáře:
parasternální přední axillární a paravertebrální

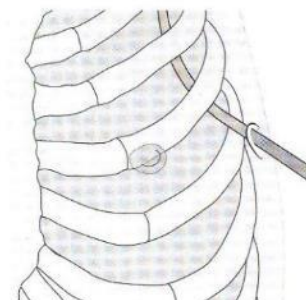

- 1-f.thoracica spf.
- 2- fascia endothoracica
- 3-pleura parietalis
- 4-membrana intercostalis ext.
- 5-m.intercostalis int
- 6-m.intercostalis ext
- 7-m.intercostalis intimus
- 8-membrana intercostalis int
- 9-m.transversus thoracis

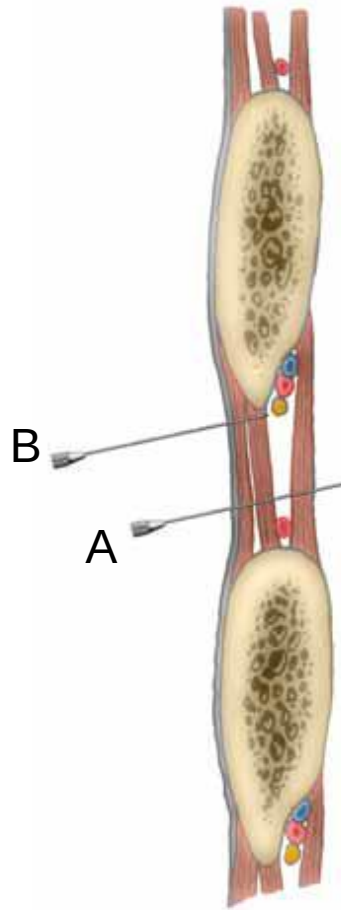
Drenáž hrudníku

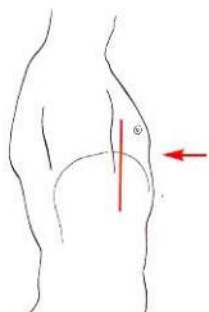
horní okraj žebra
ne ve střední axillární čáře

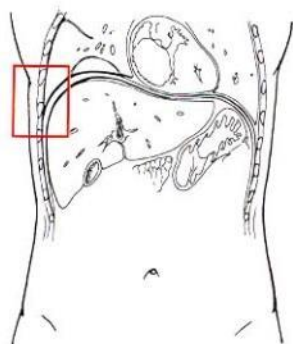
Místo punkce hrudníku (A) a obstrukce intercostálního nervu(B)

Hrudní drenáž – zadní axillární čára, nad úrovní dolního úhlu lopatky (Th7)

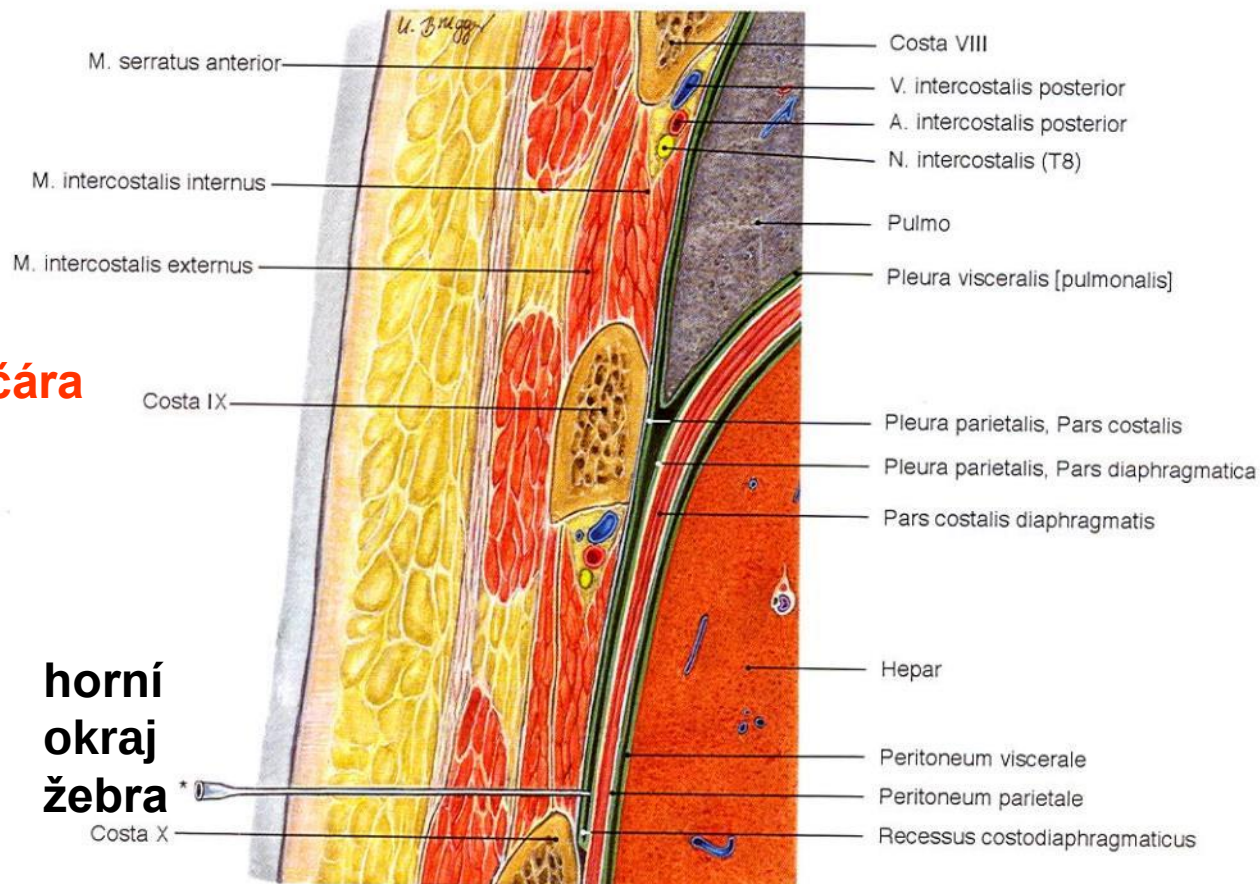

přední axillární čára

**horní
okraj
žebra**

Costa X

**recessus
costodiaphragmaticus**

- ! bránice, játra, slezina
- ! plíce
- ! n.thoracicus longus, vasa thoraca lat.
- ! n.+vasa intercostalia

**Pleura parietalis et
pleura visceralis**

**cupula
pleurae**
(5cm nad
apertura
thoracis sup.)

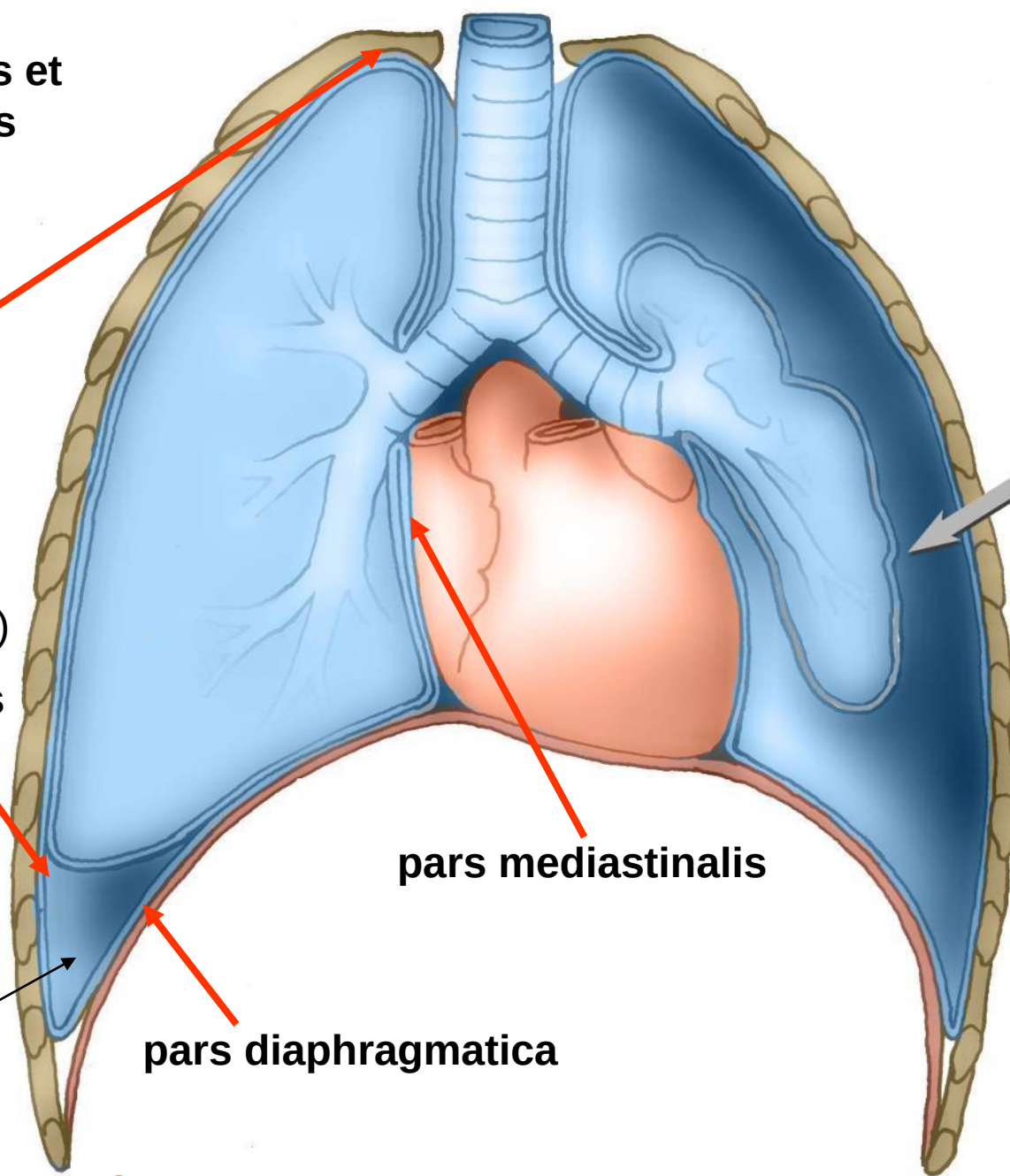
pars costalis

pars mediastinalis

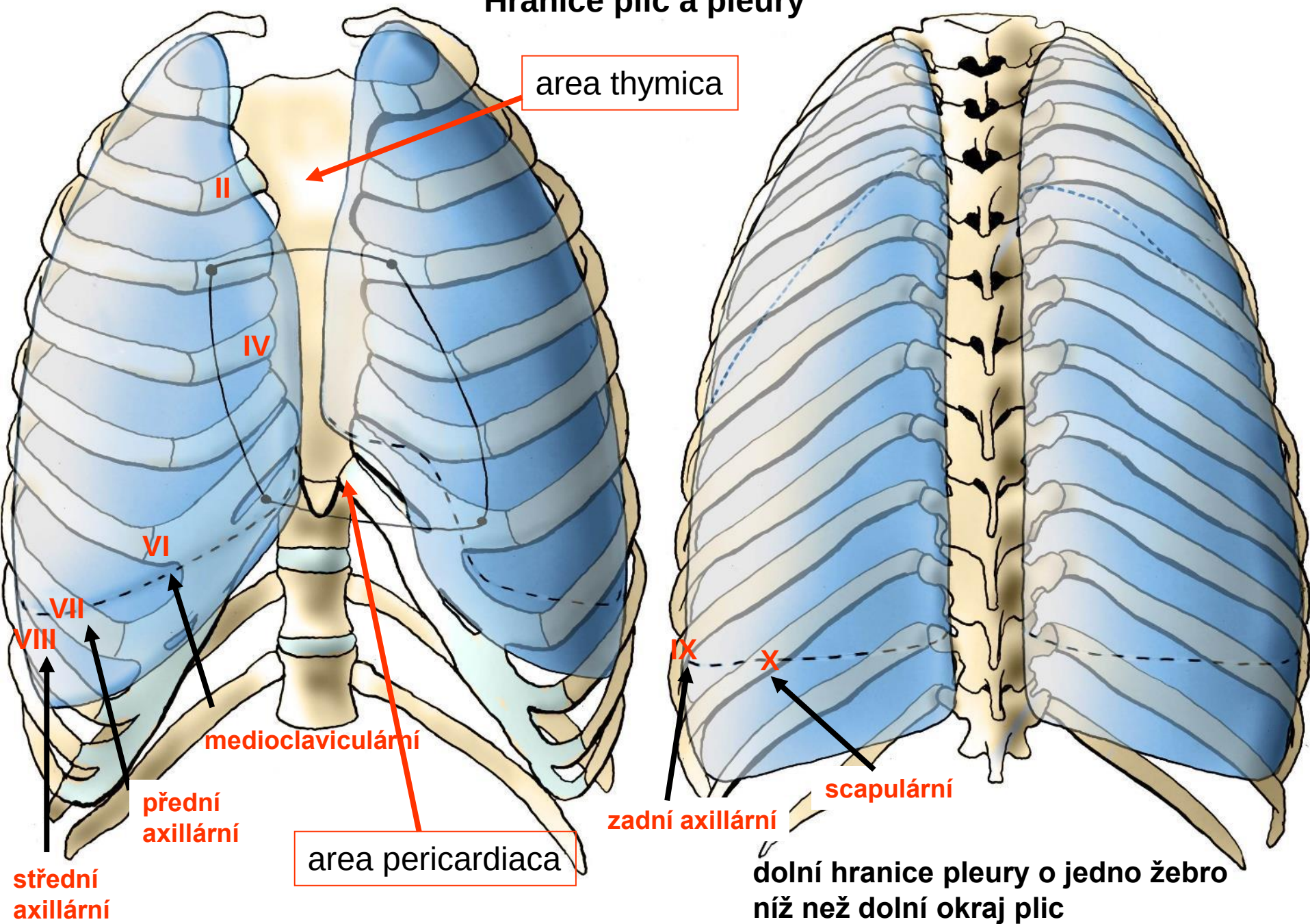
pars diaphragmatica

**recessus
costodiaphragmaticus**

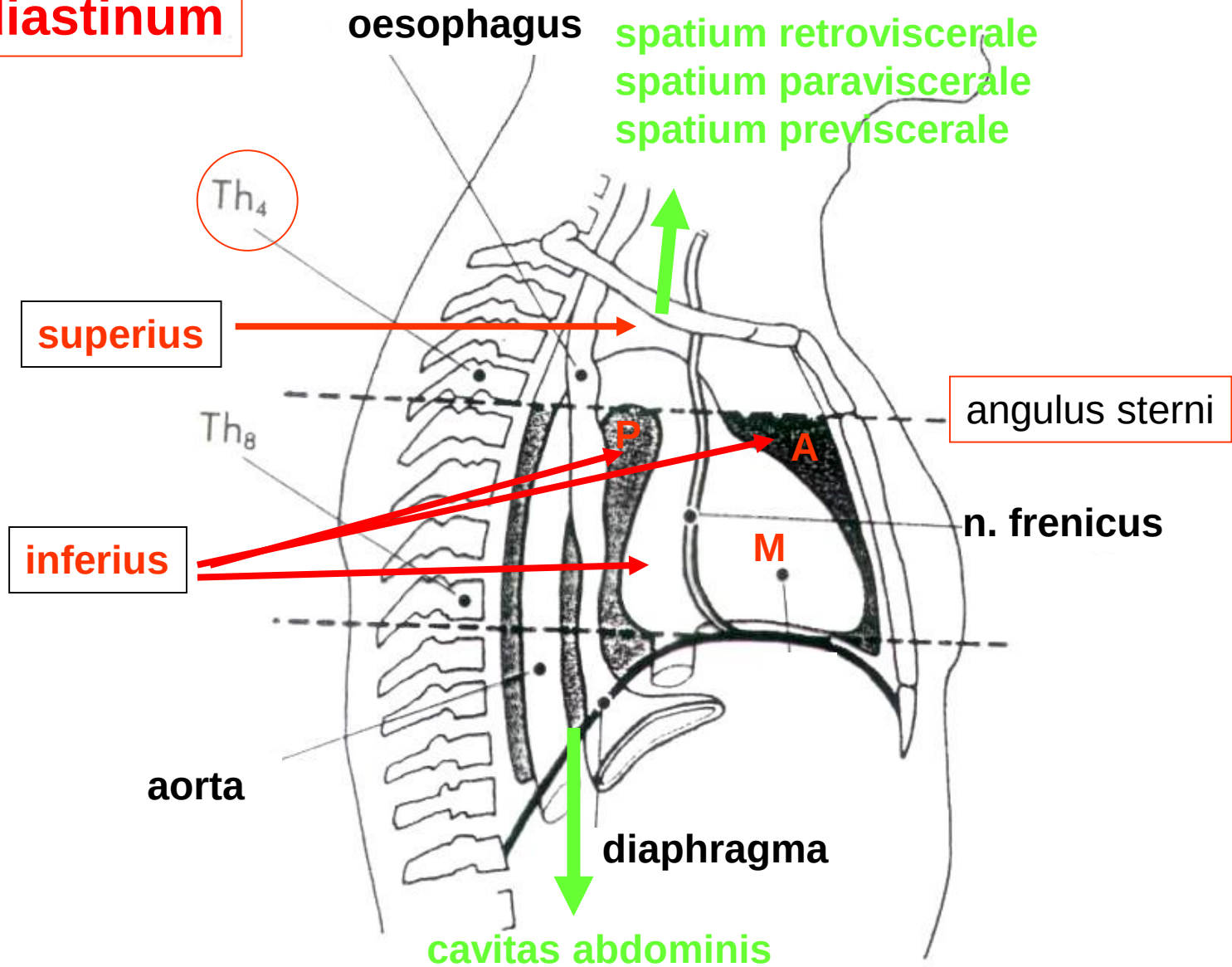
pneumothorax

Hranice plic a pleury

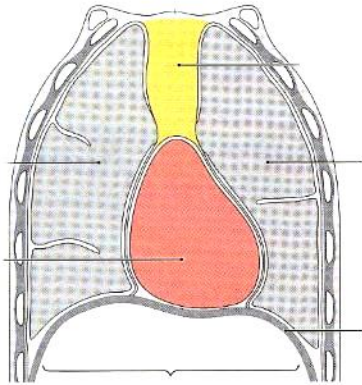

Mediastinum

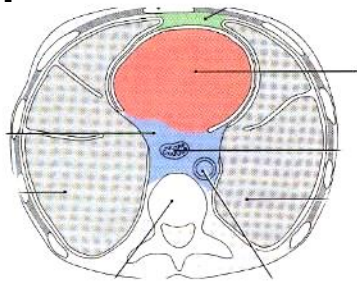

Dělení mediastina

HORNÍ

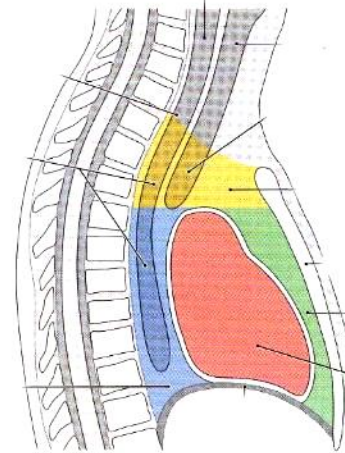
thymus
velké cévy
n.X, n.phrenicus, n. laryngeus rec.
trachea, jícen
tr. symp

DOLNÍ

přední mediastinum - a. thoracica interna, n. frenicus, n.l.parasternales

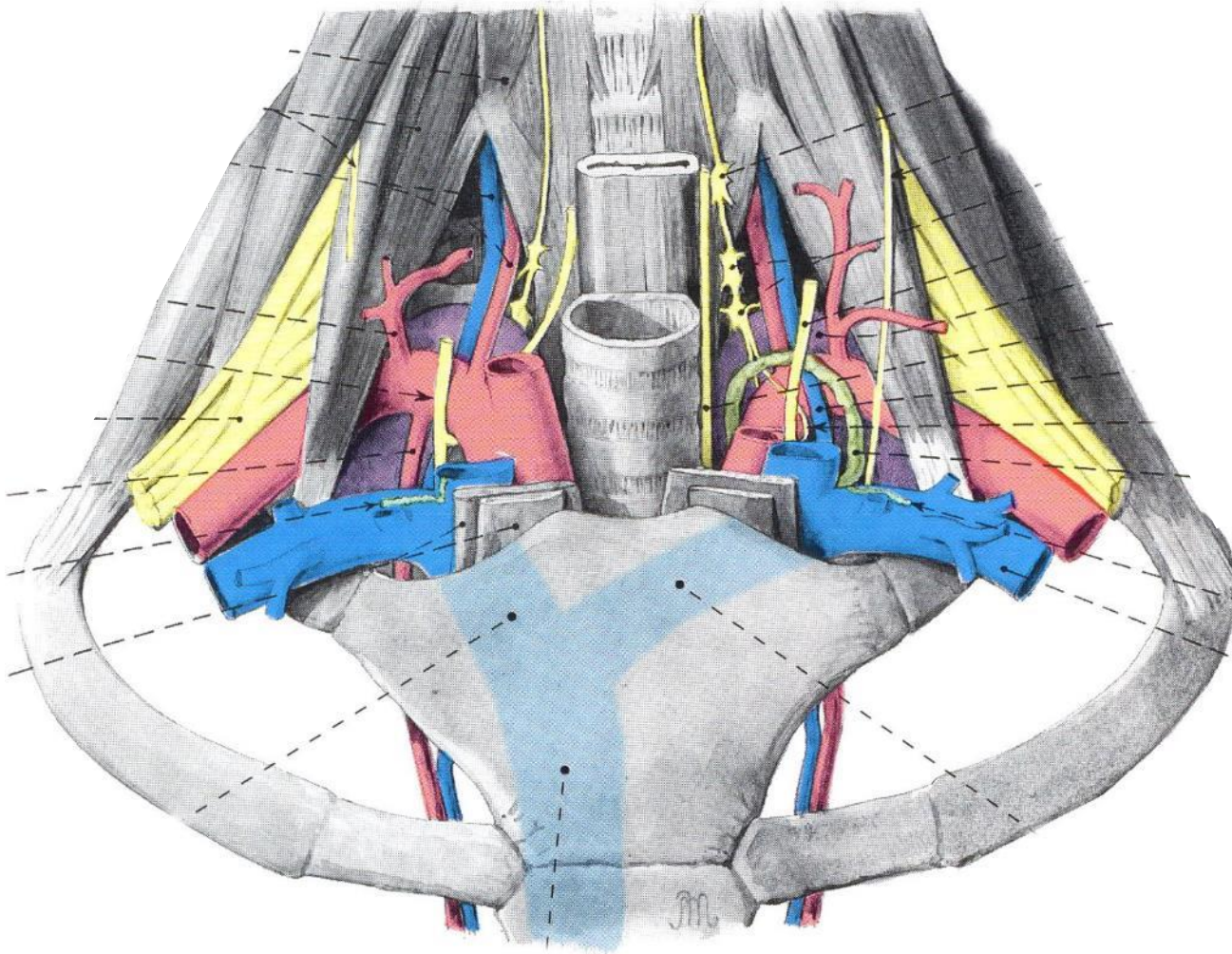
střední mediastinum – srdce v pericardu

zadní mediastinum –jícen+ n X.
aorta+ductus thoracicus,
v.azygos (v.hemiazygos)+nn. splanchnici
truncus sympathicus
n.l. mediastinales post.

Mediastinum superius (apertura thoracis superior)

Vrstvy: sternum
zbytky thymu
vrstva žil
nervy
vrstva tepen
trachea
oesophagus
plíce (laterálně)

Střední sternotomie

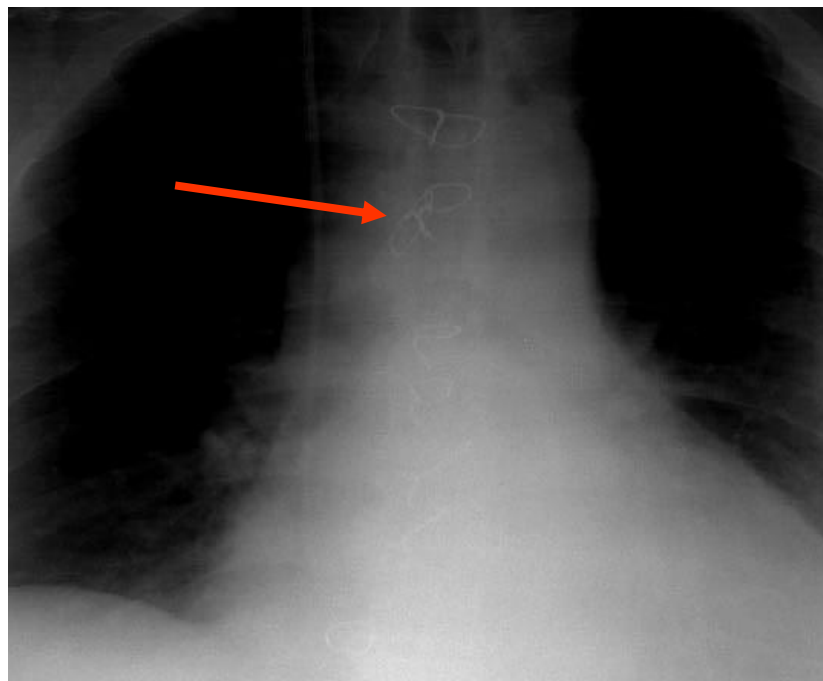
přístup k thymu,
perikardu,
srdci a výstupu velkých cév
a k přednímu mediastinu

CT 14 dní po sternotomii

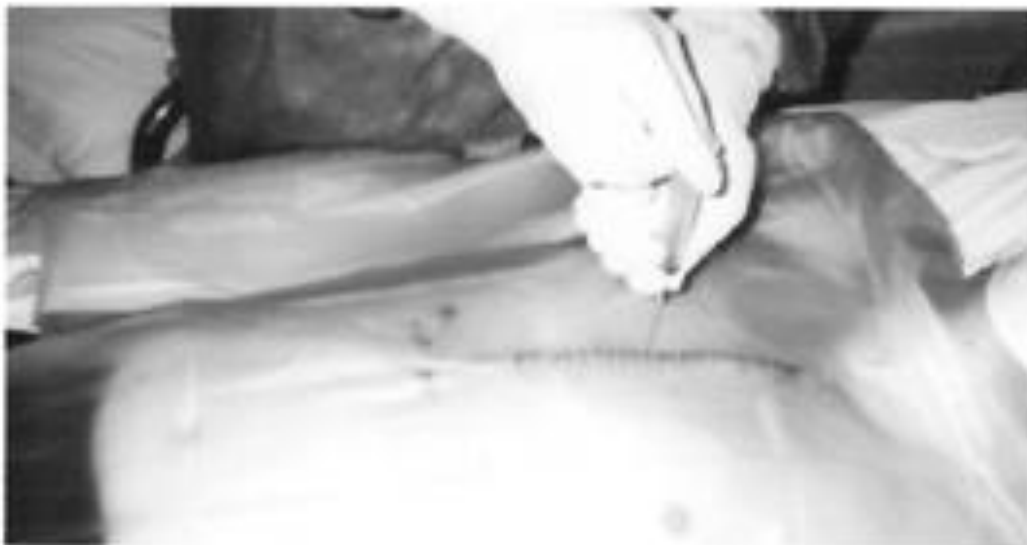
pooperačně

migrace drátů
-známka mediastinitidy
3 týdny po sternotomii

dehiscence rány

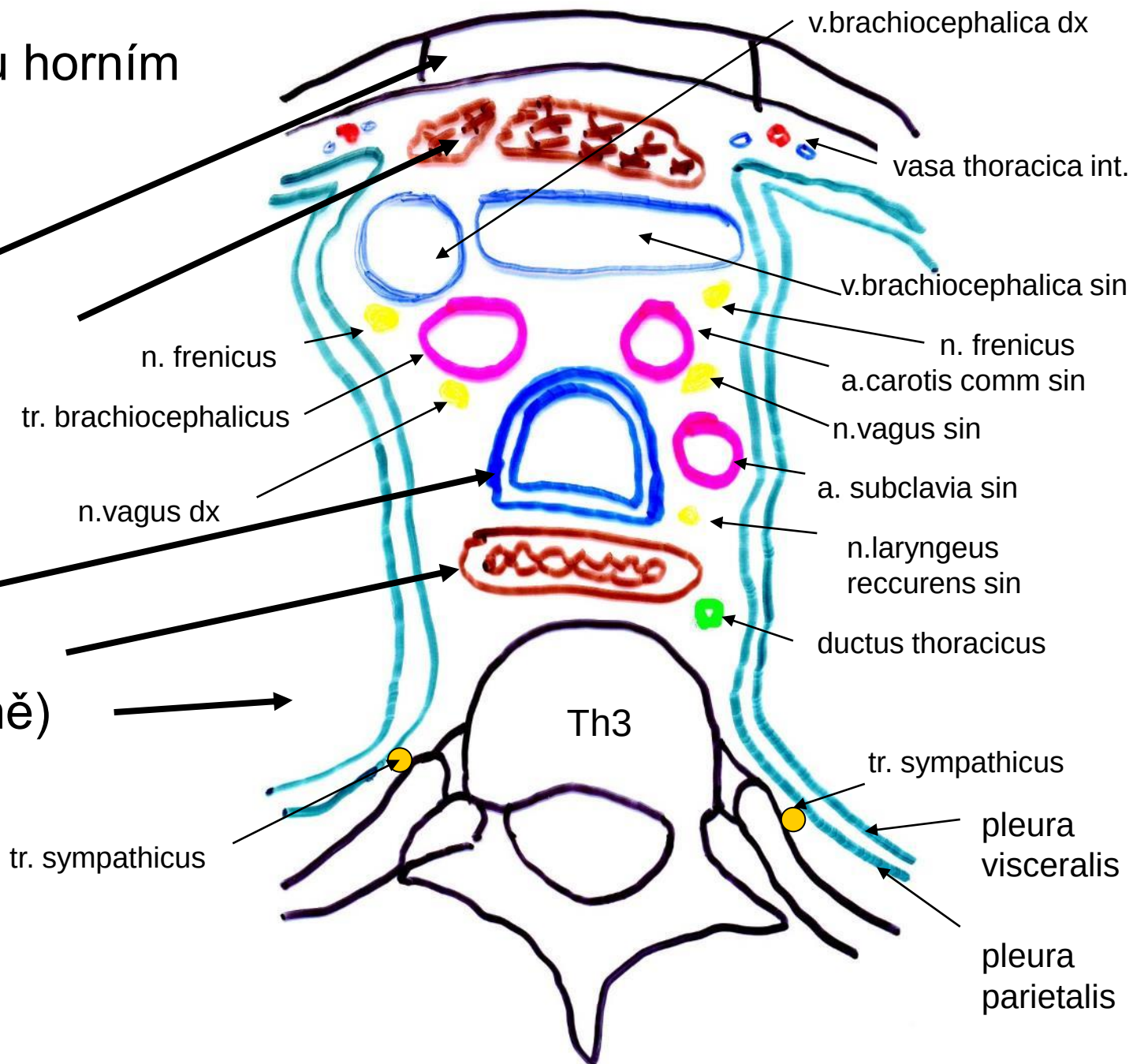

Sternální punkce je rychlou a bezpečnou metodou pro potvrzení diagnózy post-sternotomické mediastinitidy

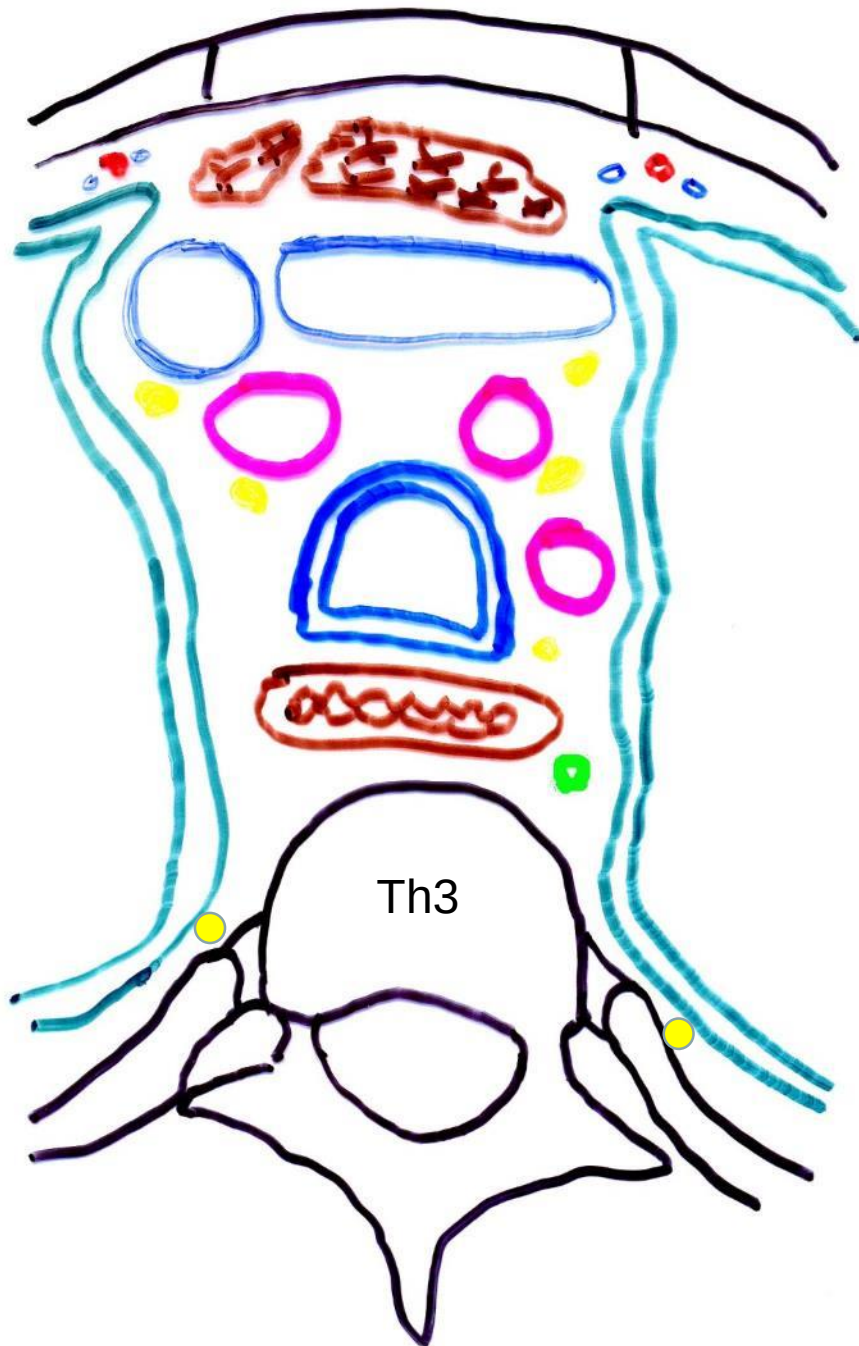

Schema řezu horním mediastinem

- sternum
- zbytky thymu
- vrstva žil
- nervy
- vrstva tepen
- trachea
- oesophagus
- plíce (laterálně)

Opakování

A

Syndrom horní duté žíly

**v.jugularis
externa**

otok obličeje
krku a horní
části hrudníku

B

rozšířená
v.axillaris,
v.subclavia a
vv.jugulares

v.brachiocephalica dx
(zúžená)

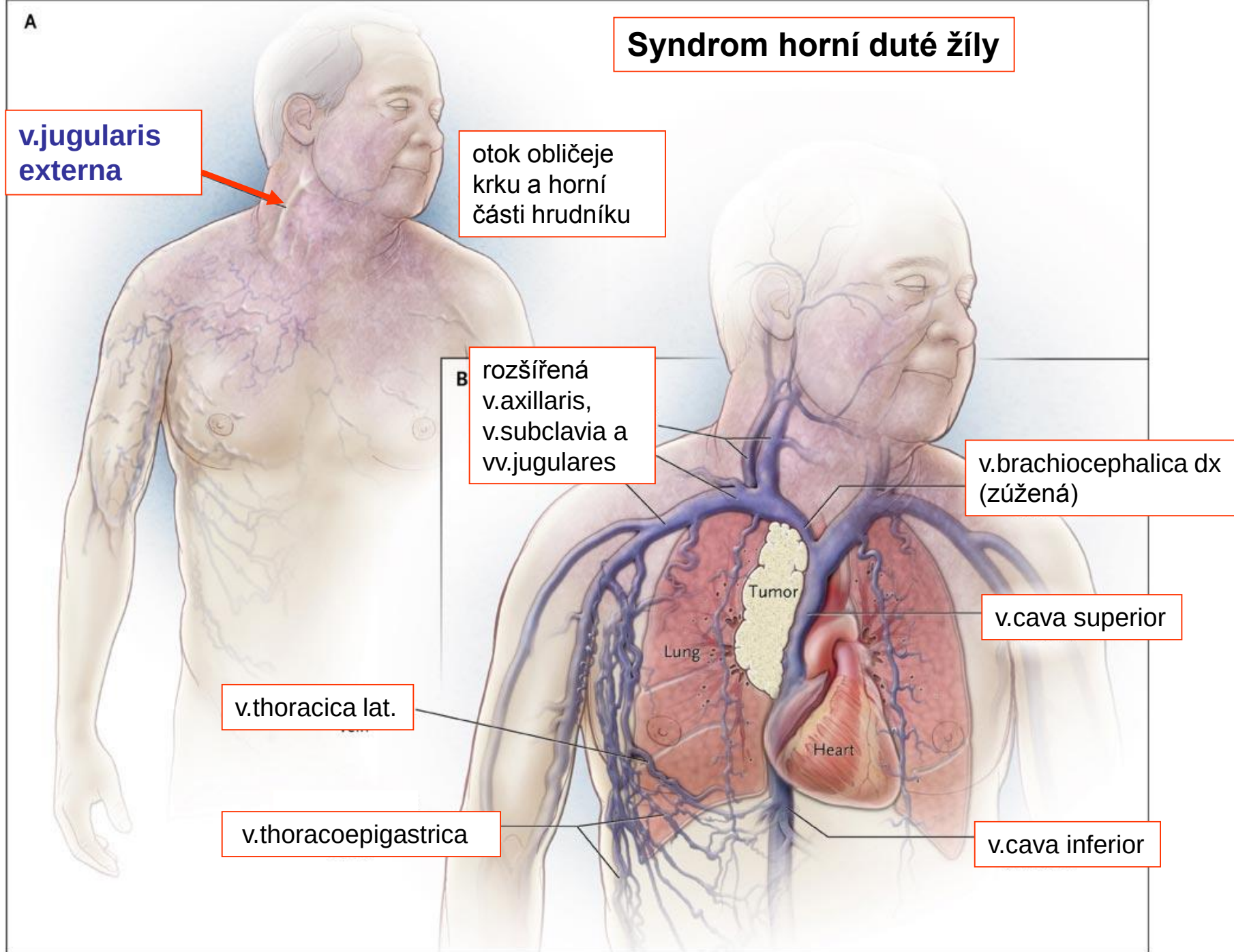
v.cava superior

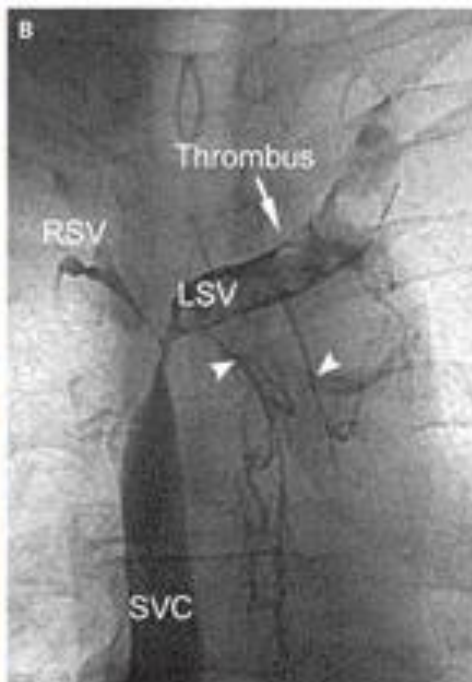
v.thoracica lat.

v.thoracoepigastrica

v.cava inferior

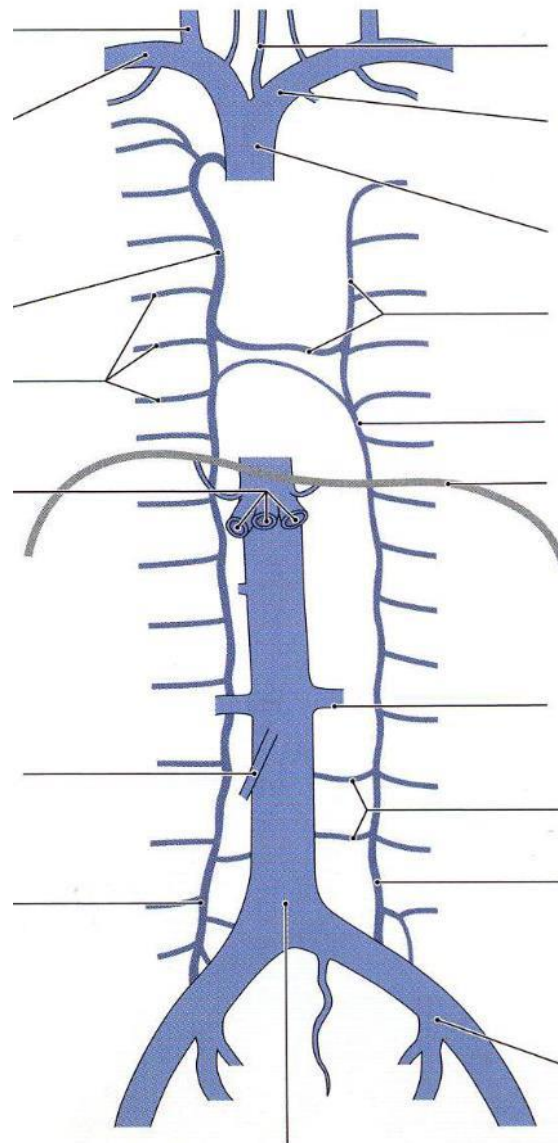
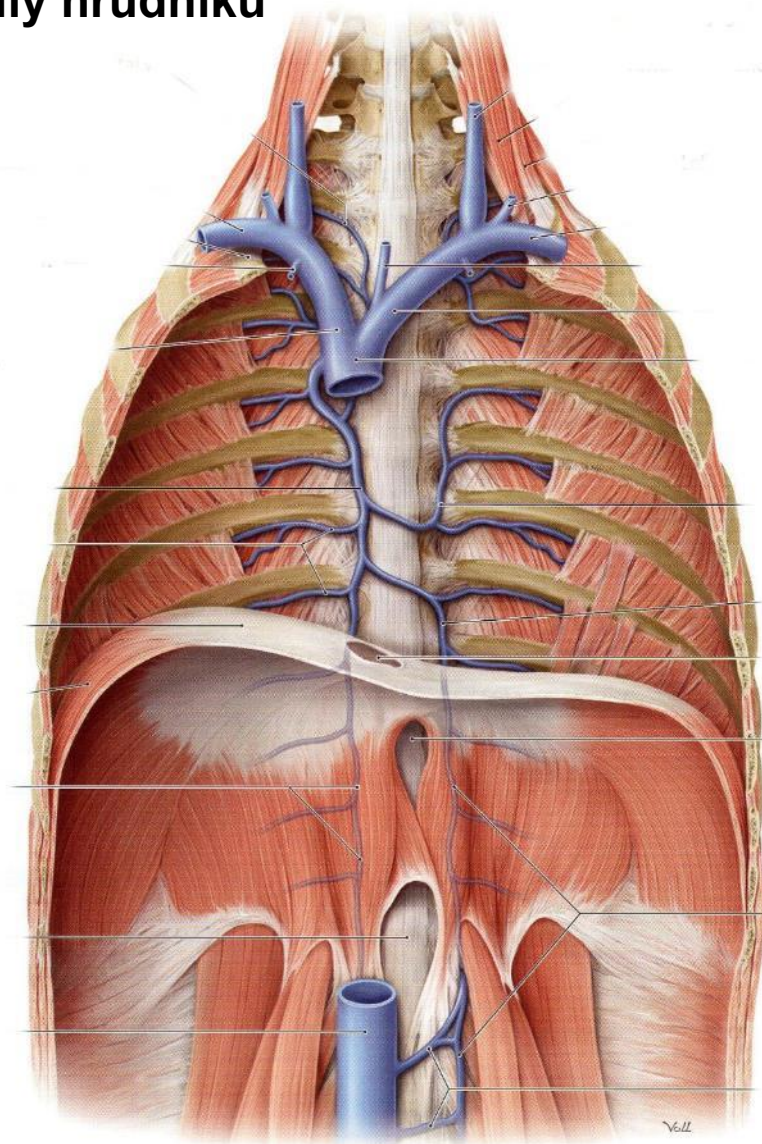
Tumor
Lung
Heart

- **75-letý kuřák ve stadiu IV ca plic**
- příznaky, zhoršující se kašel, chraptot, otok obličeje, krku a paží
- obj.: plethora, otok obličeje a horní části hrudníku, pavoučkovité névy (Panel A). vv. jugulares rozšířené, nepulsující
- CT s kontrastem: značně zúžená vena cava sup. (SVC)
- Venogram. (Panel B), útlak VCS, trombus v levé v. brachiocephalica a rozšířené žilní kolaterály (hlavičky šipek)
- Lokální aplikace tkáňového aktivátoru plazminogenu a stent do levé brachiocefaliky až po VCS
- pacientovy se ulevilo a po 27 dnech (viz panel C);
- venographicky viz (Panel D).,
- chemoterapie a 14 měsíců po stentu žádné známky uzávěru VCS

Žíly hrudníku

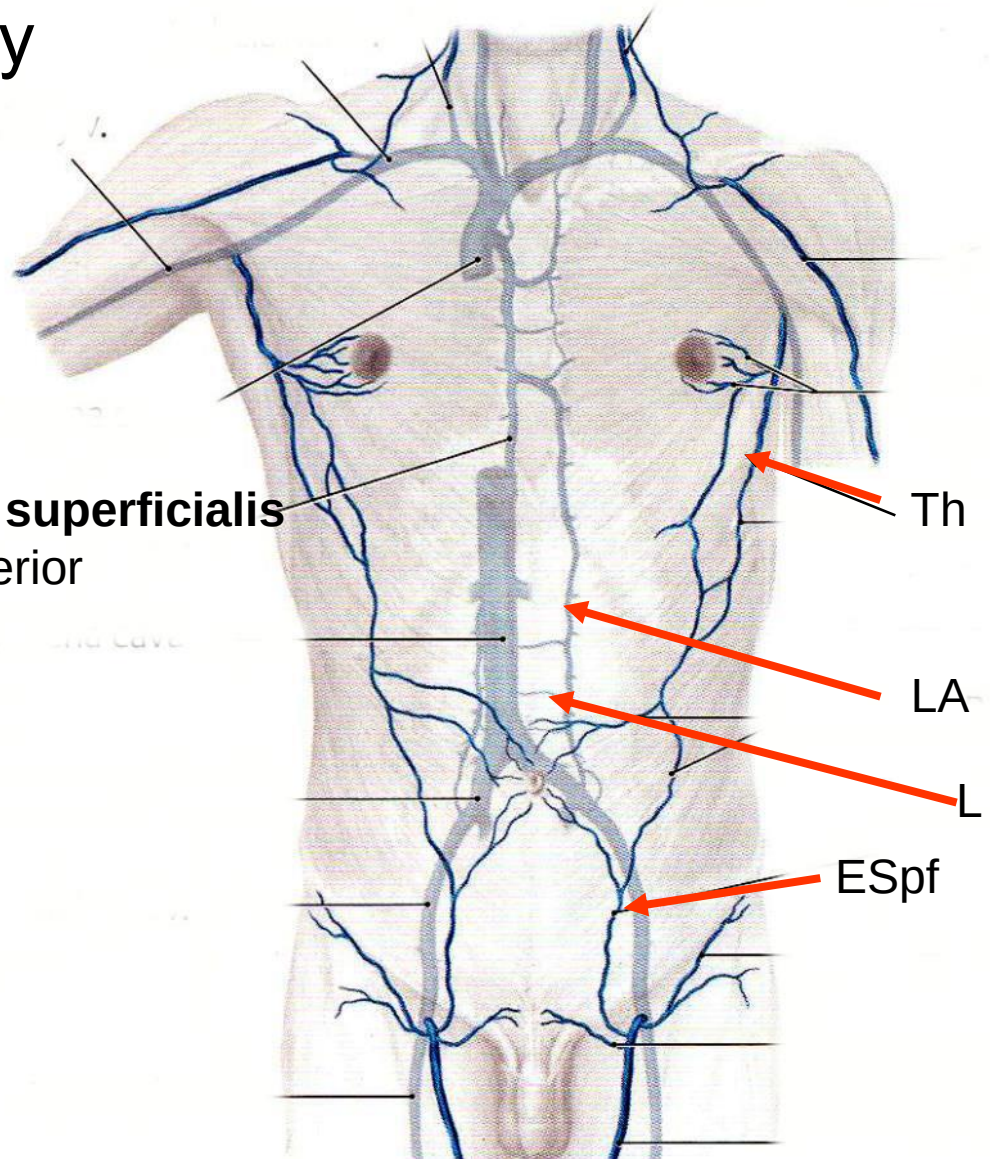

Kavo-kavální anastomosisy

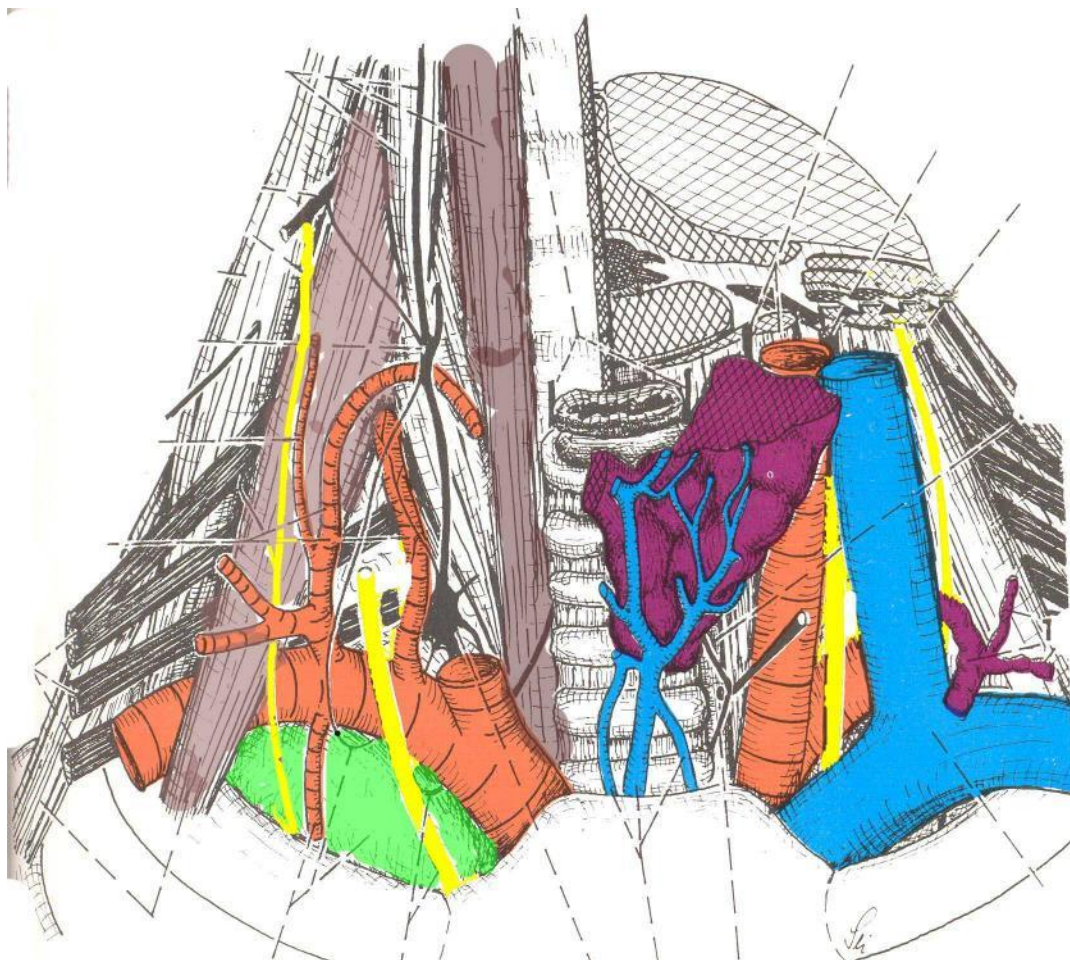
V.thoracoepigastrica - v.epigastrica superficialis

v.epigastrica superior- v.epigastrica inferior

v. lumbalis ascendens- vv. lumbales

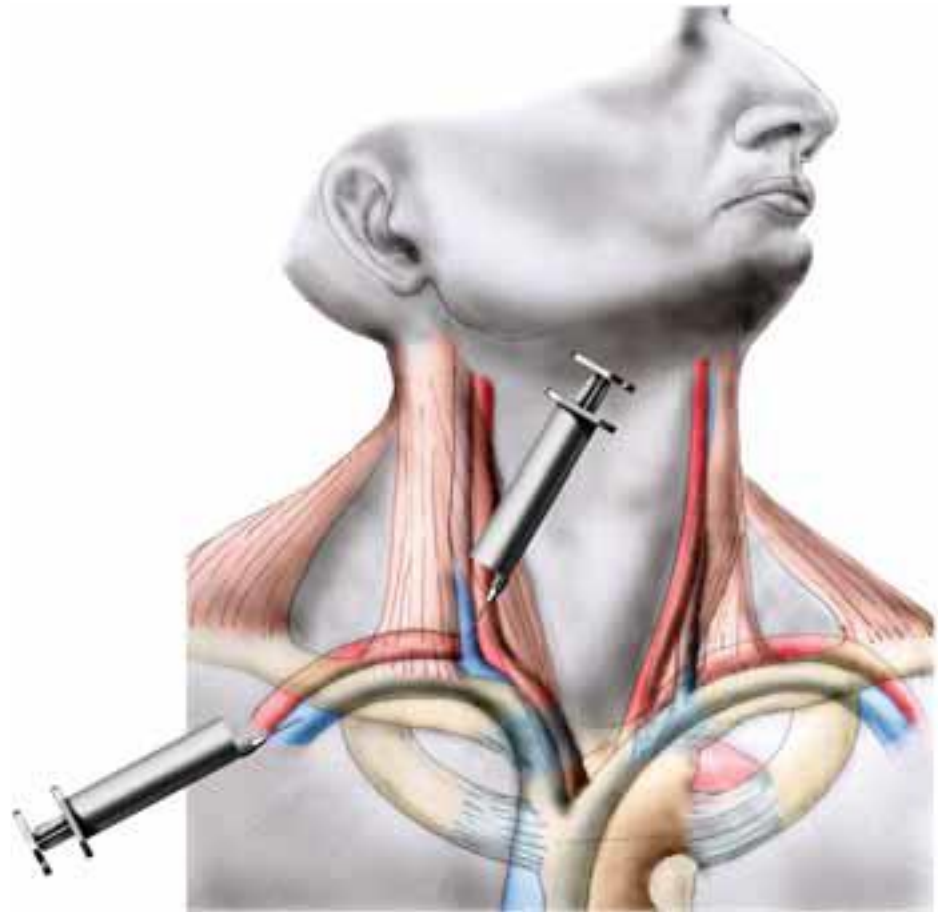

Punkce v. subclavia – zavedení centrálního žilního katetru

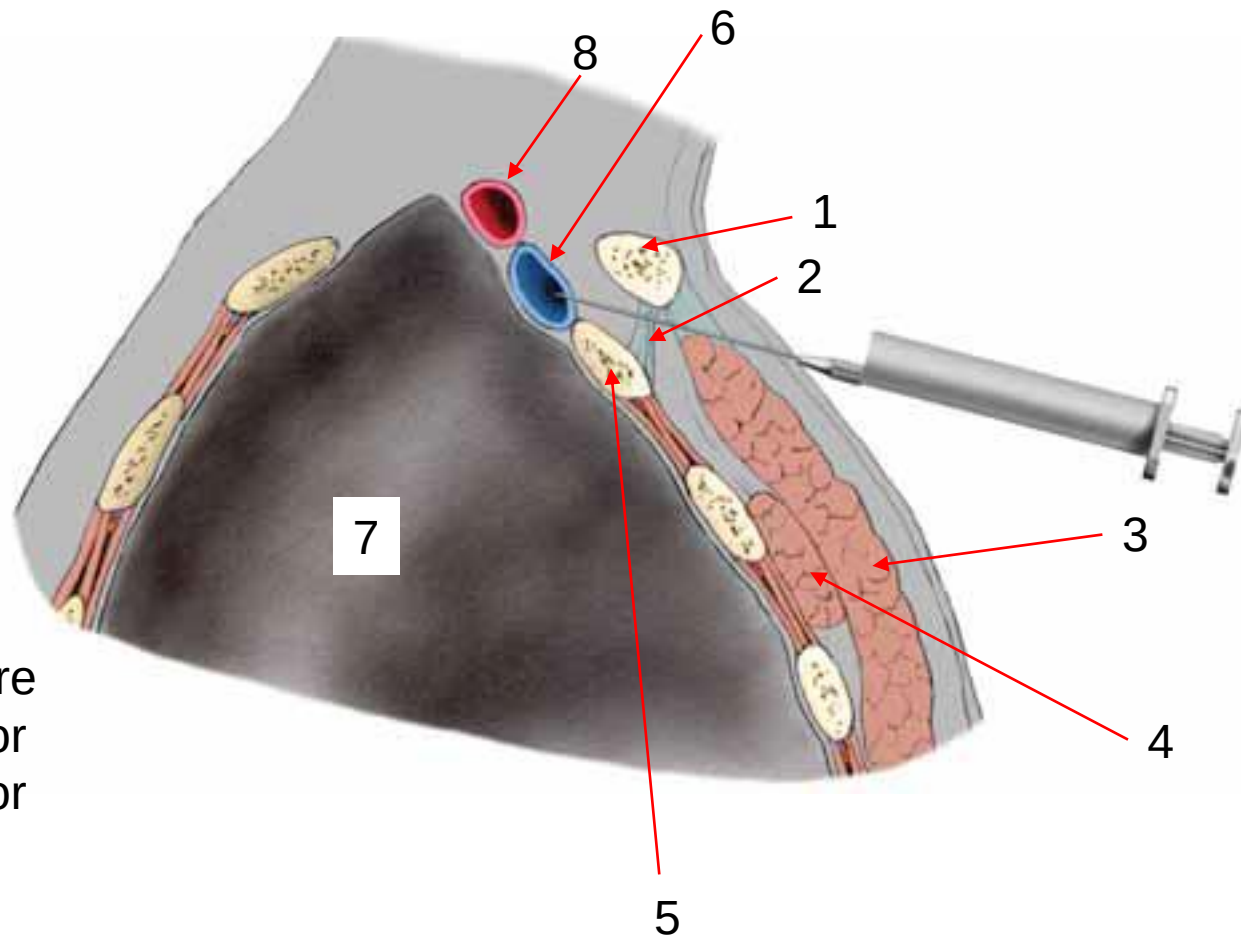

Punkce vena subclavia

asi **3 cm pod** středem klíční kosti, jehla by měla s kůží svírat úhel asi **30 stupňů** a směřovat mezi klíčkem a prvním žebrem dozadu a vzhůru. Jakmile ucítíme lehký odpor **ligamentum costoclaviculare** měníme směr zavádění jehly tak, aby jehla v dalším průběhu punkce směřovala téměř **paralelně s klíční kostí**.

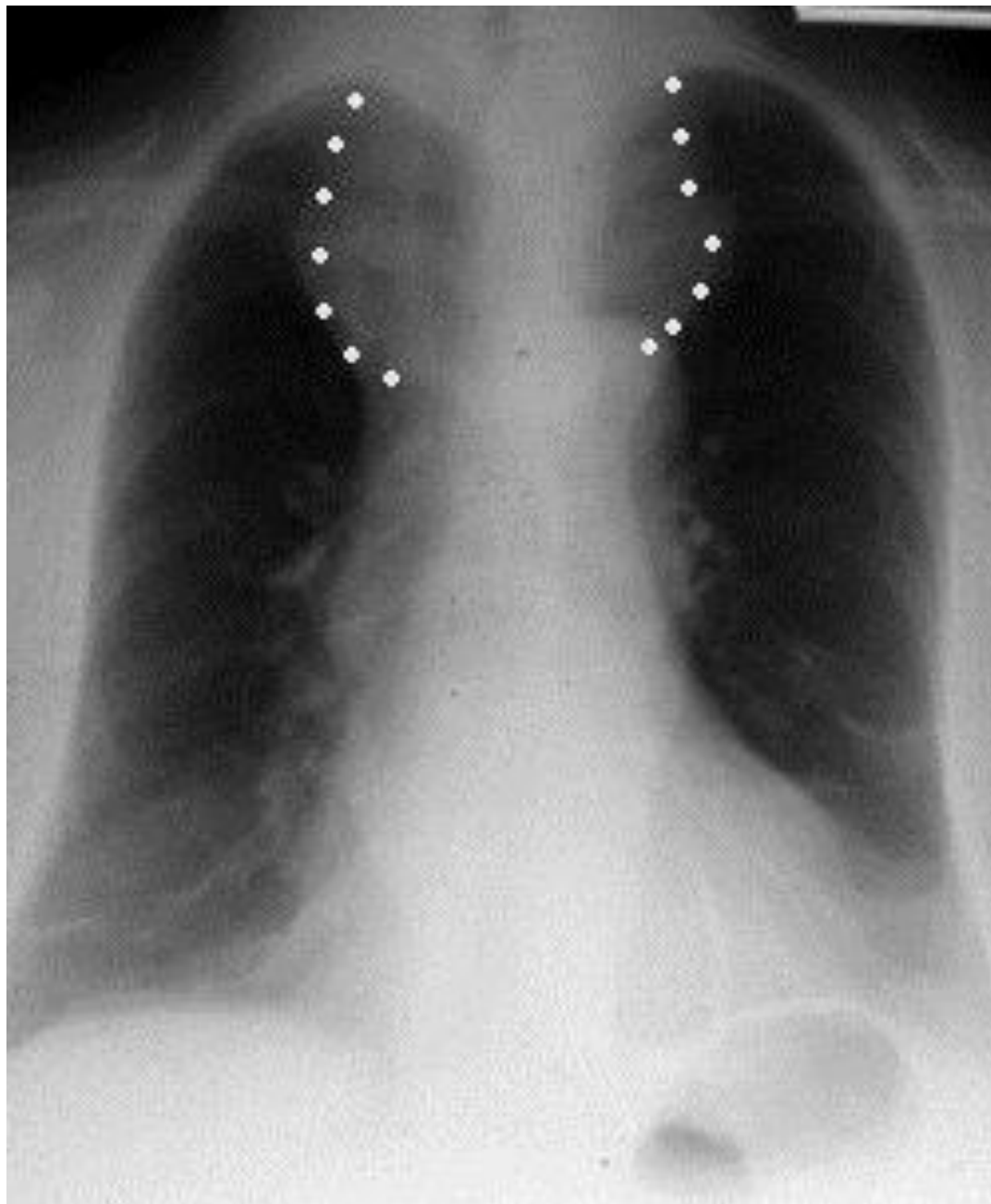

Punkce vena subclavia

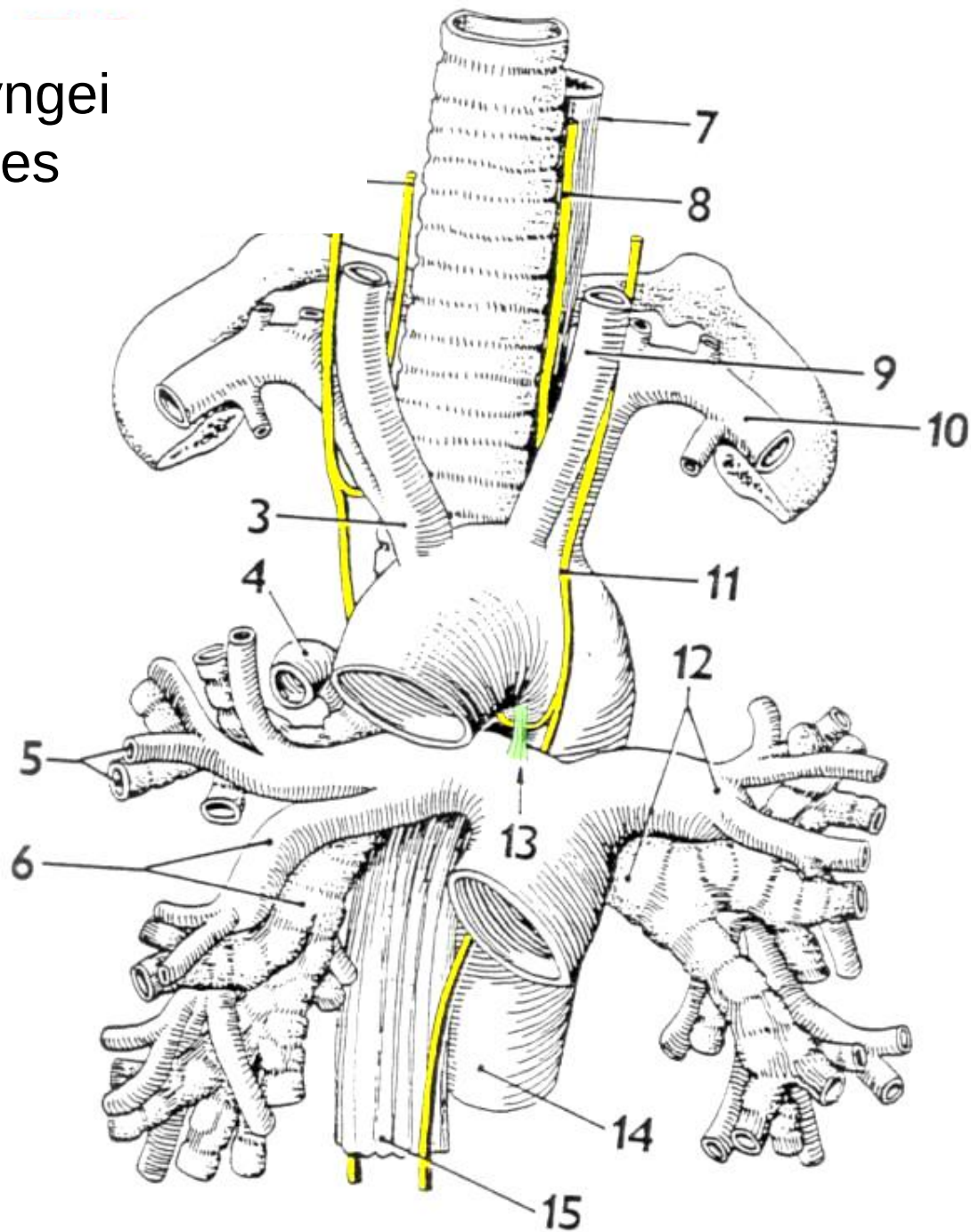

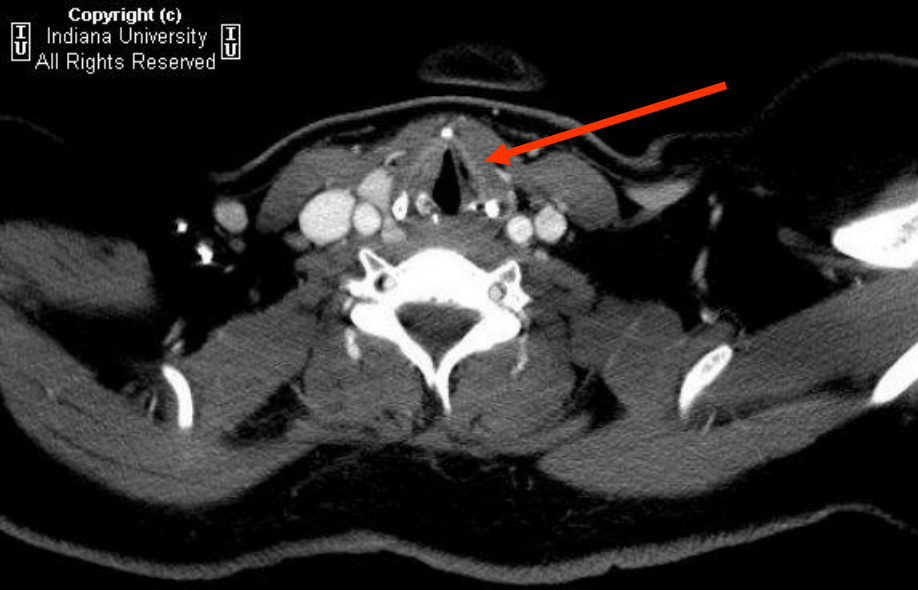
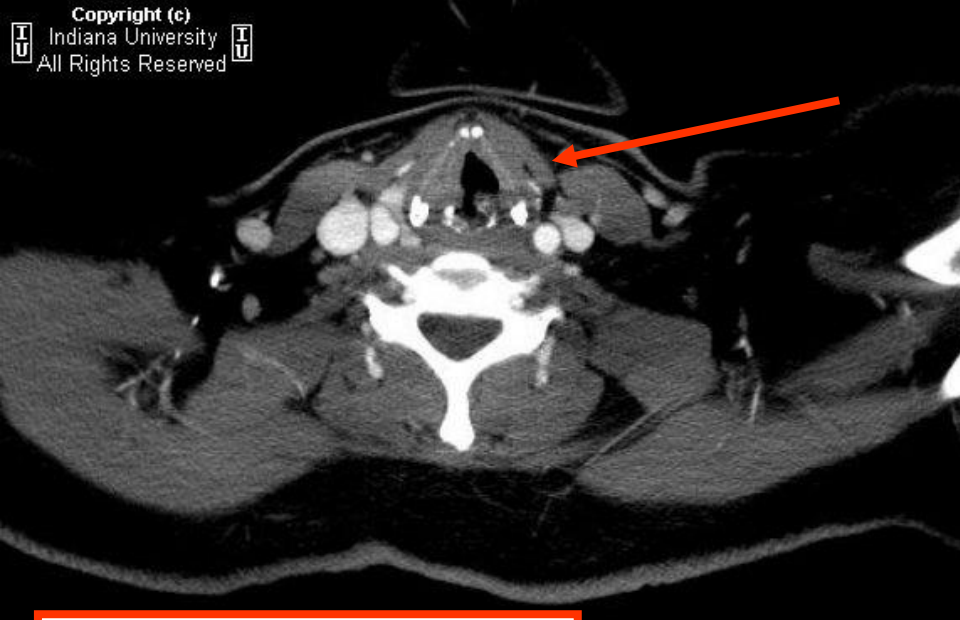
- 1 – clavicula
- 2 – lig. costoclaviculare
- 3 – m. pectoralis major
- 4 – m. pectoralis minor
- 5 – 1. žebro
- 6 – v. subclavia
- 7 – pleurální dutina
- 8 – a. subclavia

Rtg retrosternální struma

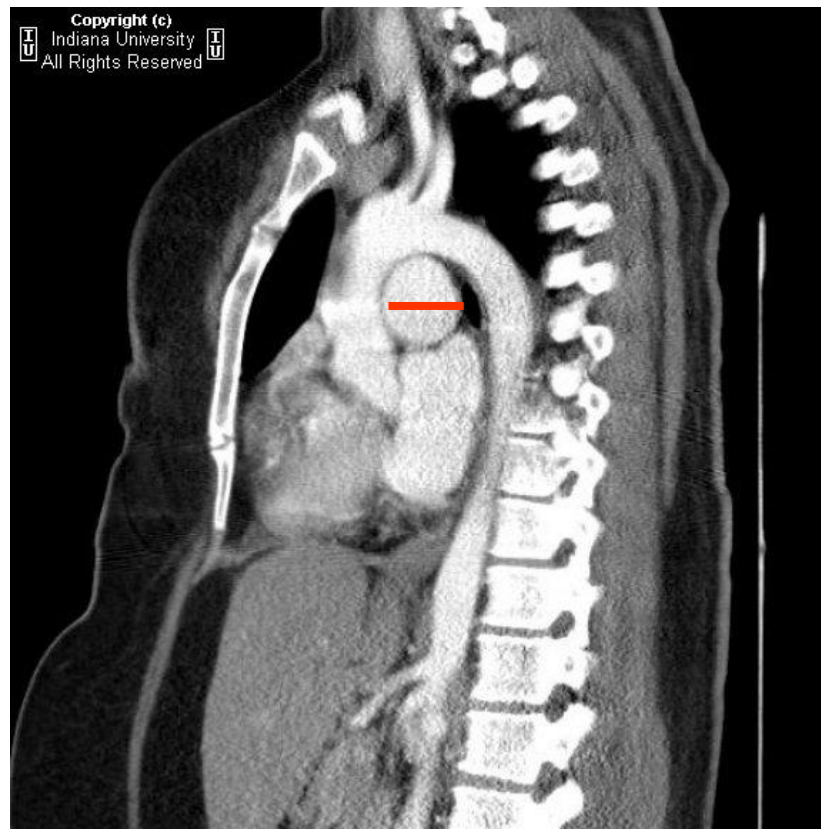
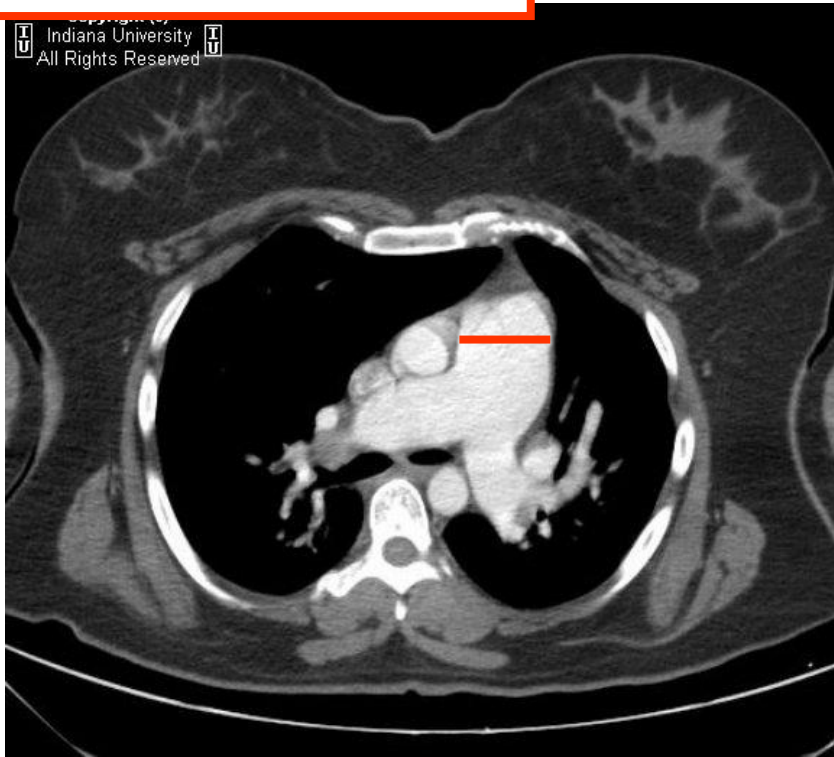

Nervi laryngei reccurentes

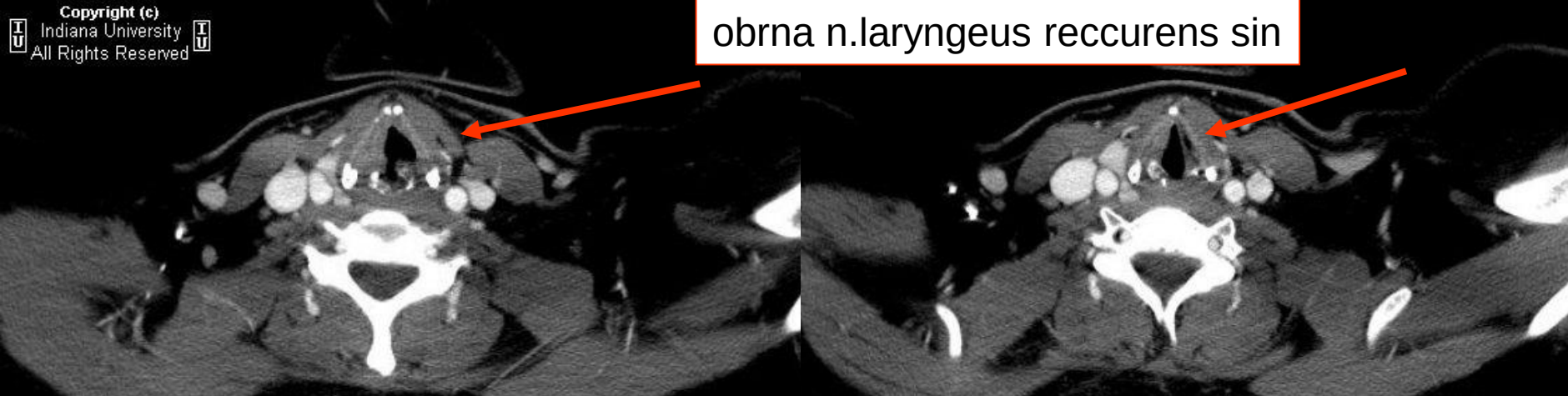

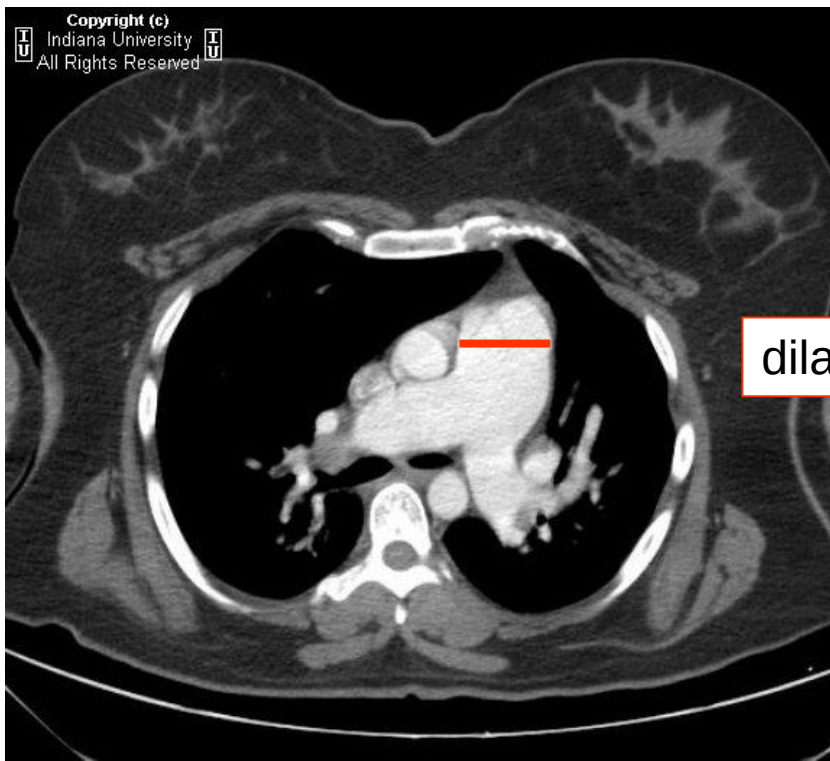
Mladá žena s dysfonií

obrna n.laryngeus reccurens sin

Ortnerův syndrom – ochrnutí levé hlasivky, jehož příčinou je paréza n. laryngeus recurrens sin, který může být utlačen kromě rozšířeného kmene a. pulmonalis při plicní hypertenzi i zvětšenou levou síní při mitrální stenóze.

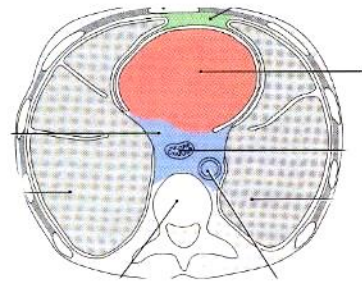
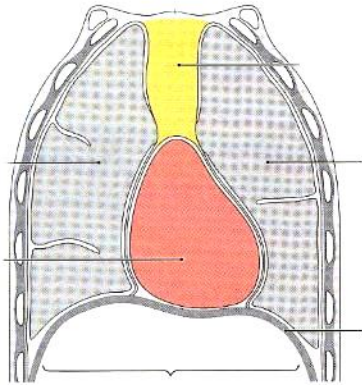

dilatace plicnice

Dělení mediastina

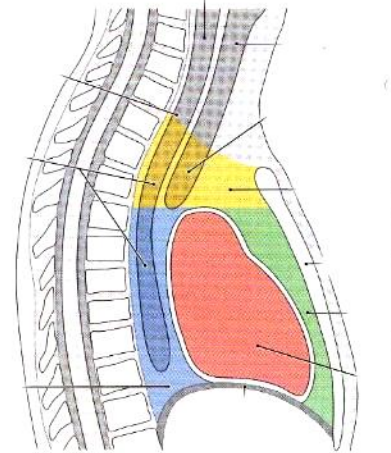
HORNÍ

DOLNÍ

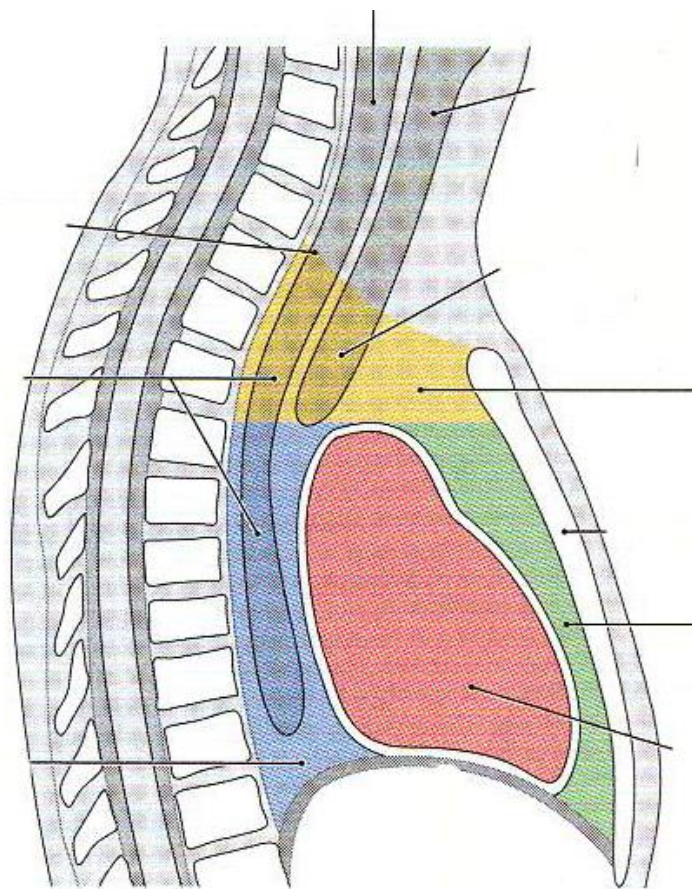
přední mediastinum - a. thoracica interna, n. frenicus, n.l.parasternales

střední mediastinum – srdce v pericardu

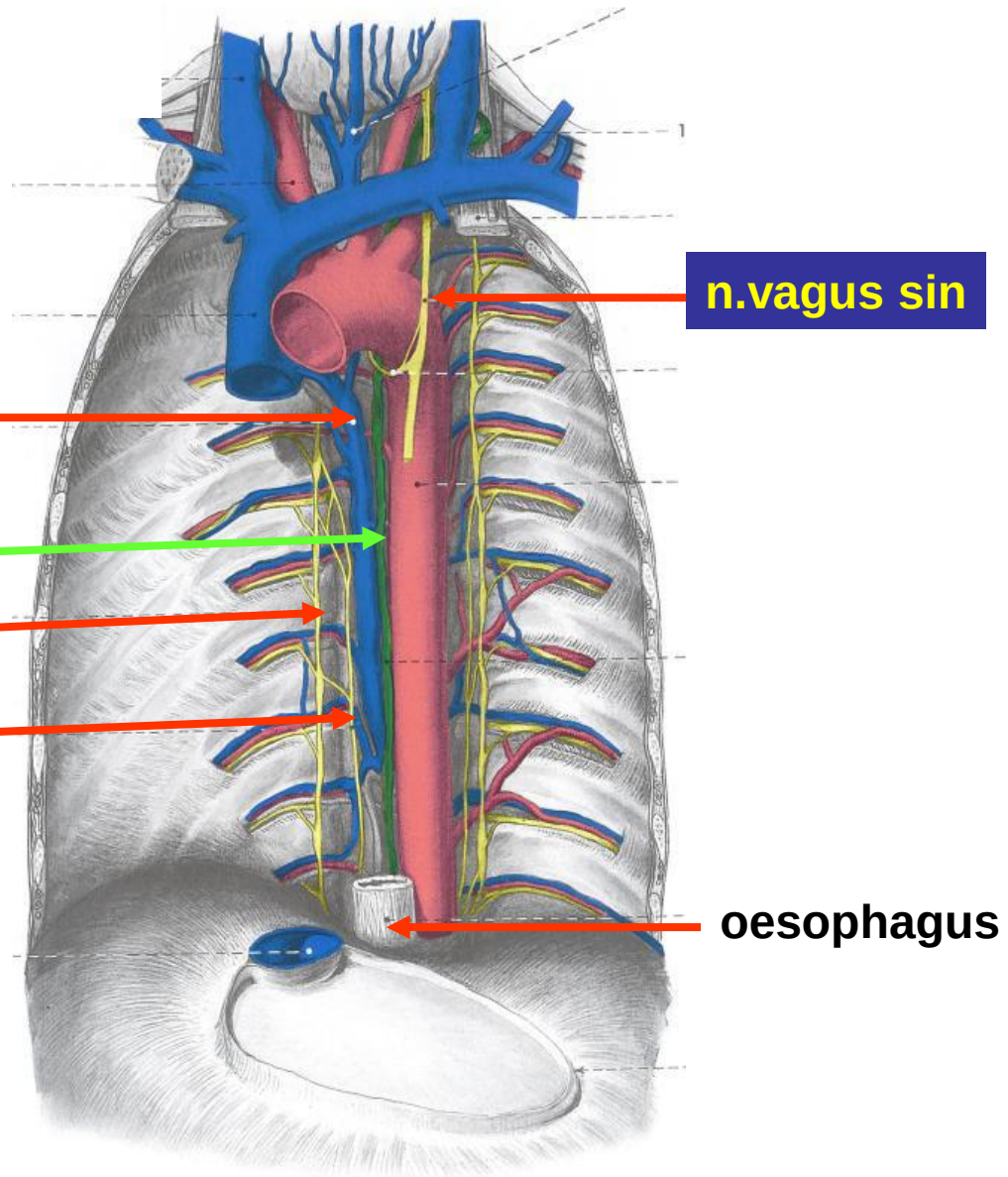

zadní mediastinum –jícen+ n X.
aorta+ductus thoracicus,
v.azygos (v.hemiazygos)+nn. splanchnici
truncus sympathicus
n.l. mediastinales post.

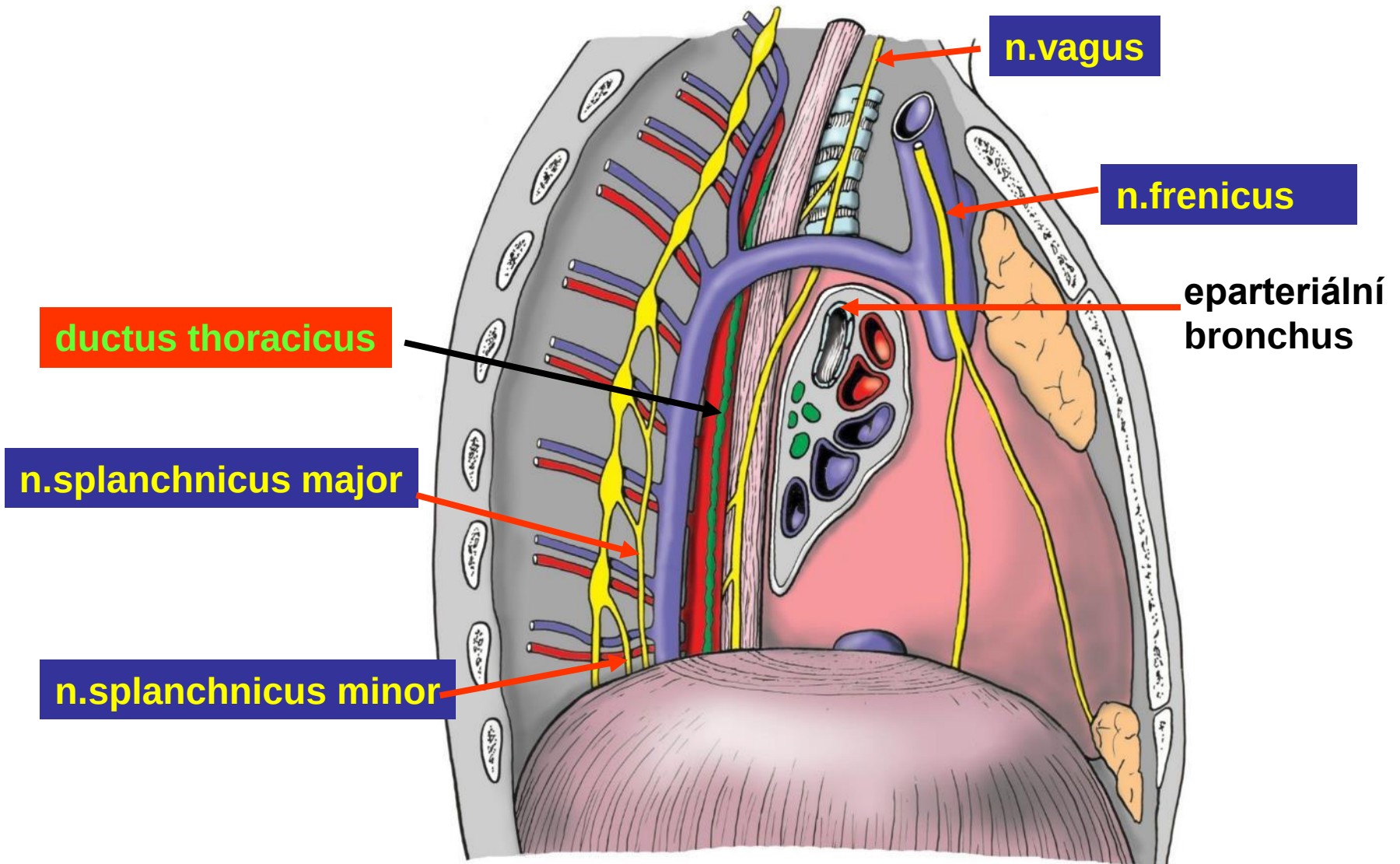
Zadní mediastinum

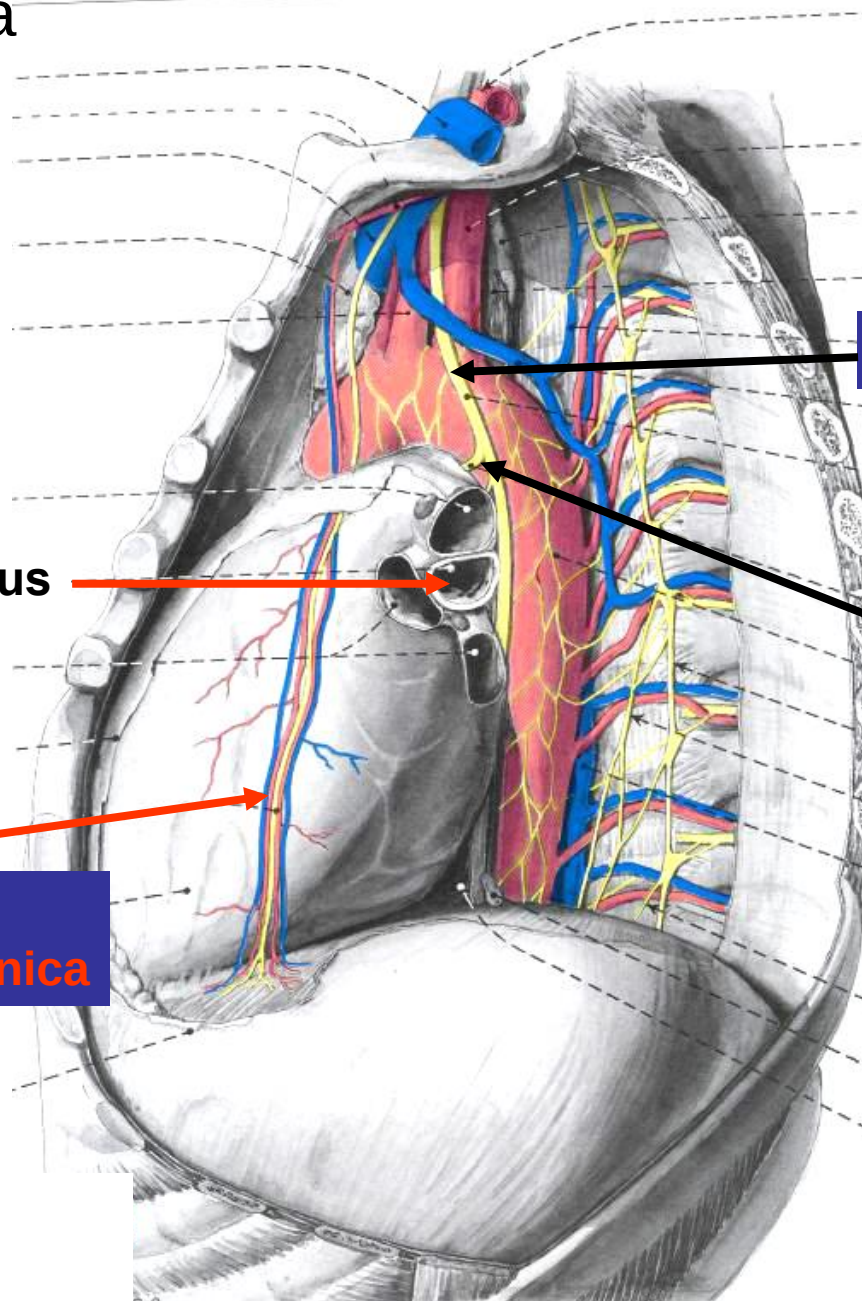
Zadní
mediastinum
mezi páteří a
membrana
bronchopericardiac

Mediastinum zprava

Mediastinum zleva

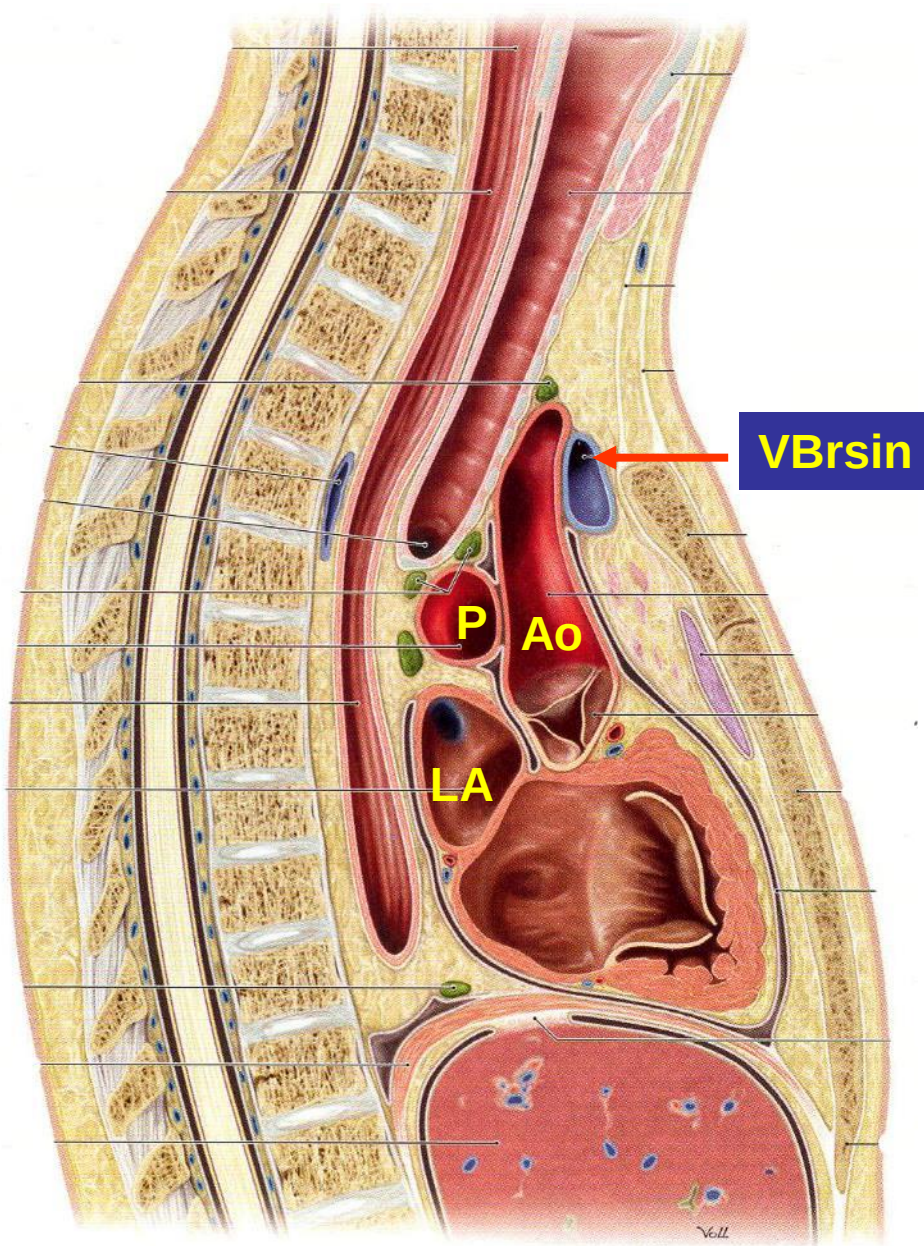
n.vagus

n.laryngeus
reccurens sin.

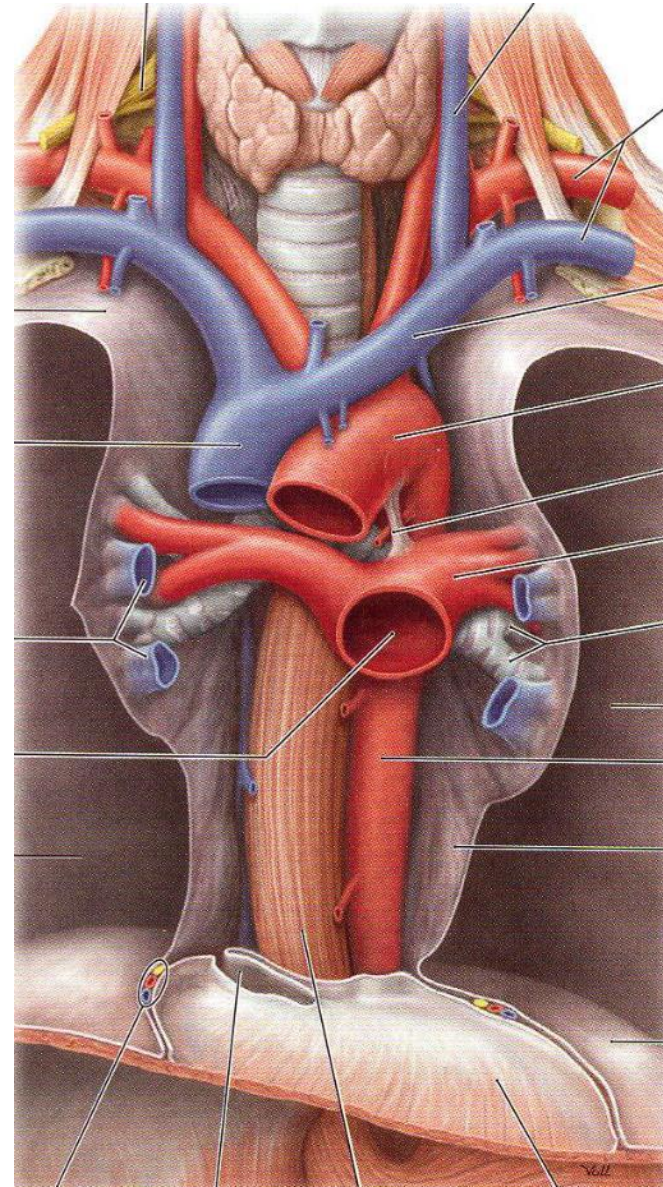
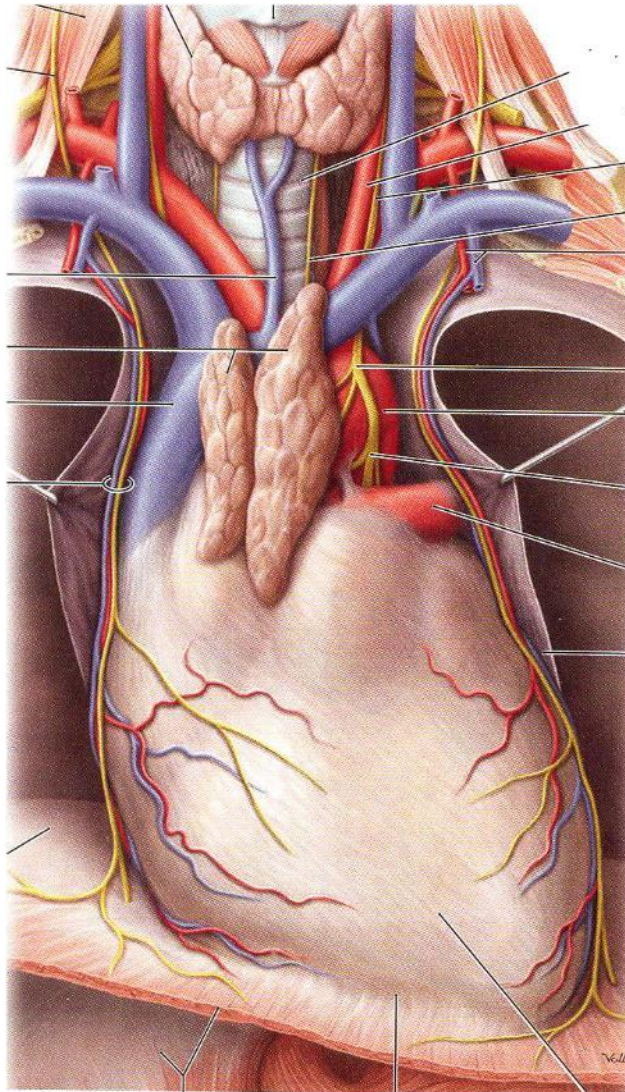
hyperarteriální bronchus

n.frenicus
+ vasa pericardiacofrenica

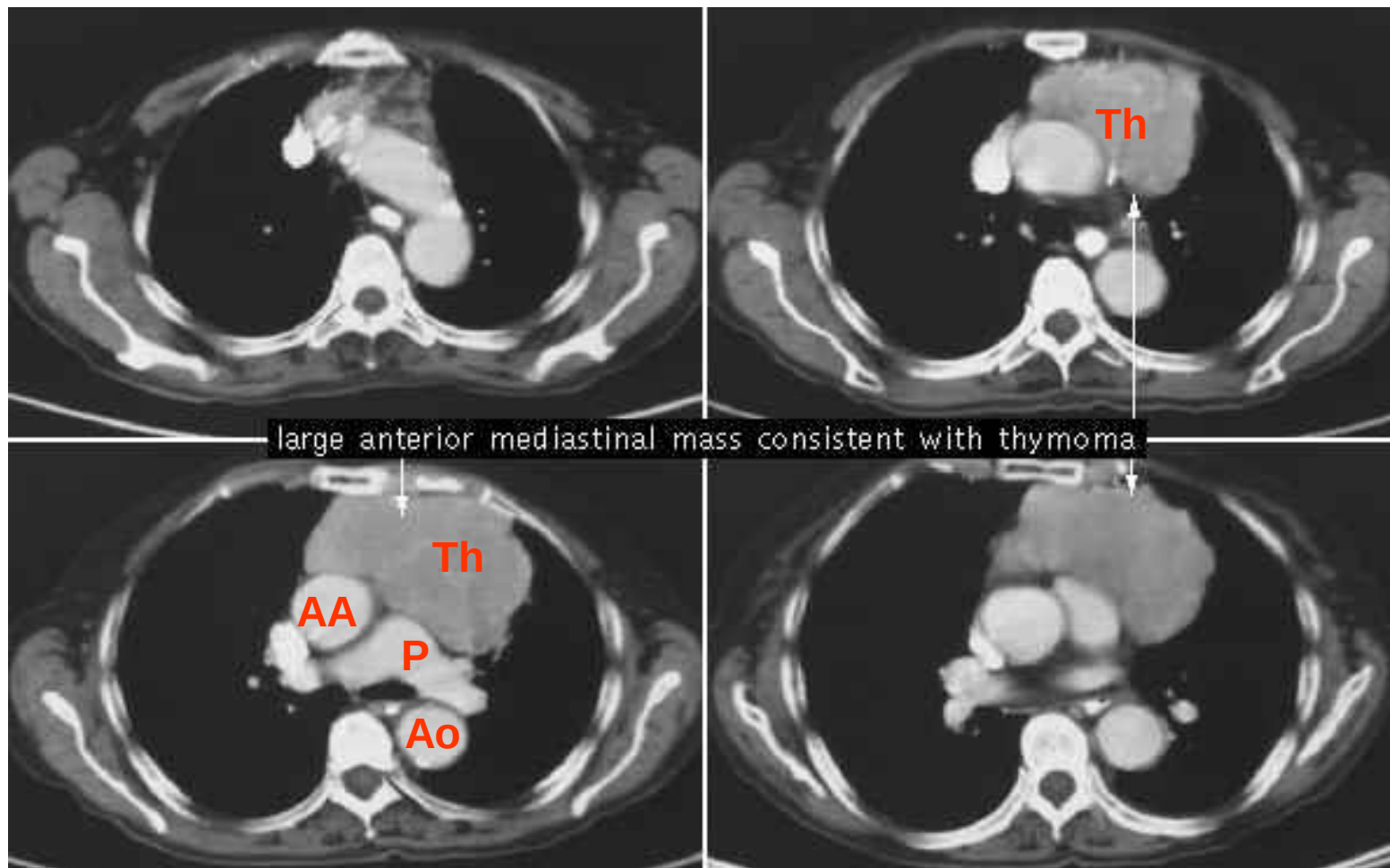
Řez mediastinem v mediánní rovině

Mediastinum pohled zředu

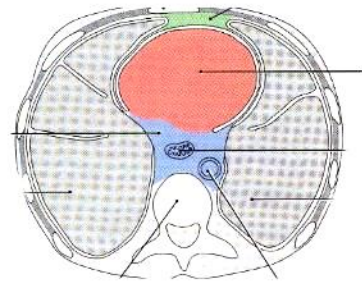
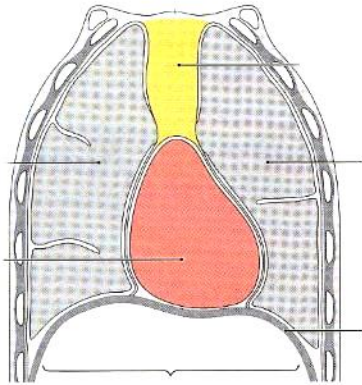

CT – thymom v předním mediastinu

Dělení mediastina

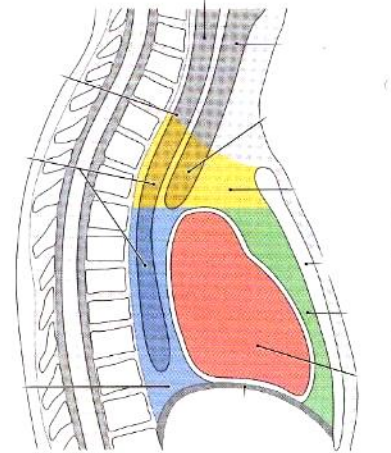
HORNÍ

DOLNÍ

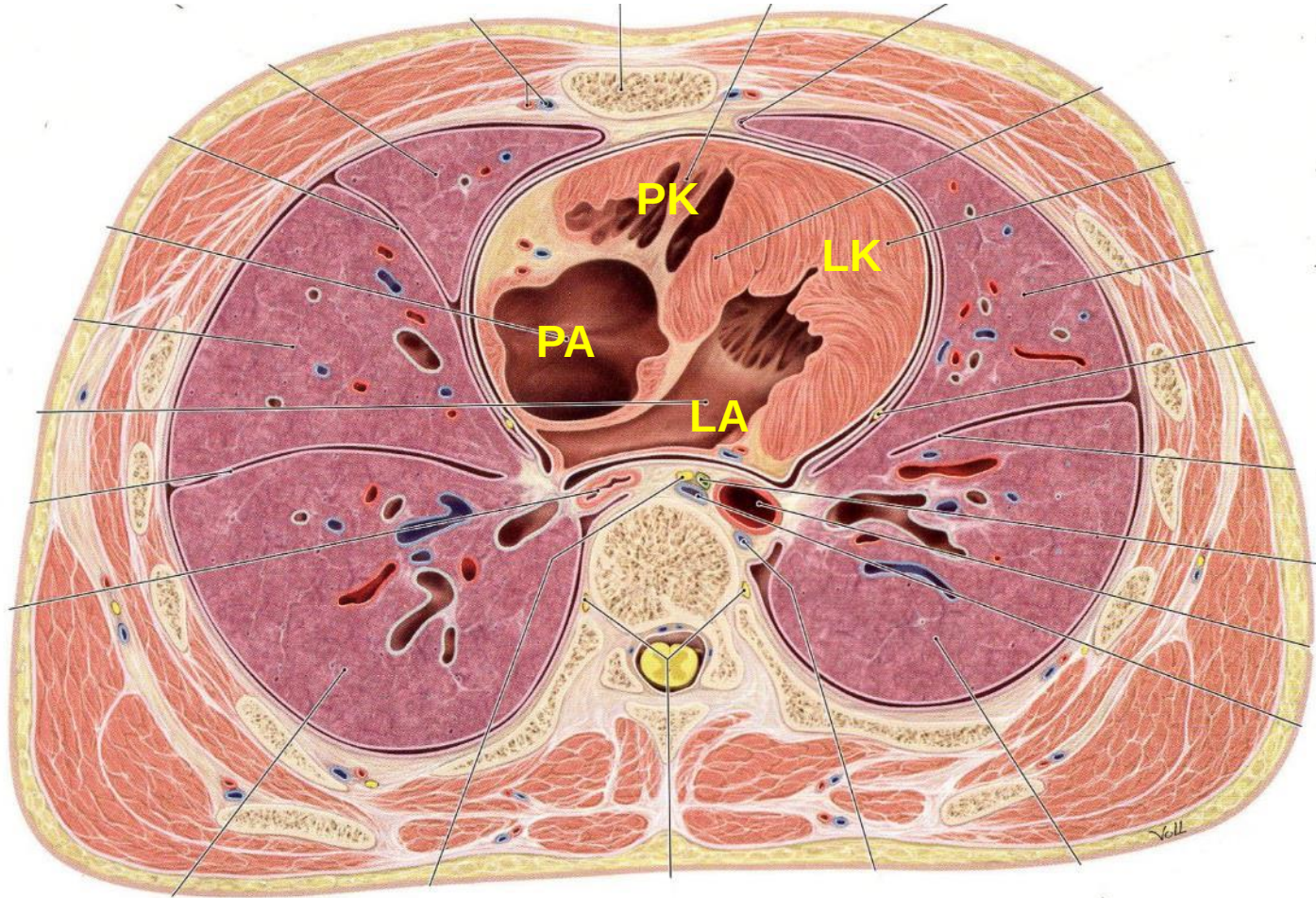
přední mediastinum - a. thoracica interna, n. frenicus, n.l.parasternales

střední mediastinum – srdce v pericardu

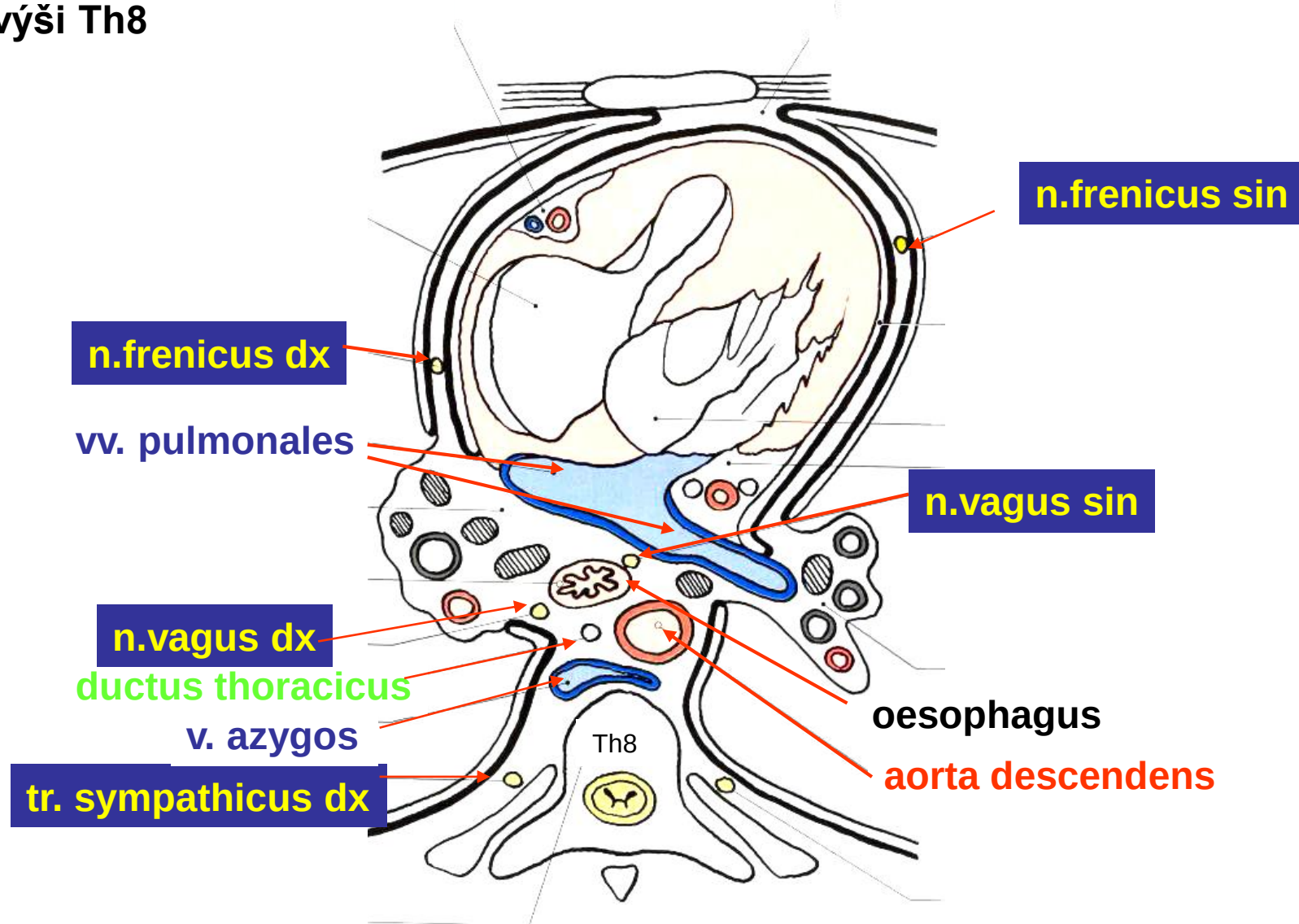

zadní mediastinum – jícen+ n X.
aorta+ductus thoracicus,
v.azygos (v.hemiazygos)+nn. splanchnici
truncus sympathicus
n.l. mediastinales post.

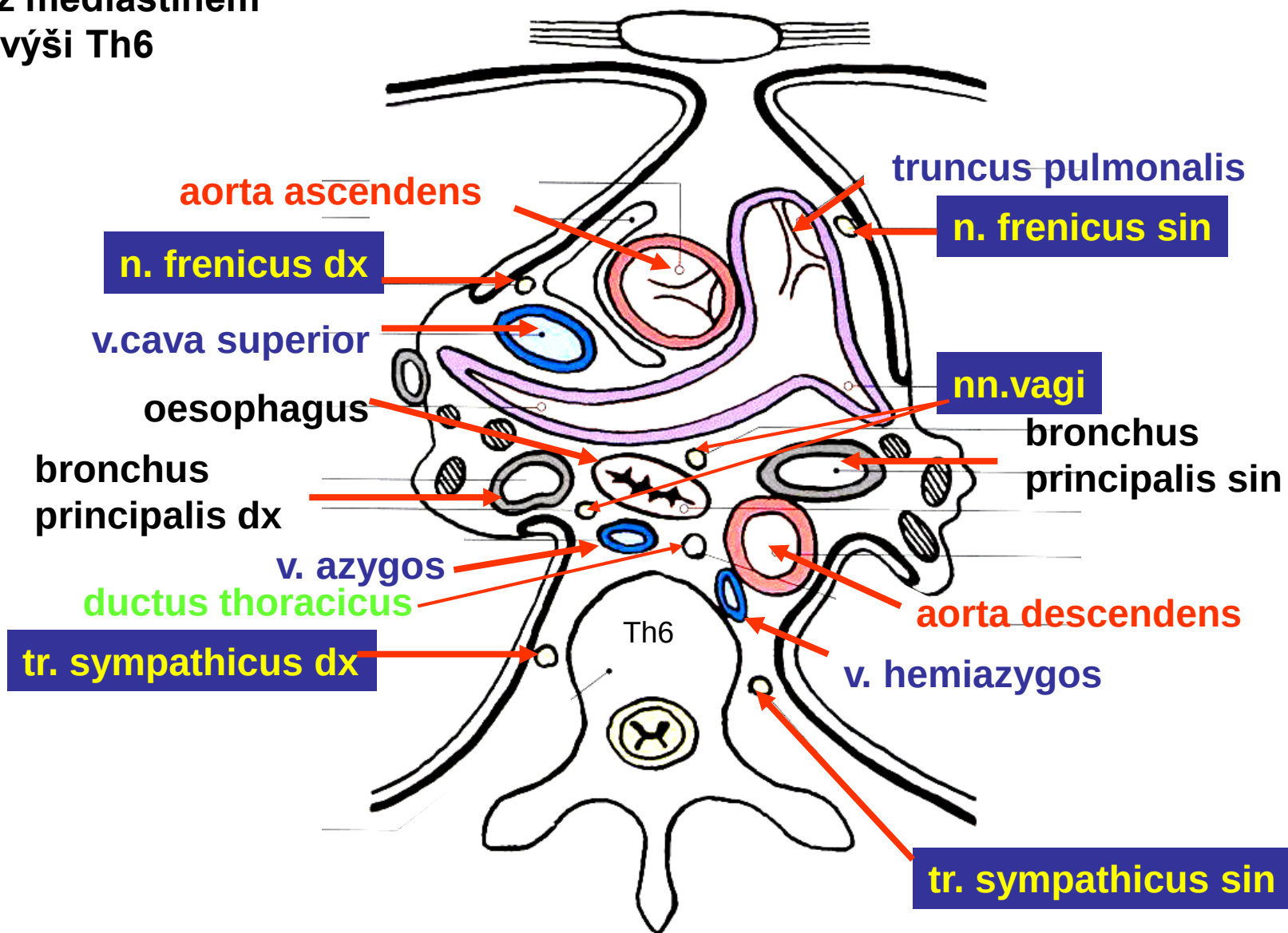
Poloha srdce v hrudníku – příčný řez v úrovni Th8

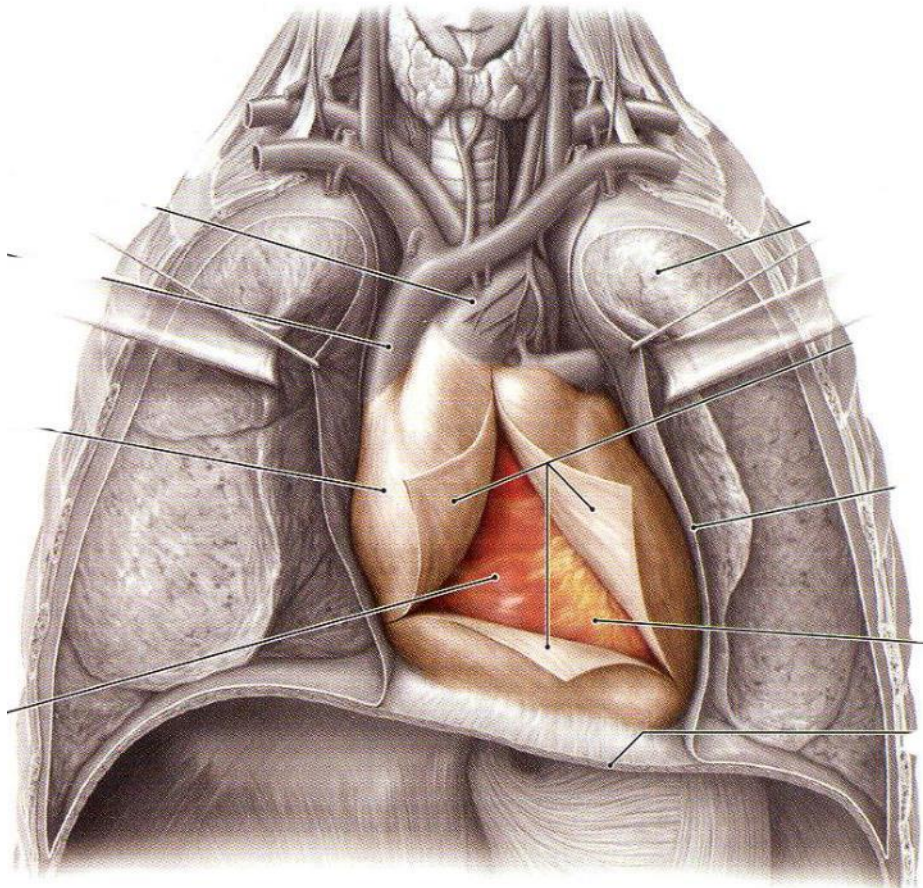
Řez mediastinem ve výši Th8

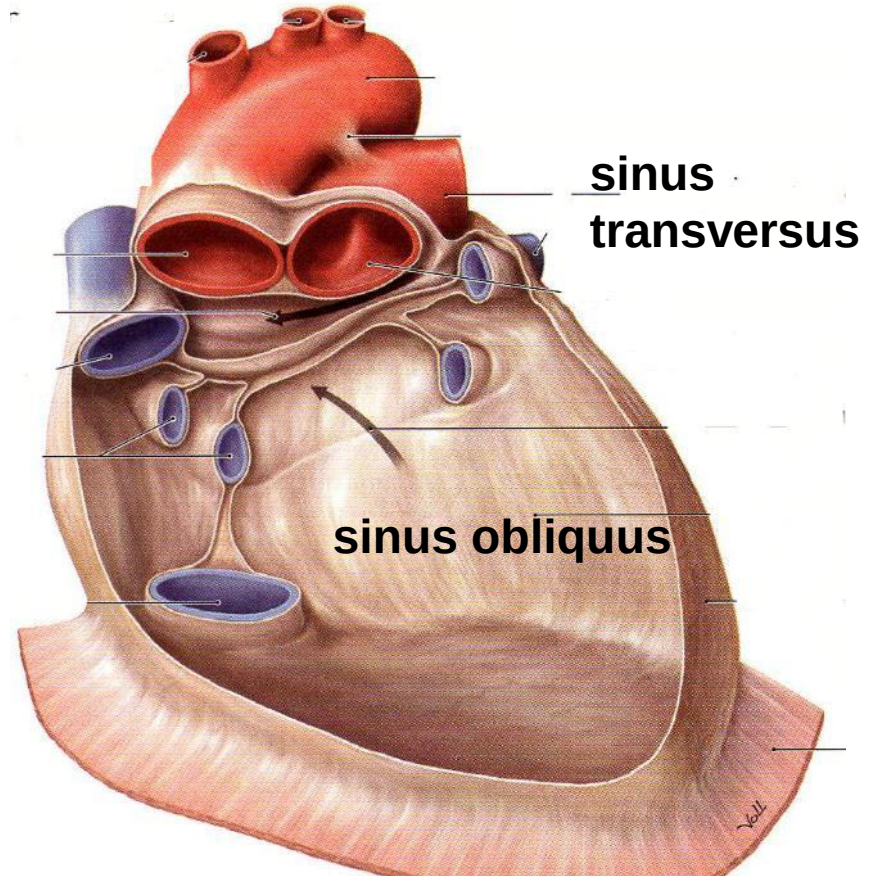
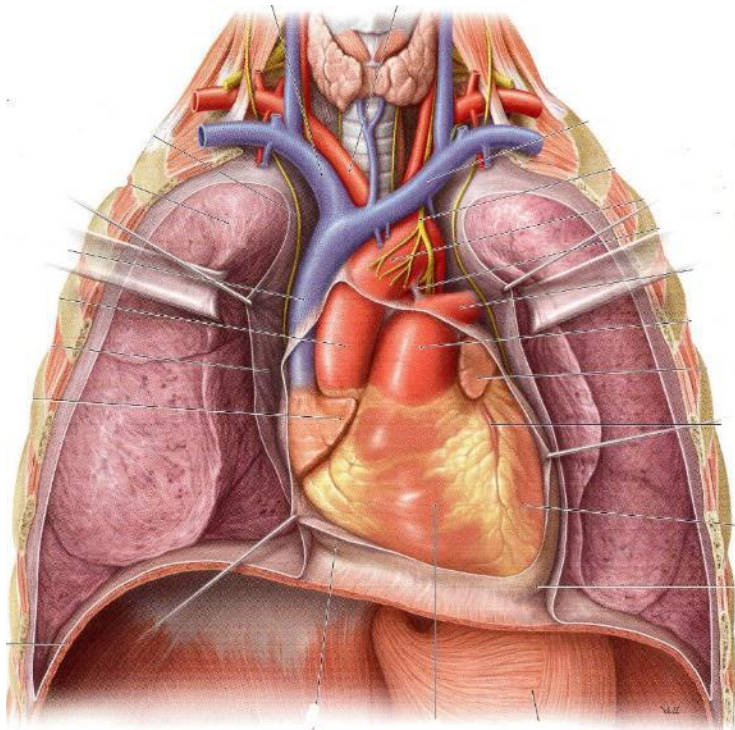
Řez mediastinem ve výši Th6

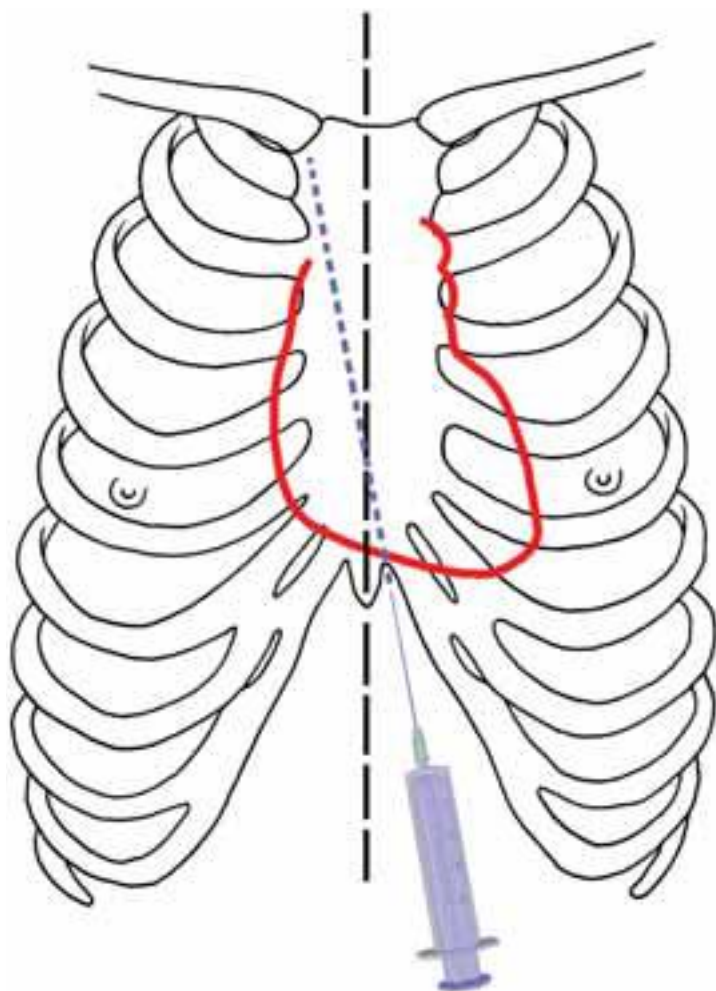
Perikard

Perikard

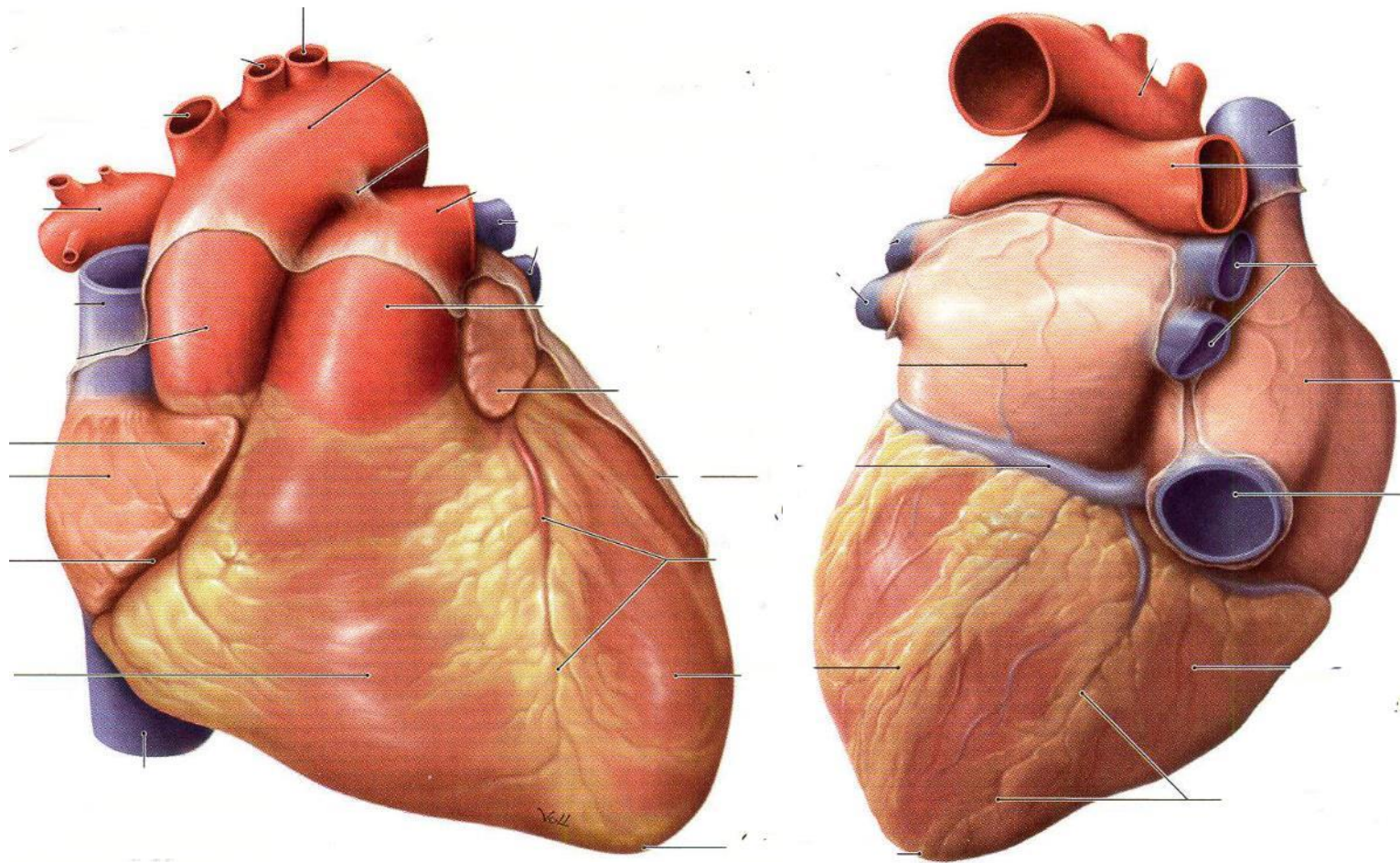

Punkce perikardu

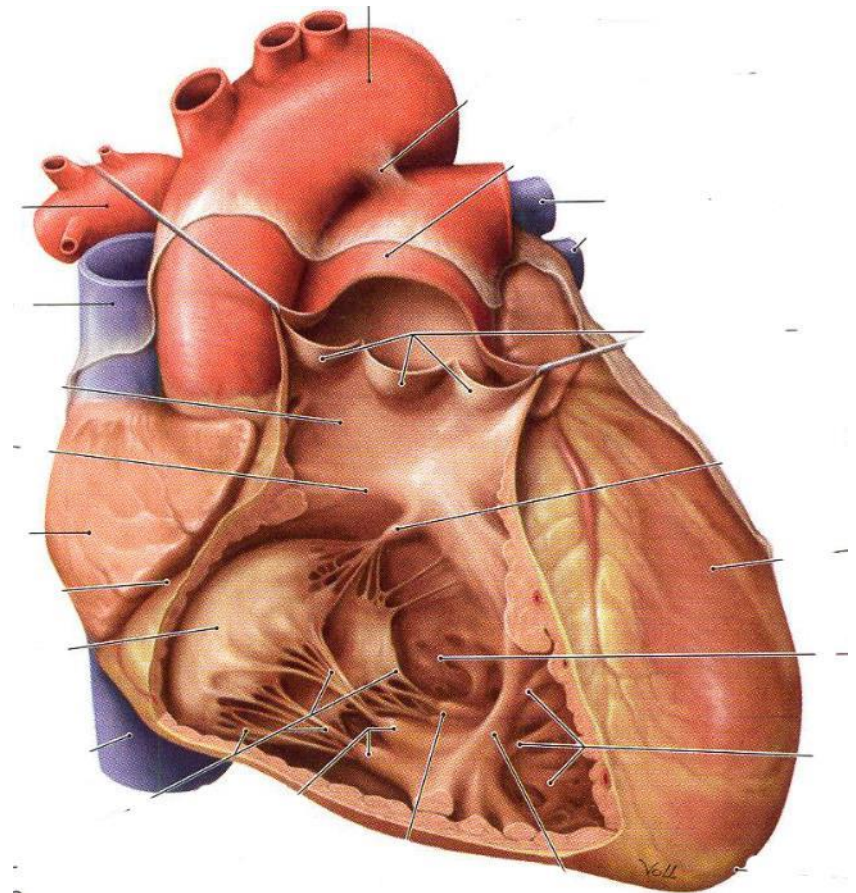
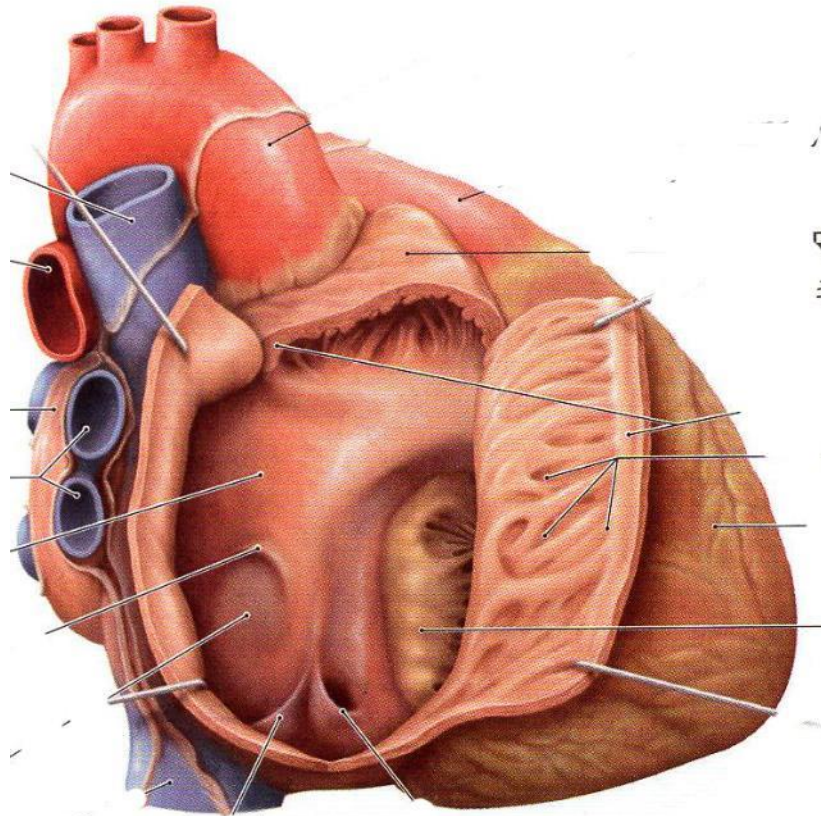

v levém costoxiphoidním úhlu jehla míří kraniálně a lehce dozadu. S kůží svírá úhel 30 stupňů

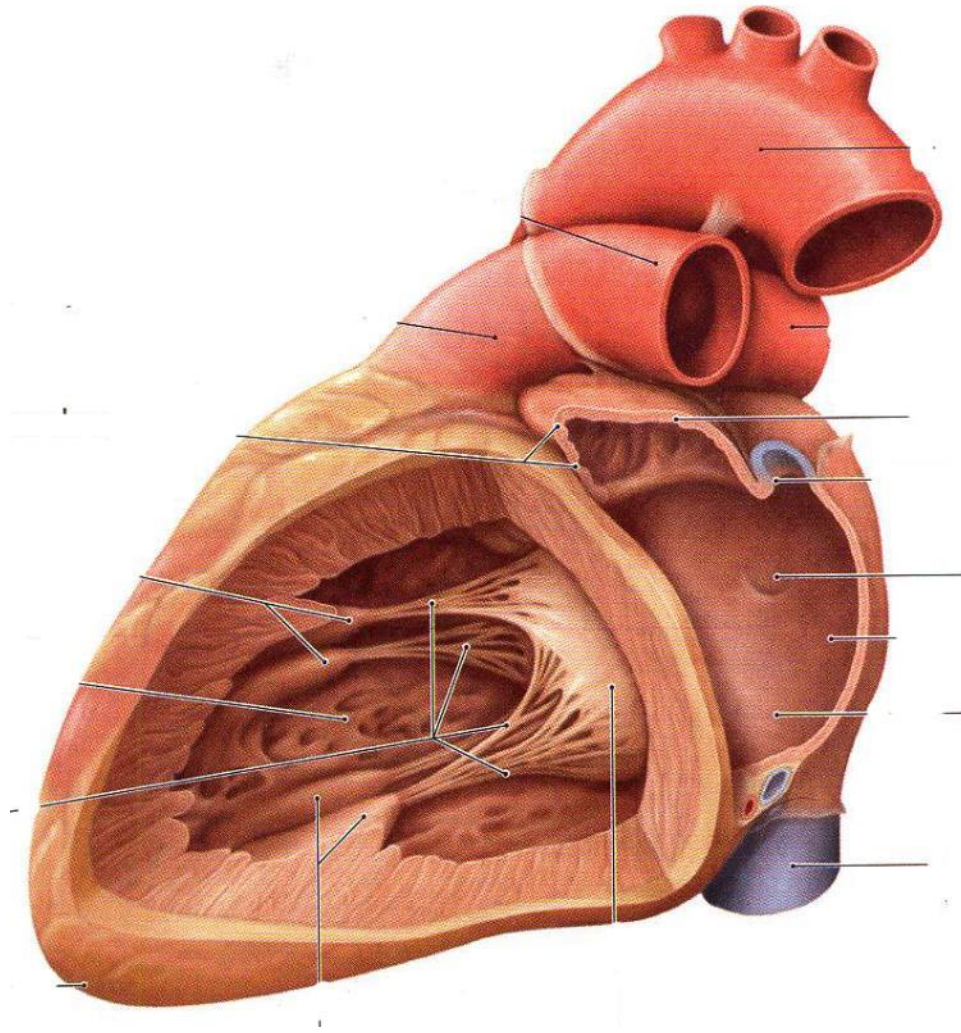
Srdce

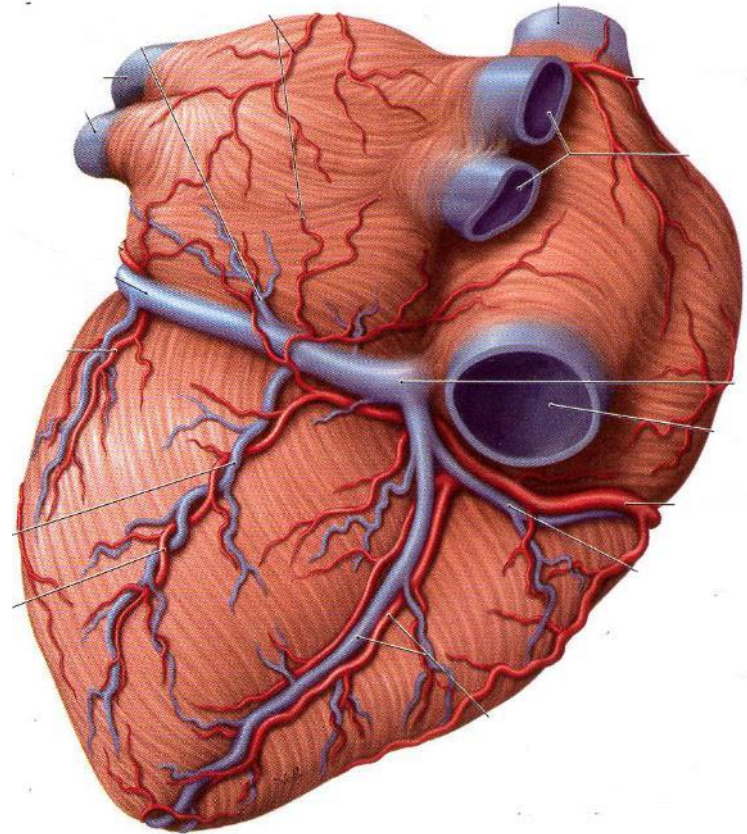
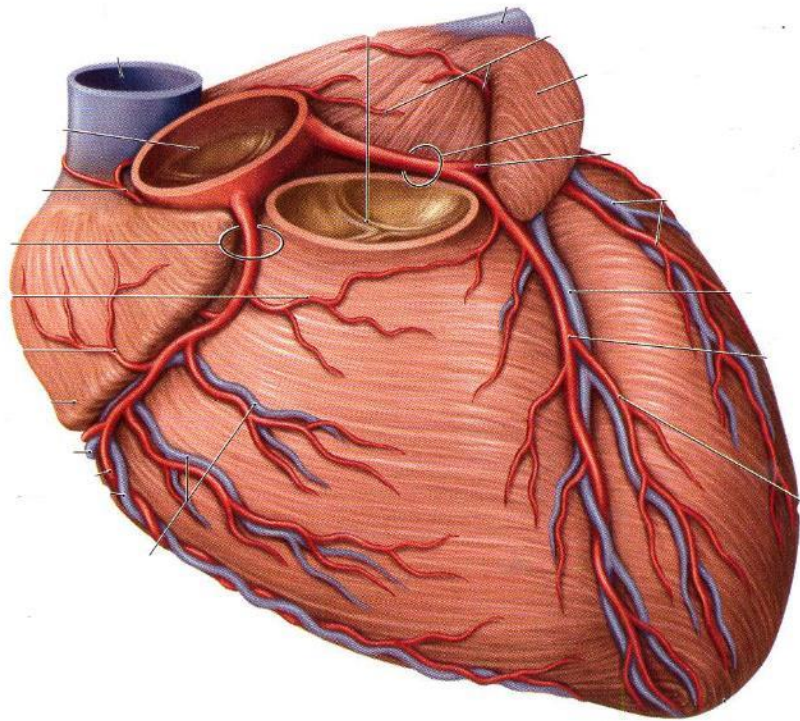
Pravá síň a komora

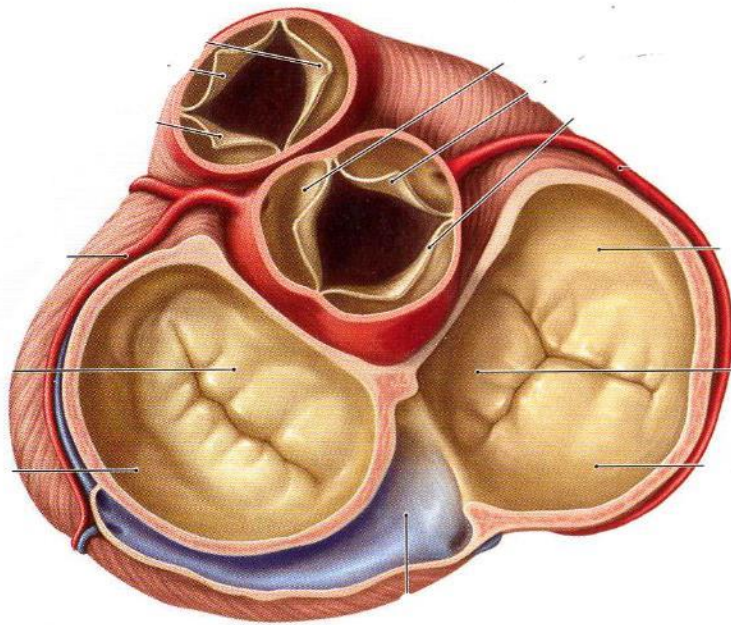
Levá komora a síň

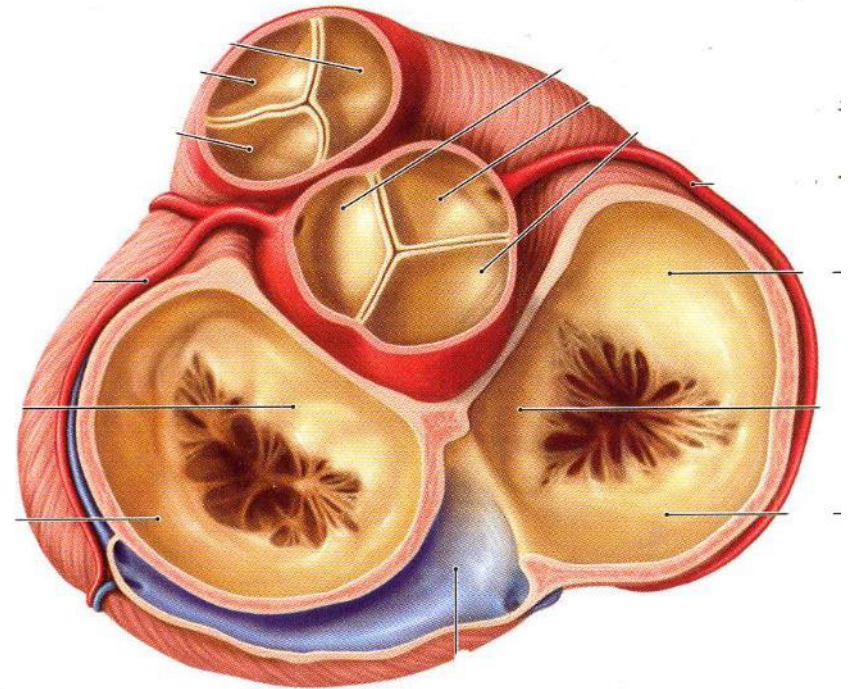
Cévy srdeční

Srdeční chlopně

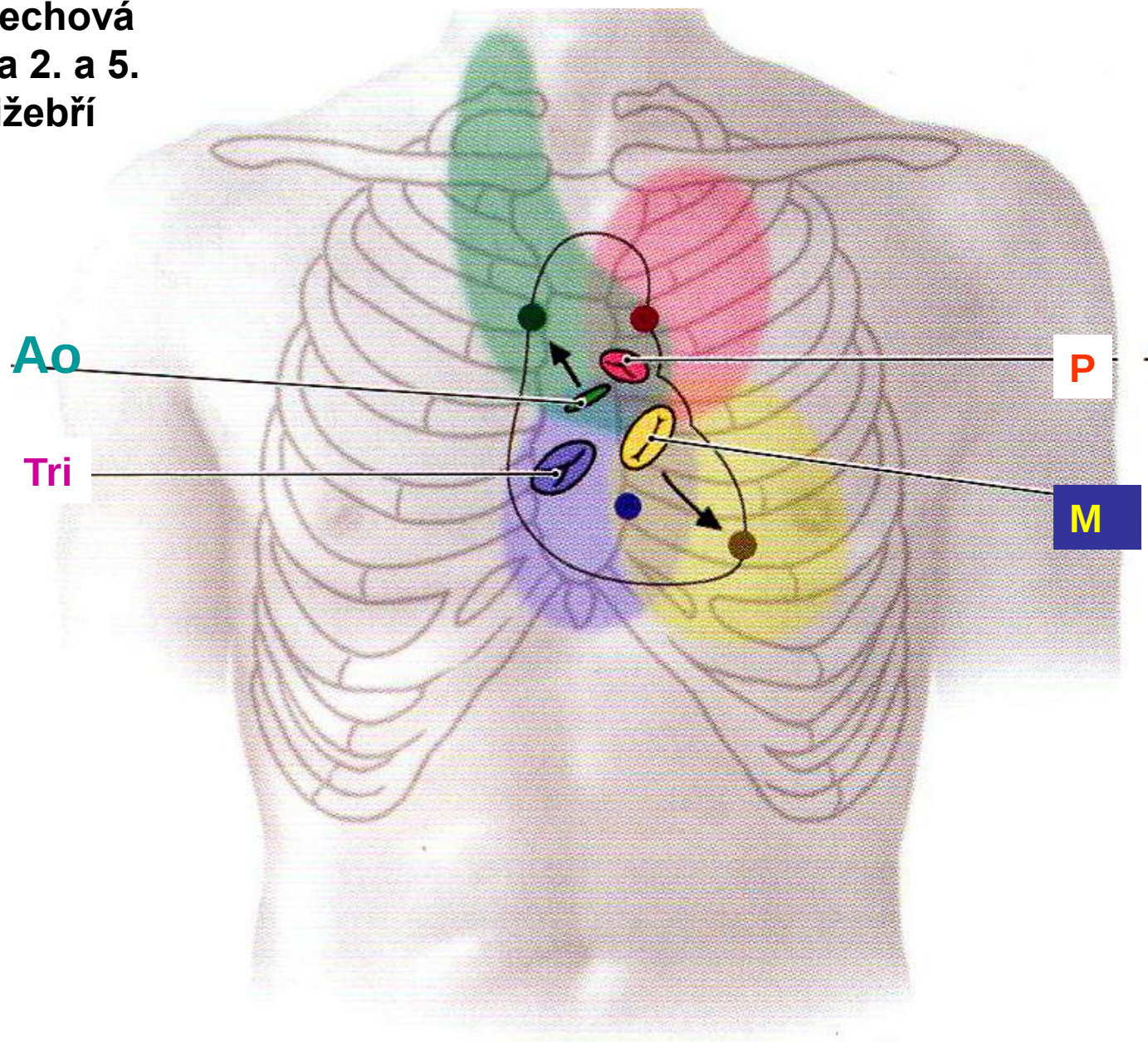

systola

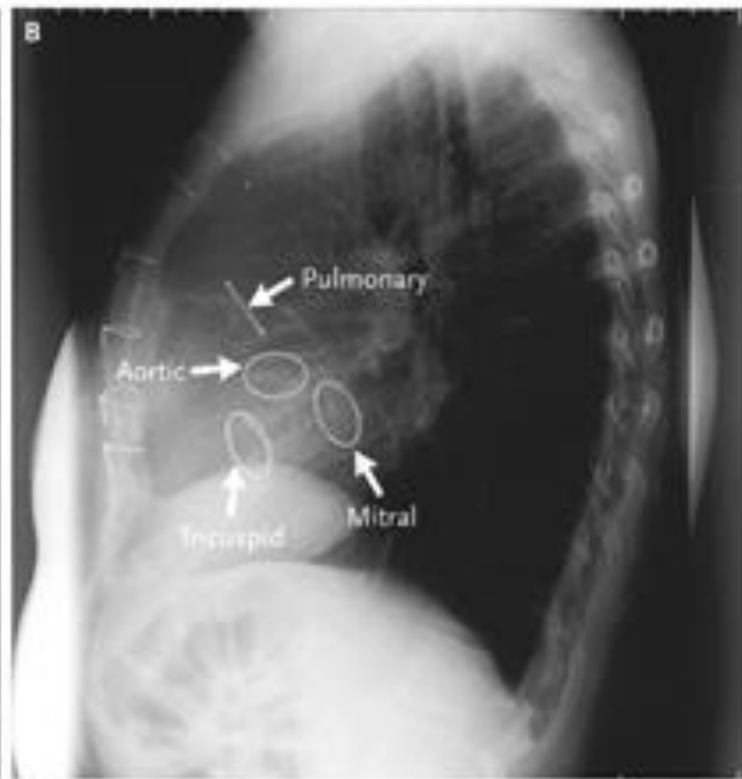
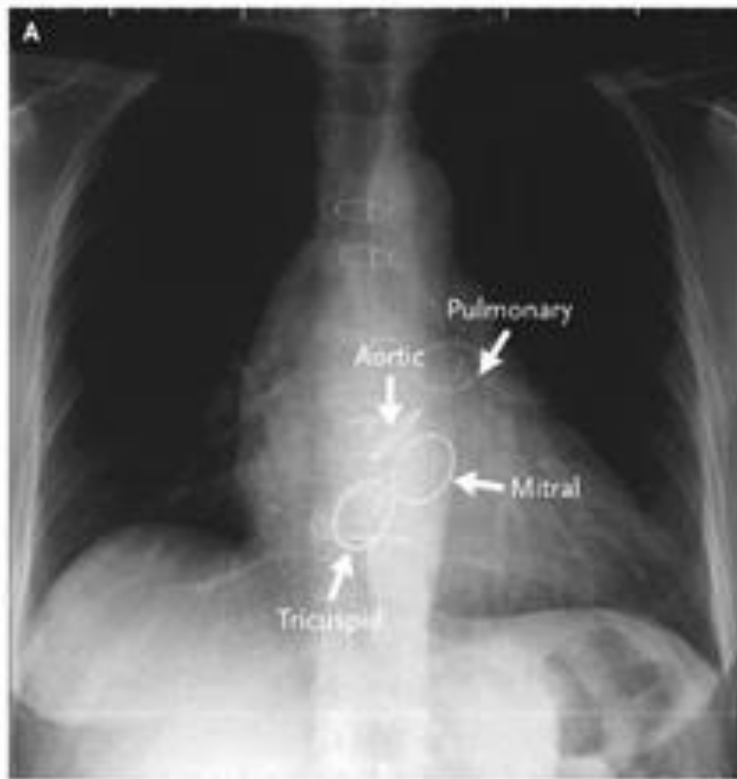

diastola

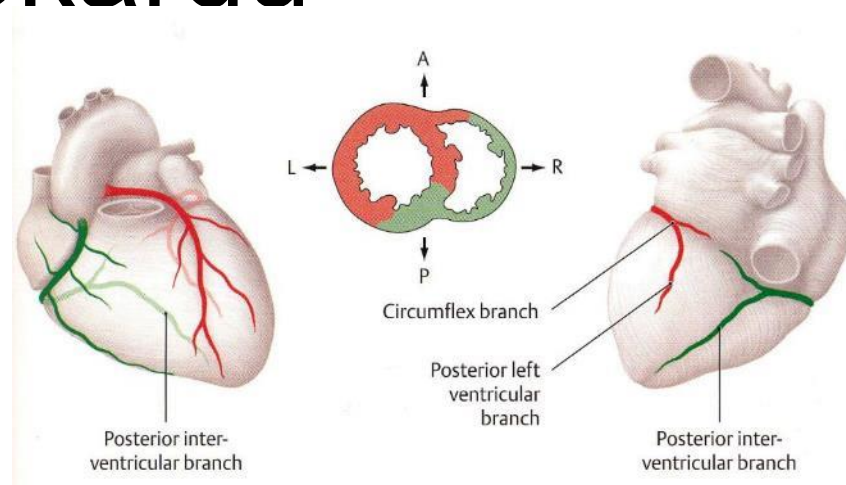
Poslechová
místa 2. a 5.
mezižebří

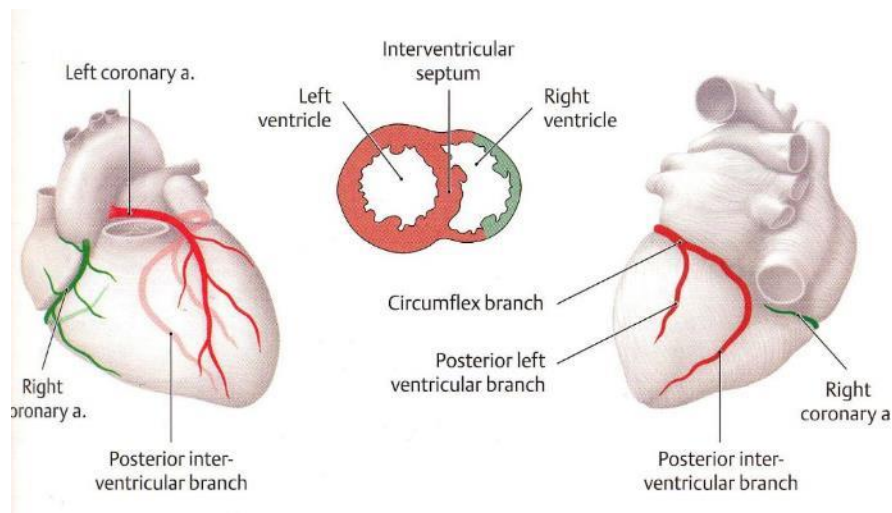
RTG - 4 umělé chlopně

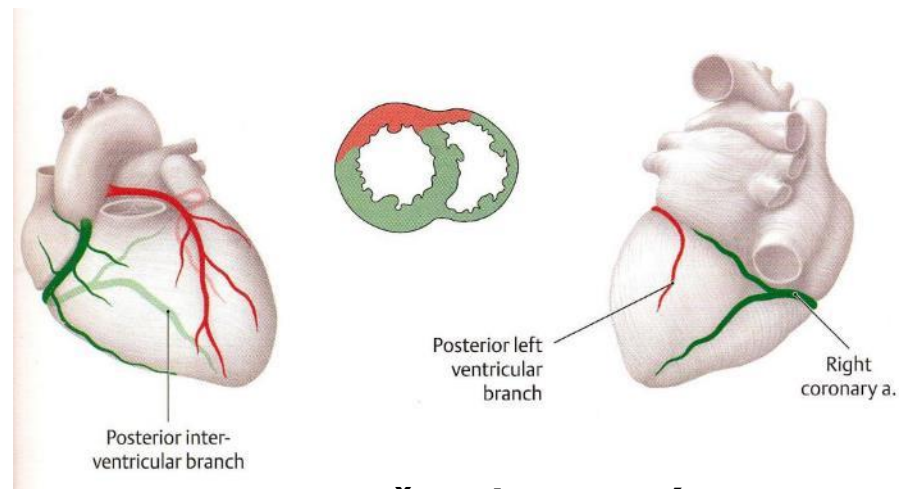
Zásobení myokardu

rovnoměrné

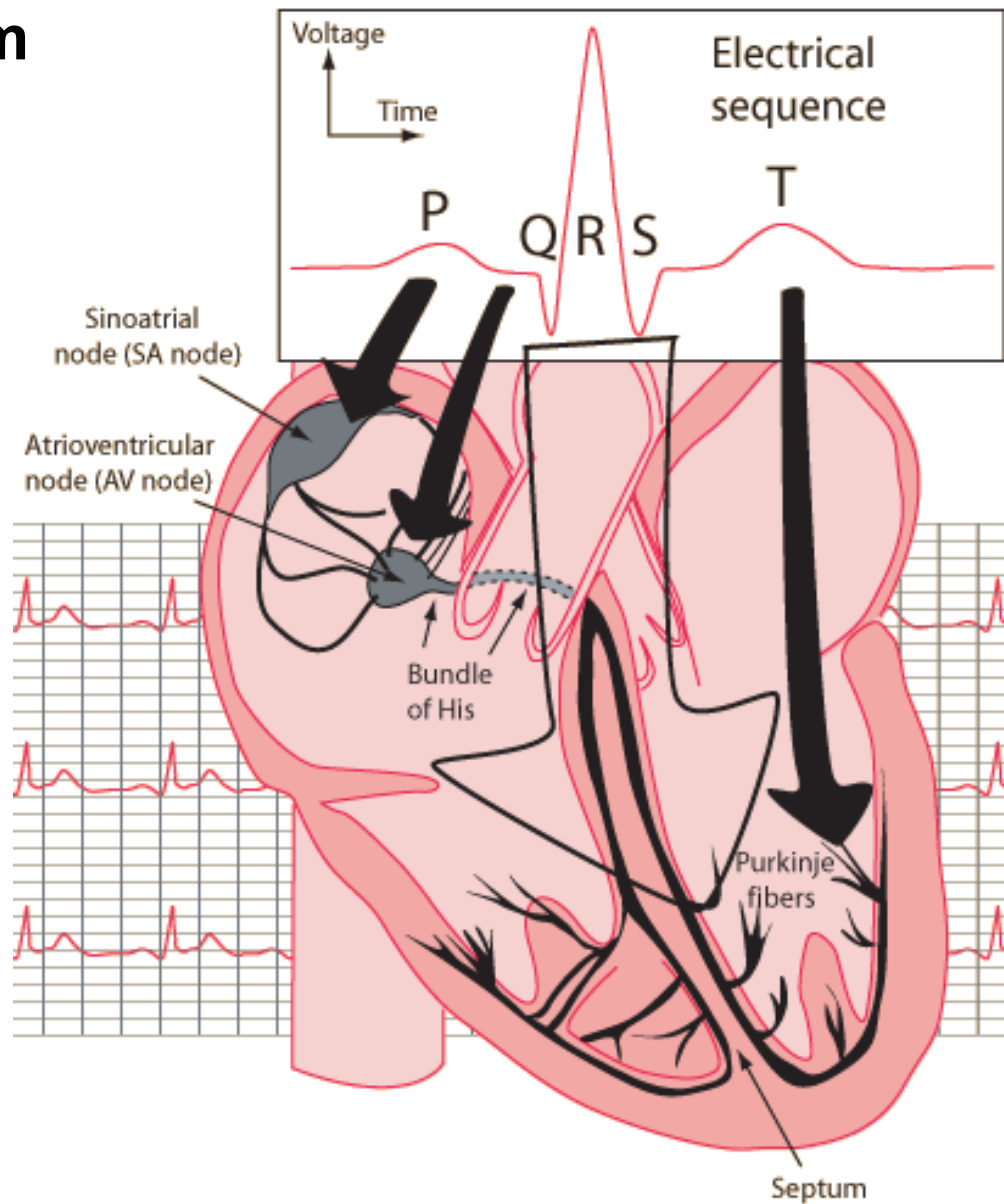

převaha levé

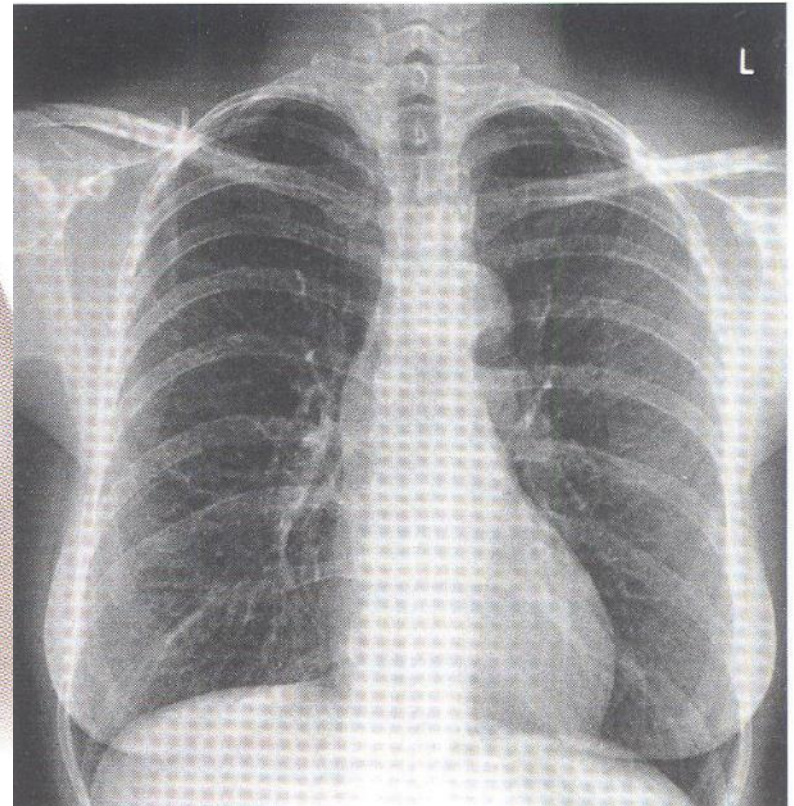
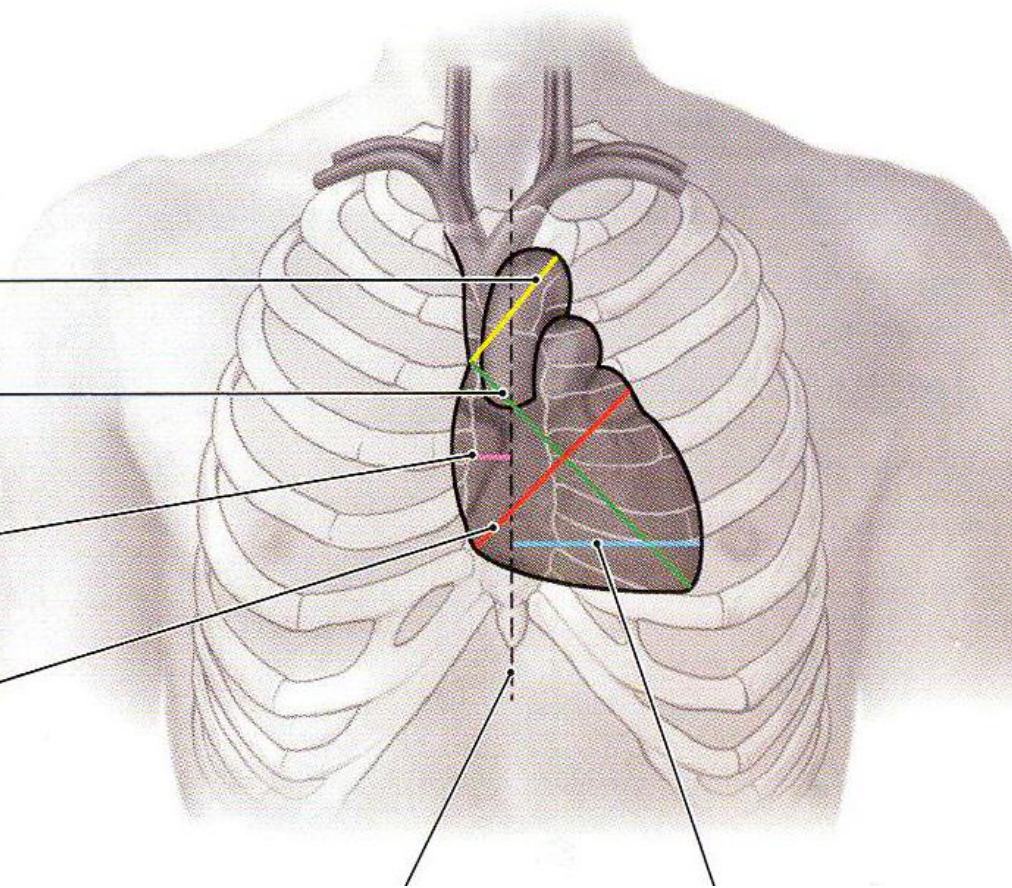

převaha pravé

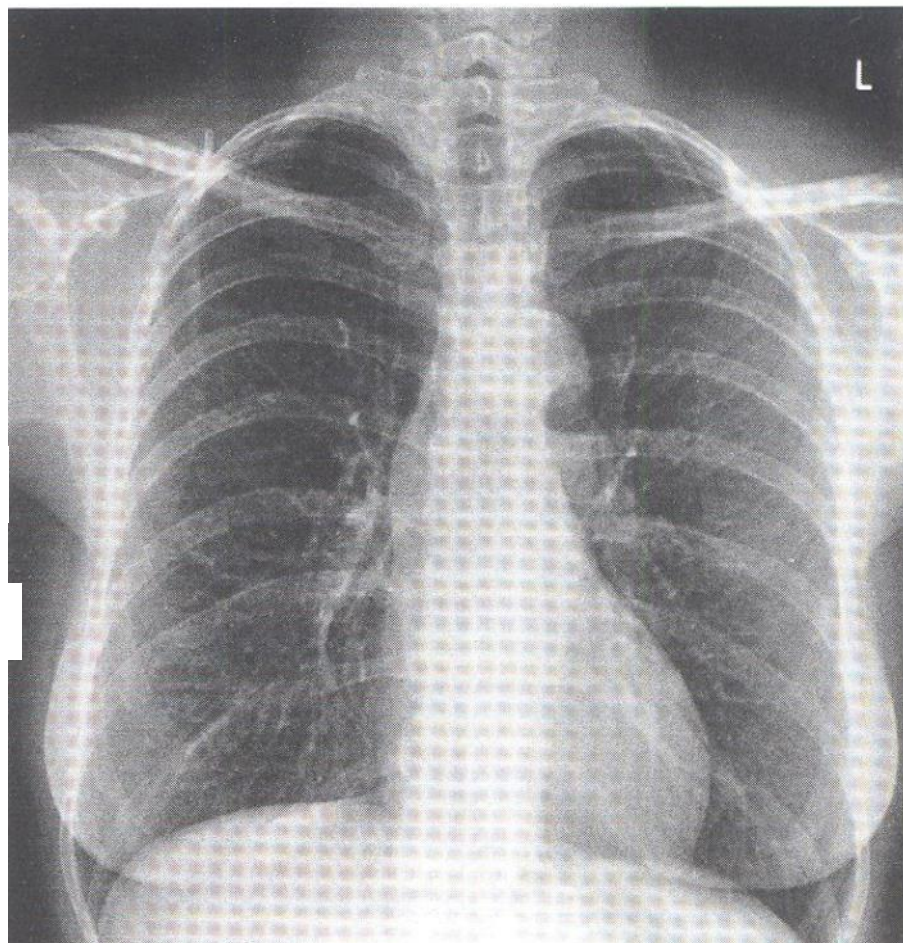
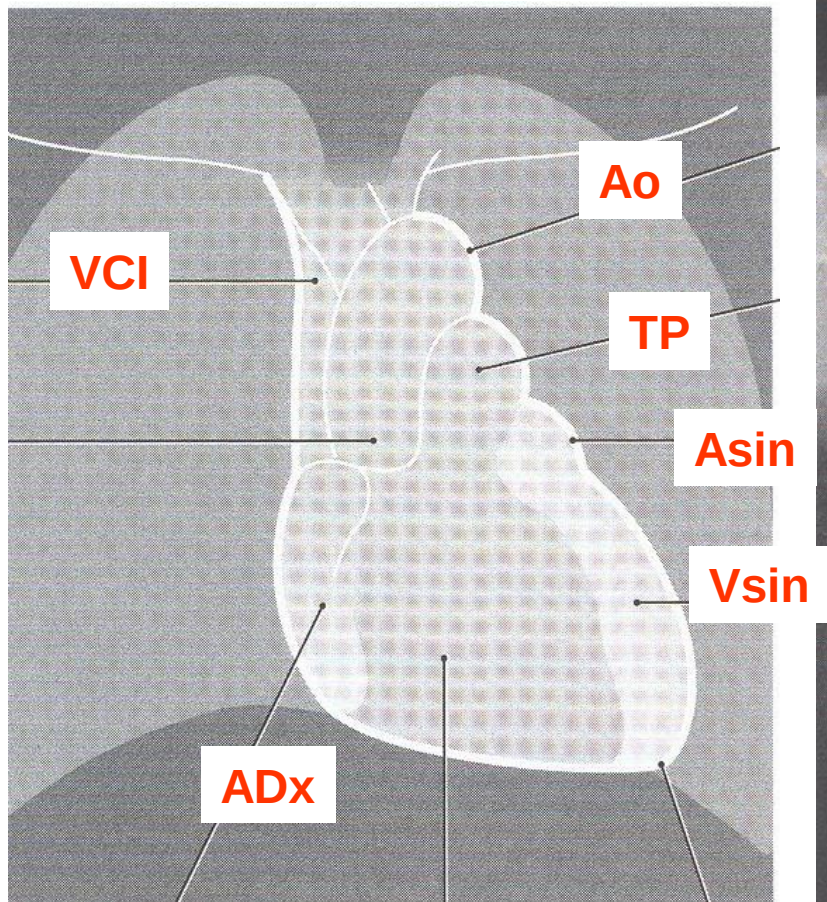
Převodní systém

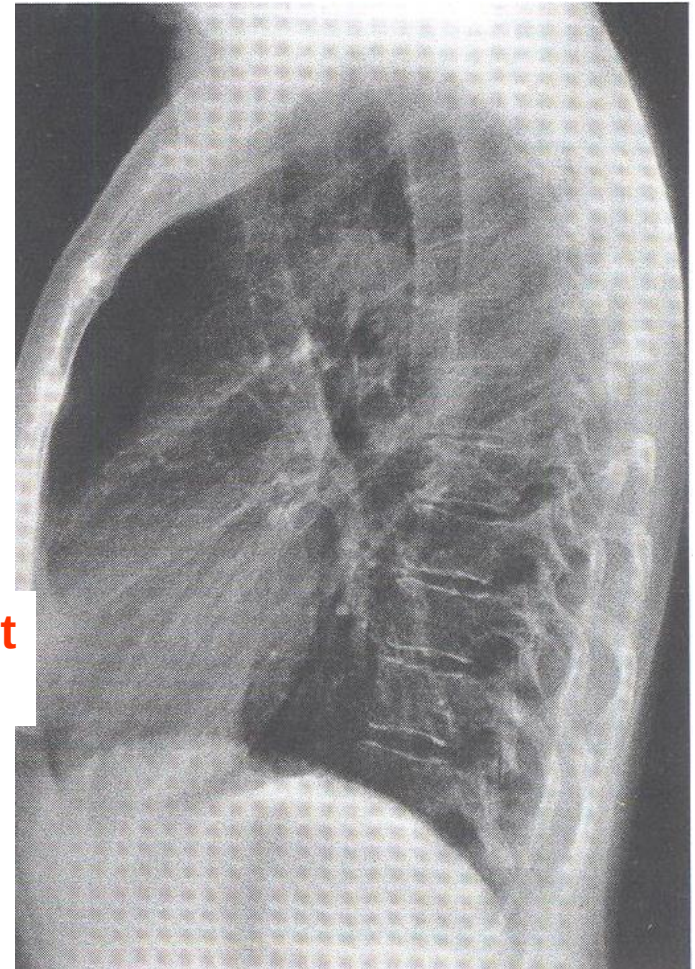
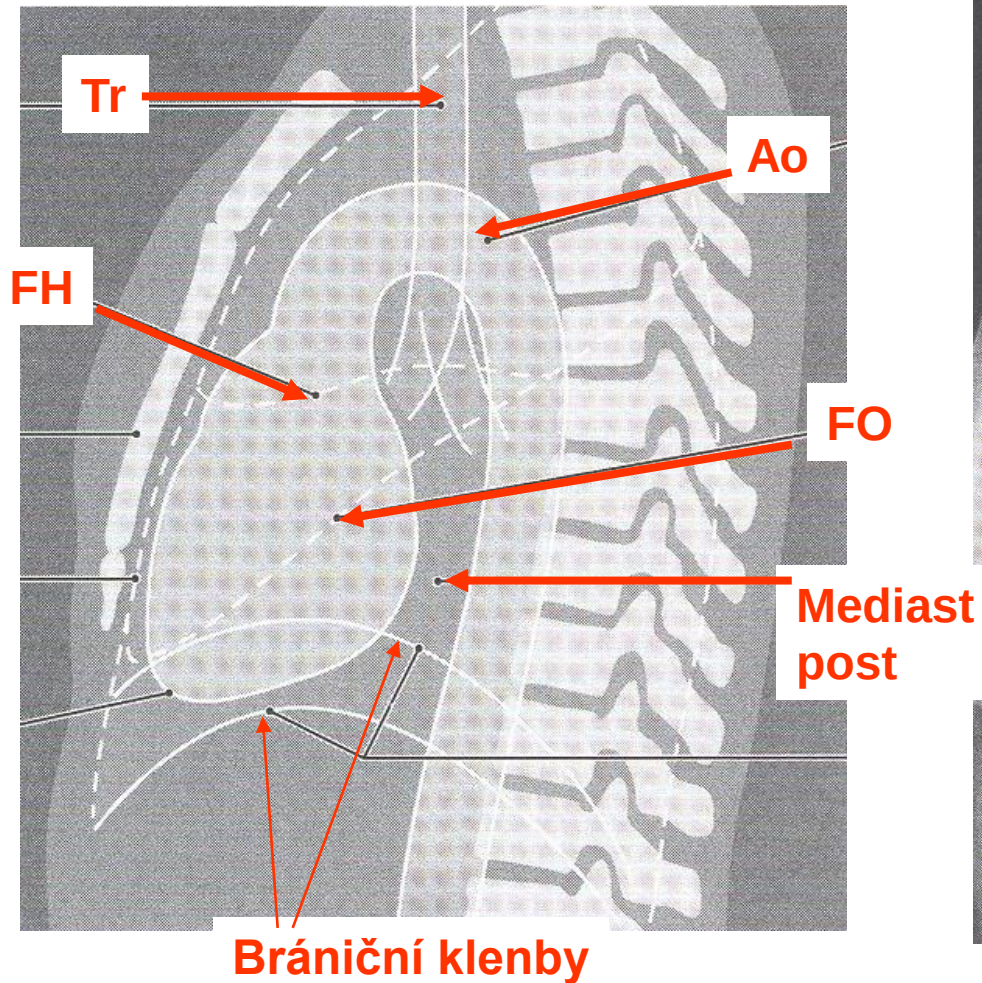
RTG srdce

RTG srdce

RTG srdce boční snímek

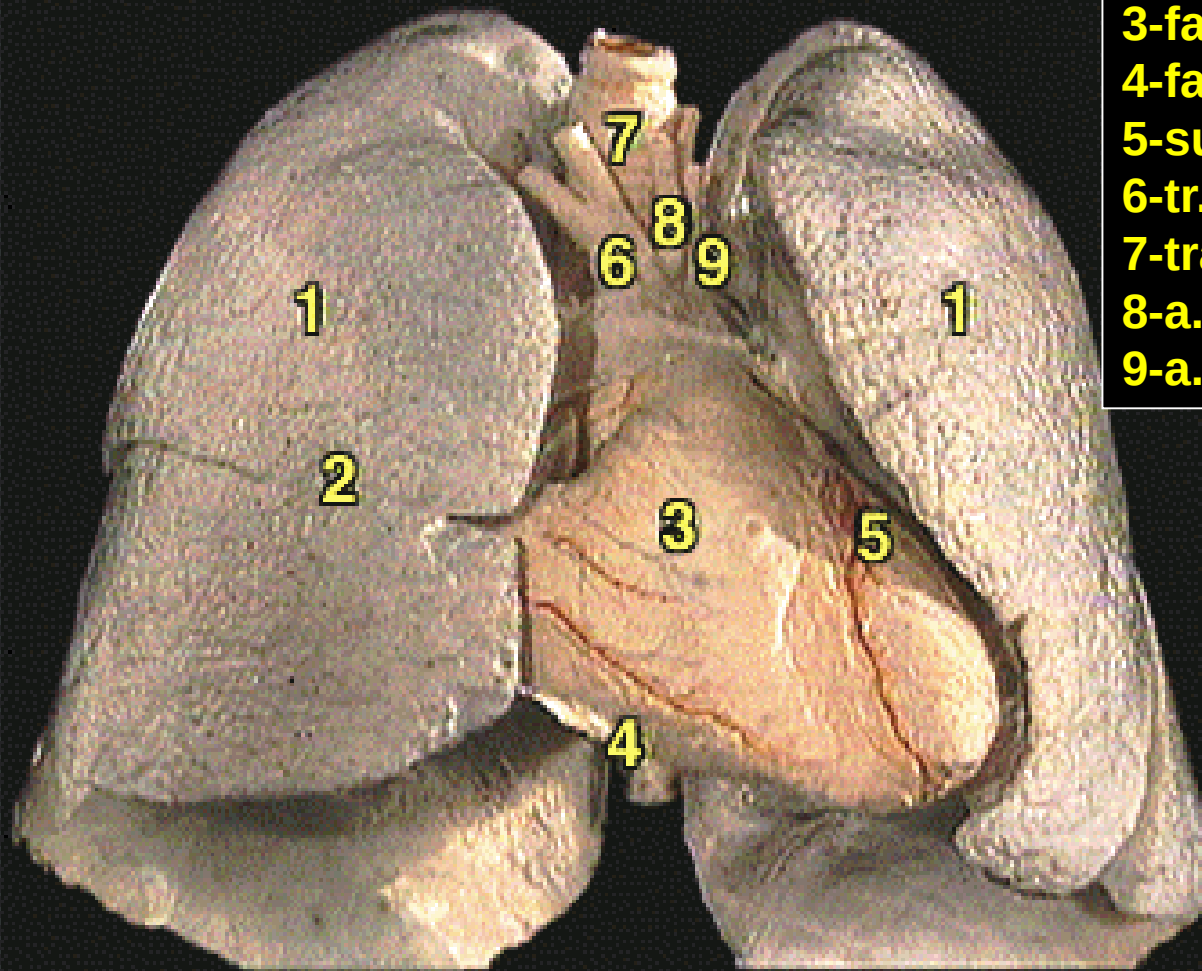

IMAGES IN CLINICAL MEDICINE

Unfortunate Ingestion

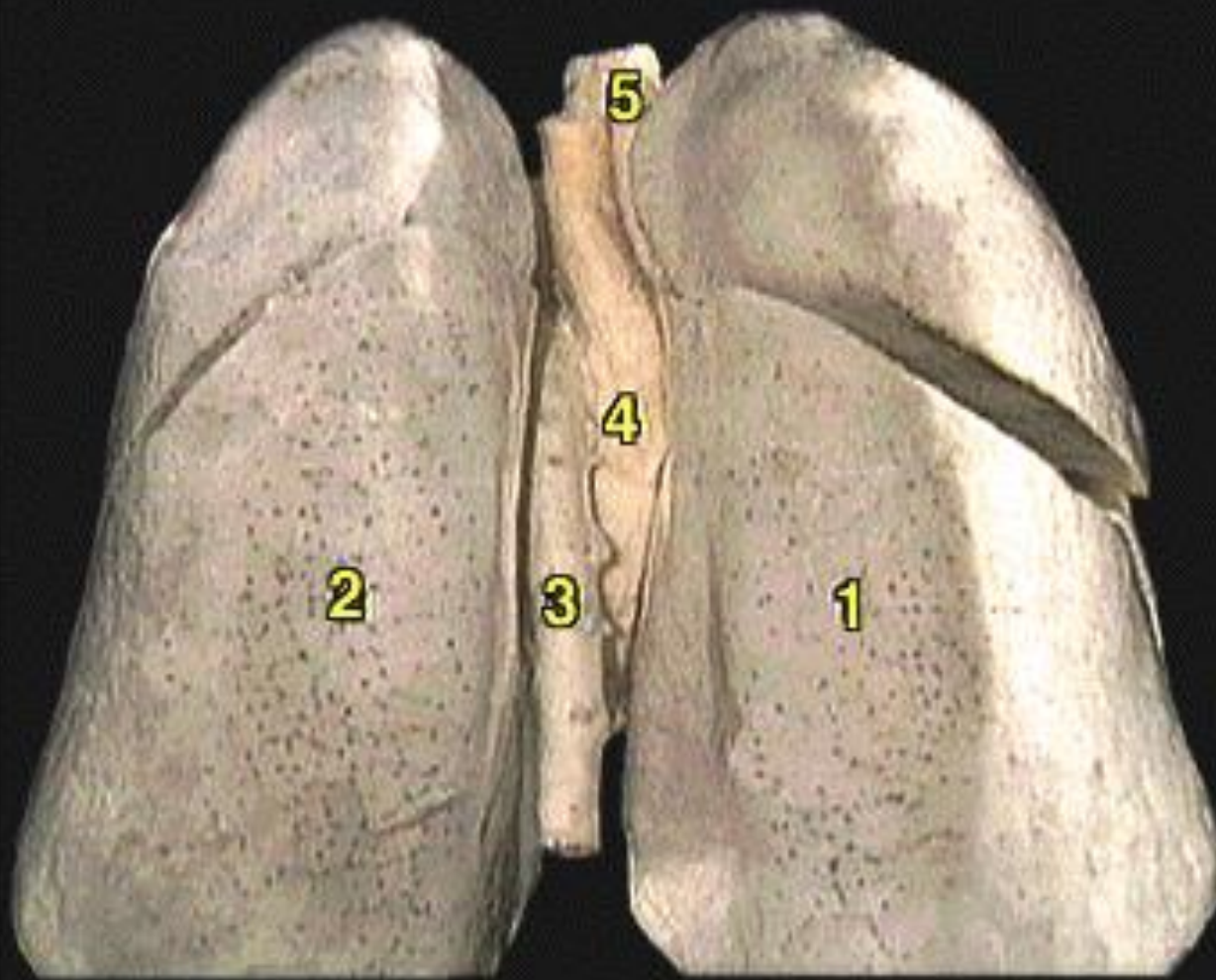

Plíce a srdce zepředu

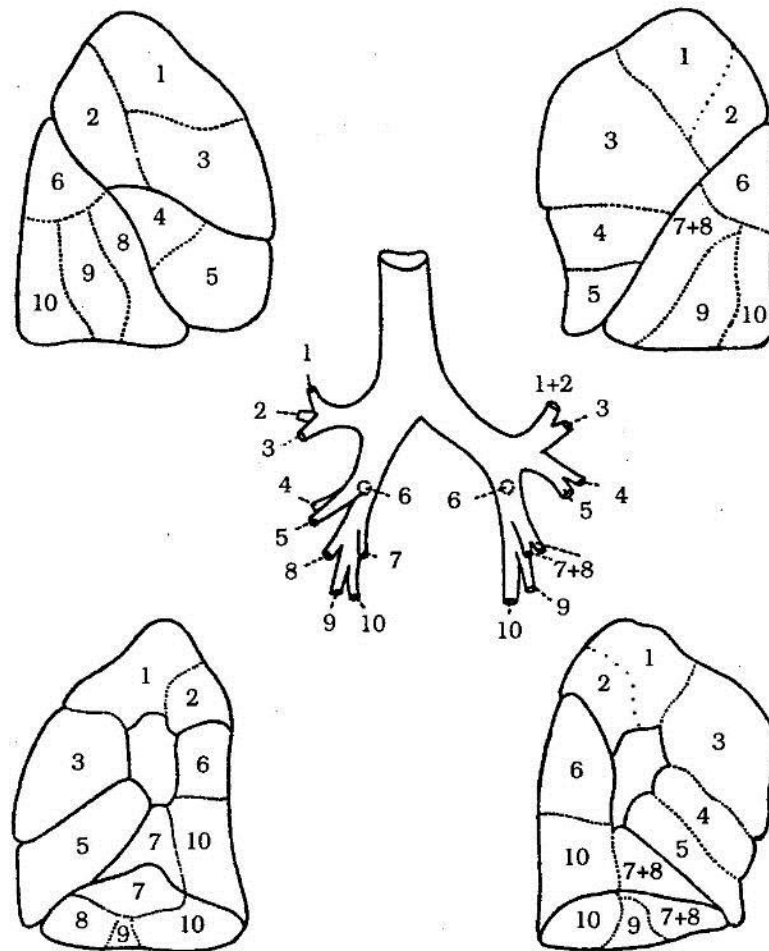
- 1-lobus sup. dx
- 2-fissura horizontalis
- 3-facies sternocostalis
- 4-facies diaphragmatica
- 5-sulcus interventricularis ant.
- 6-tr.brachiocephalicus
- 7-trachea
- 8-a.carotis communis sin
- 9-a.subclavia sin

Plíce - zezadu

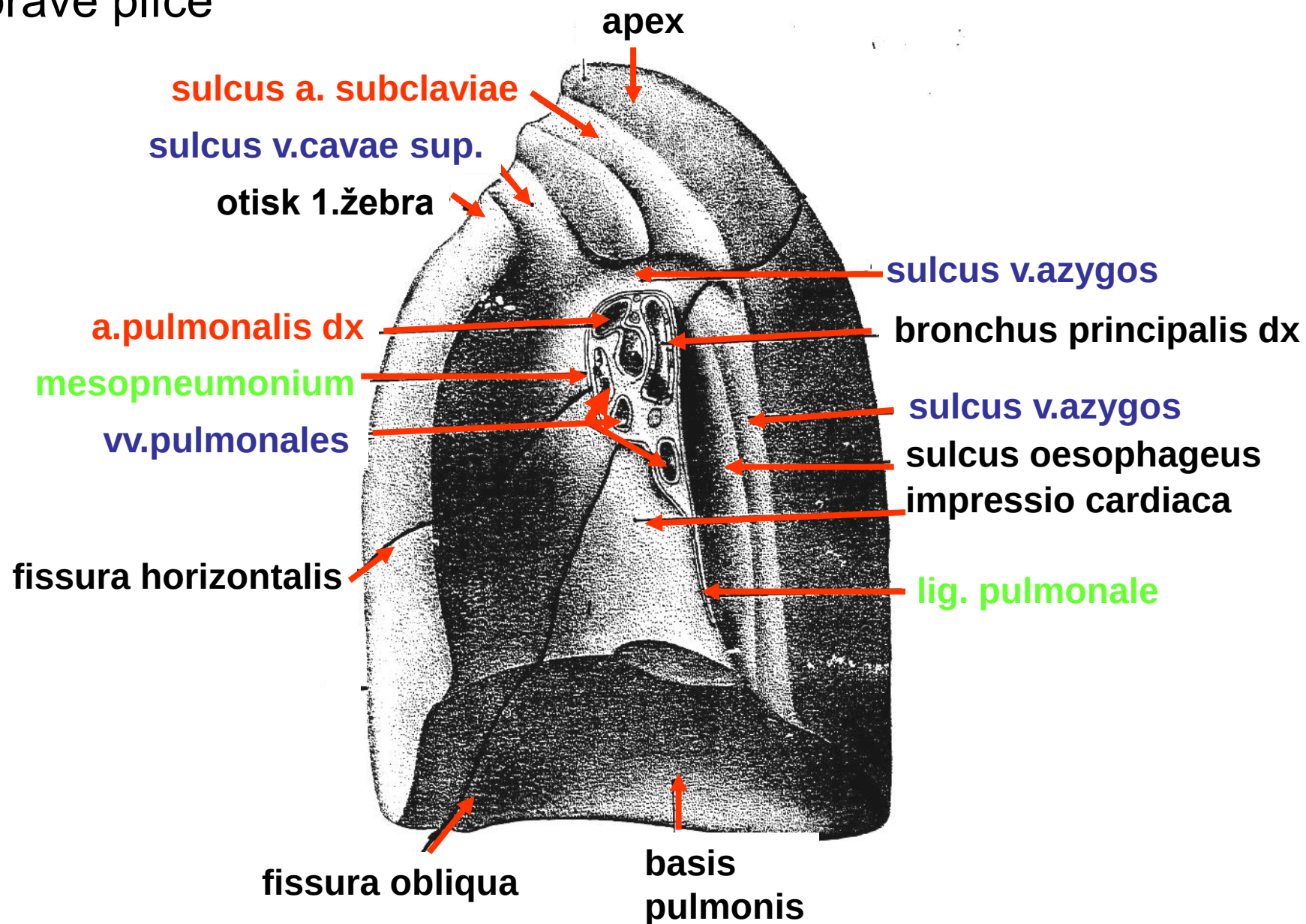

- 1-lobus inf.dx
- 2-lobus inf.sin
- 3-aorta
- 4-jícen
- 5-trachea

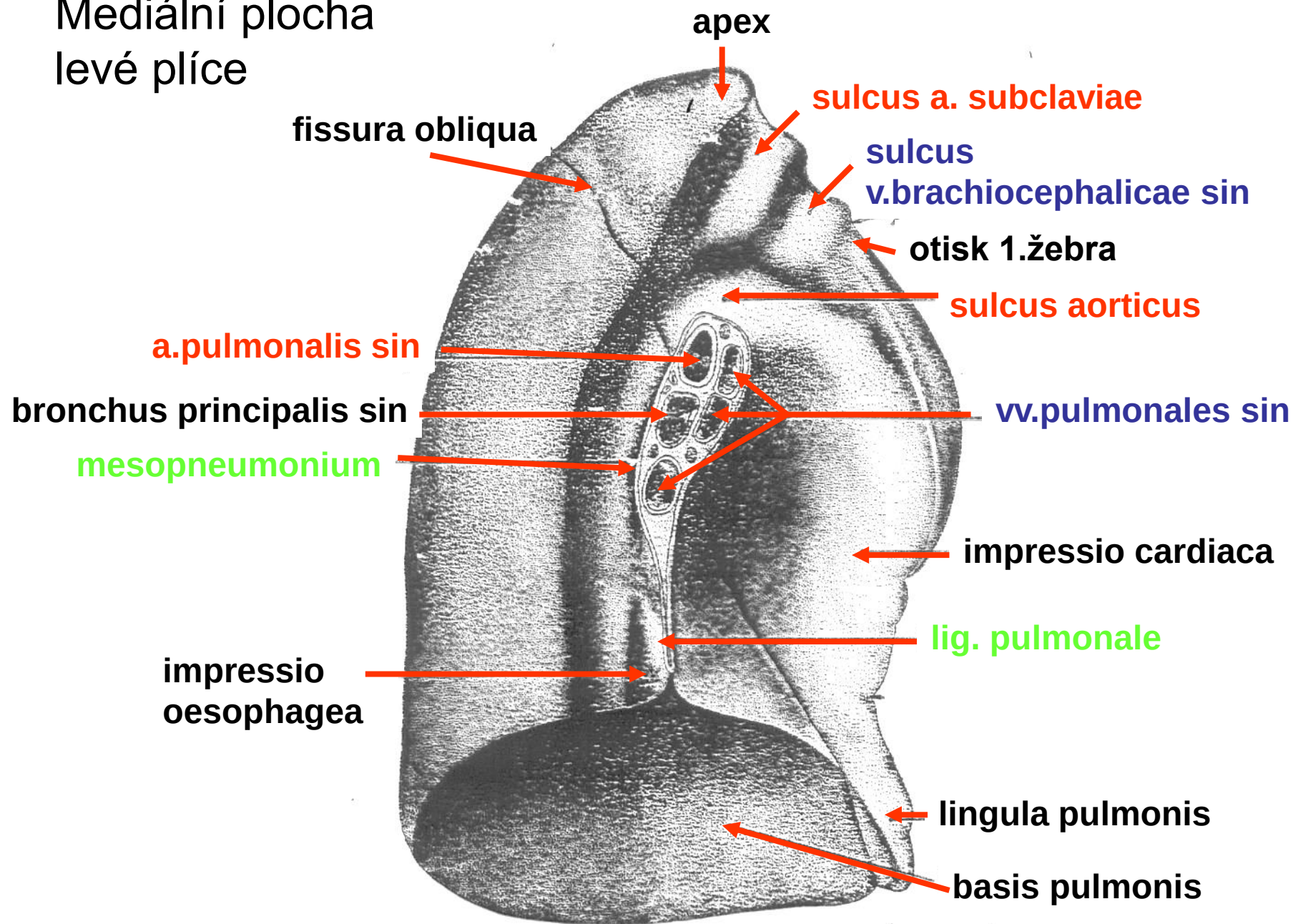
Plicní segmenty

Mediální plocha pravé plíce

Mediální plocha levé plíce

Lymfatický odtok z plic

truncus bronchomedistinalis

truncus tracheobronchialis

n.l. paratracheales dx

n.l. paratracheales sin

n.l. tracheobronchiales sup dx

n.l. tracheobronchiales sup sin

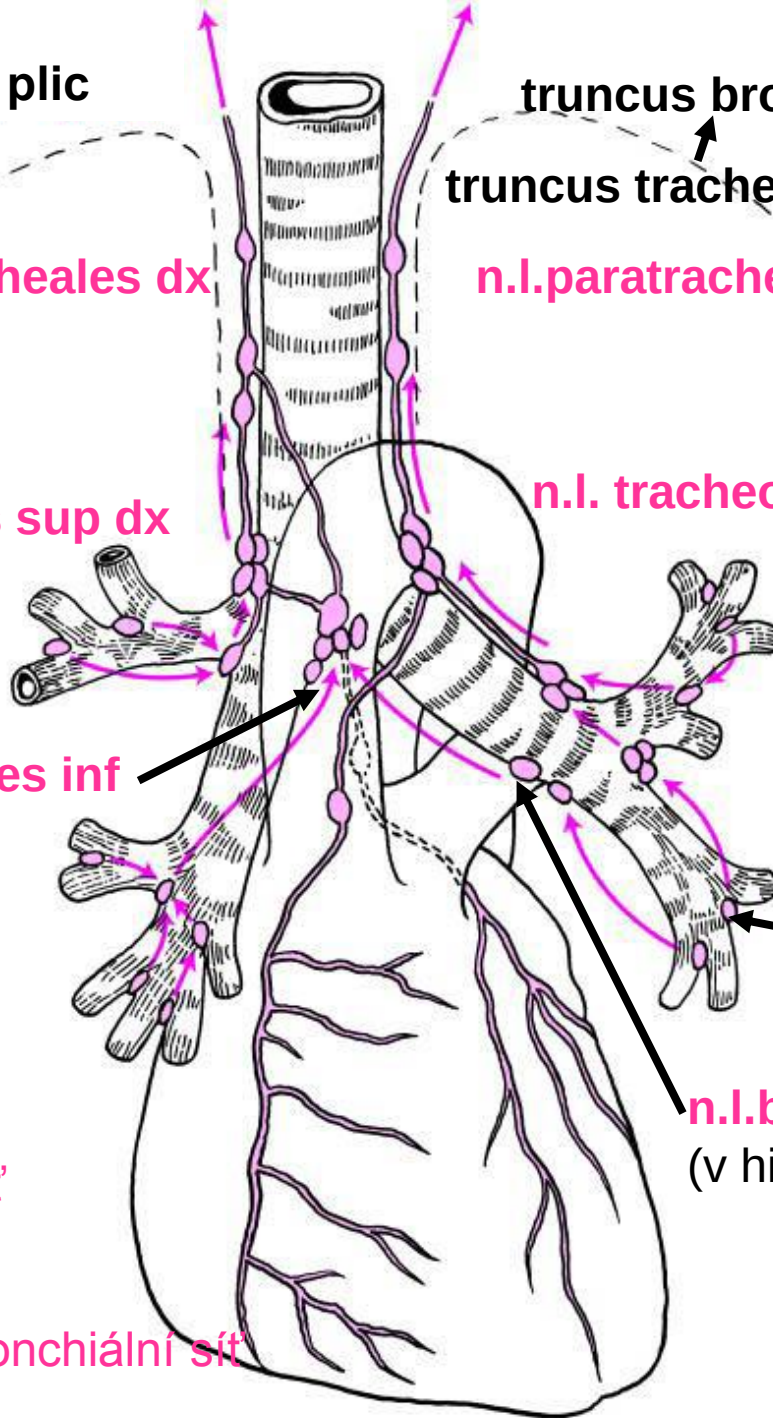
n.l. tracheobronchiales inf

n.l. pulmonales

**n.l. bronchopulmonales
(v hilu)**

perilobulární síť

subpleurální síť + peribronchiální síť

RTG plic

nádor

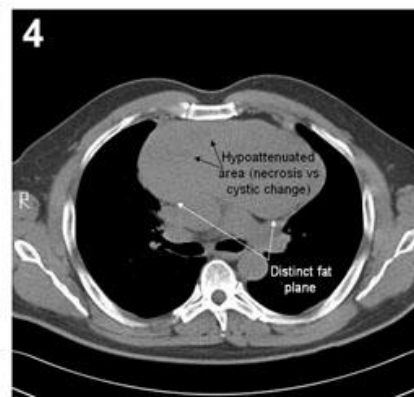
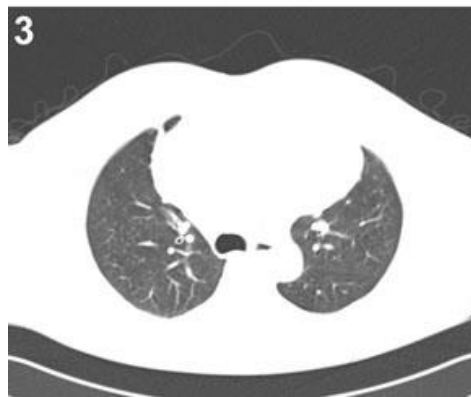
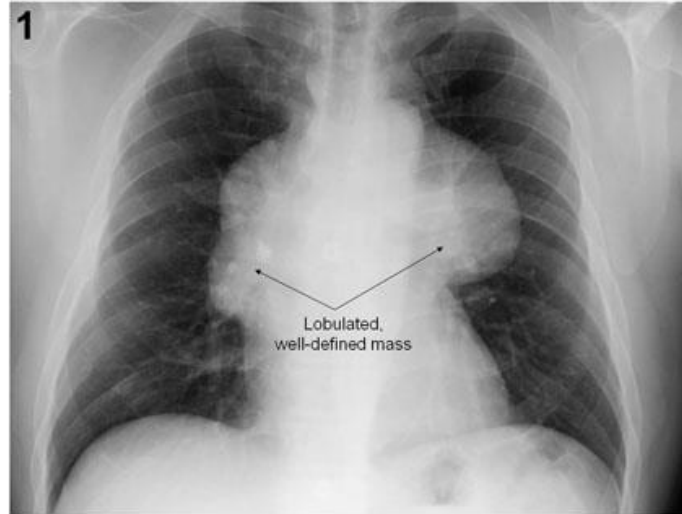
CT

kuřák

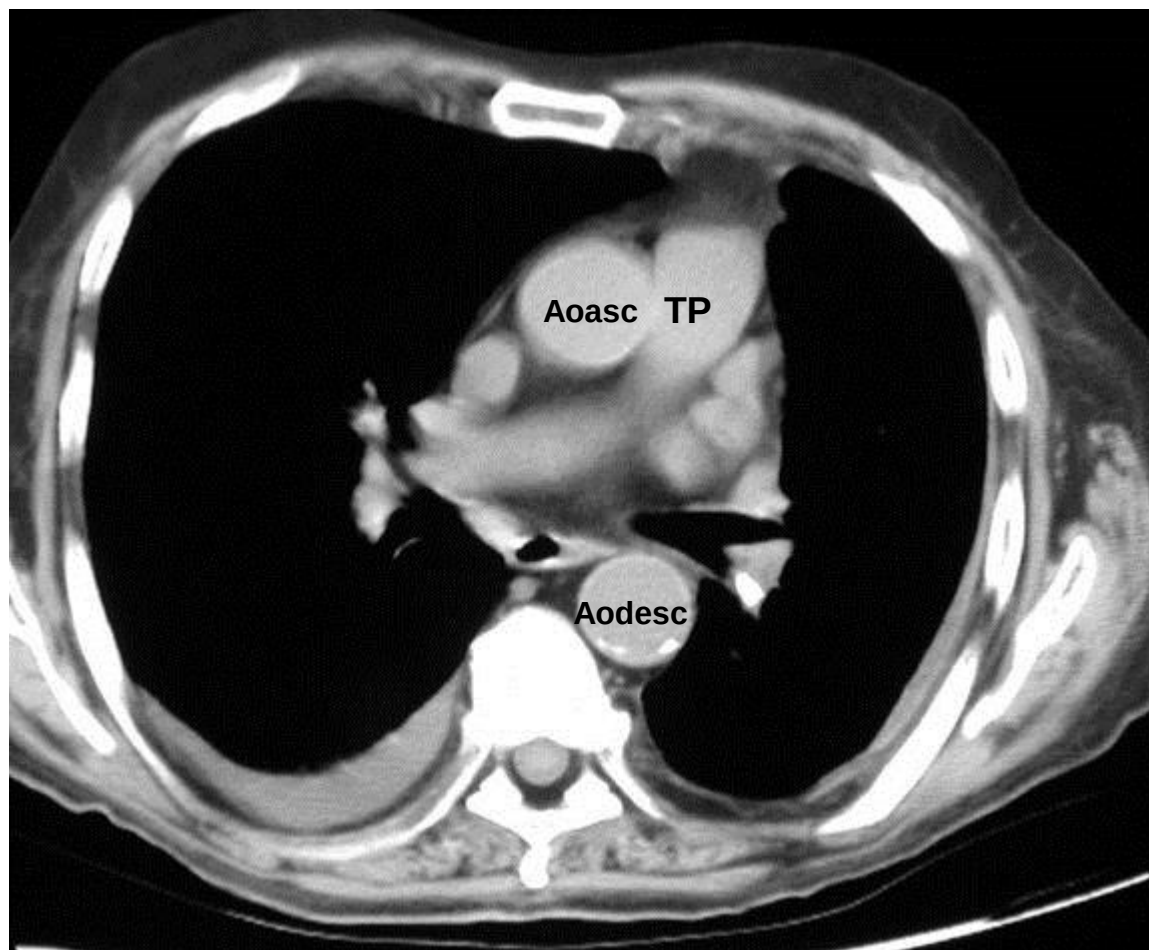

emfysematosní buly

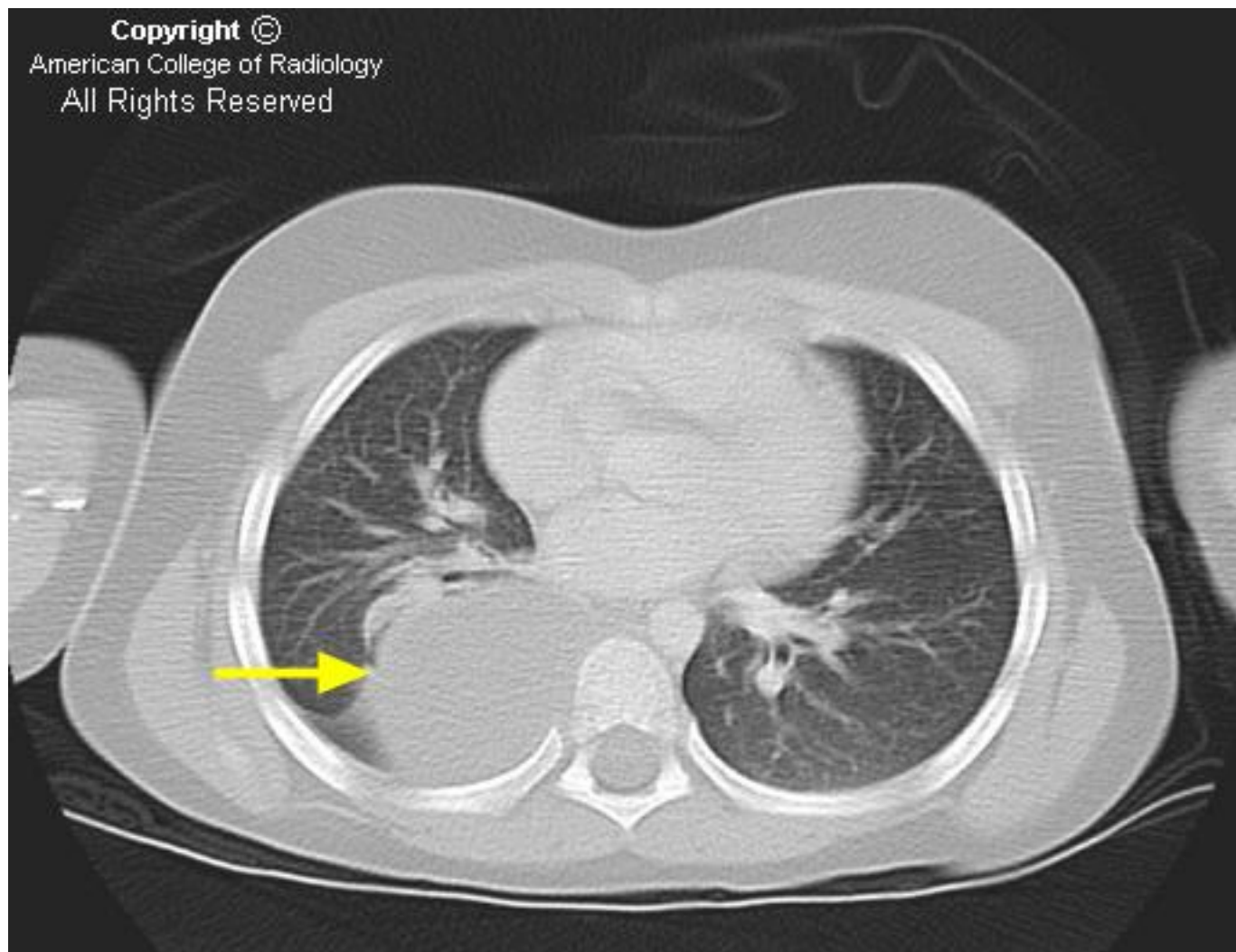
CT – thymom

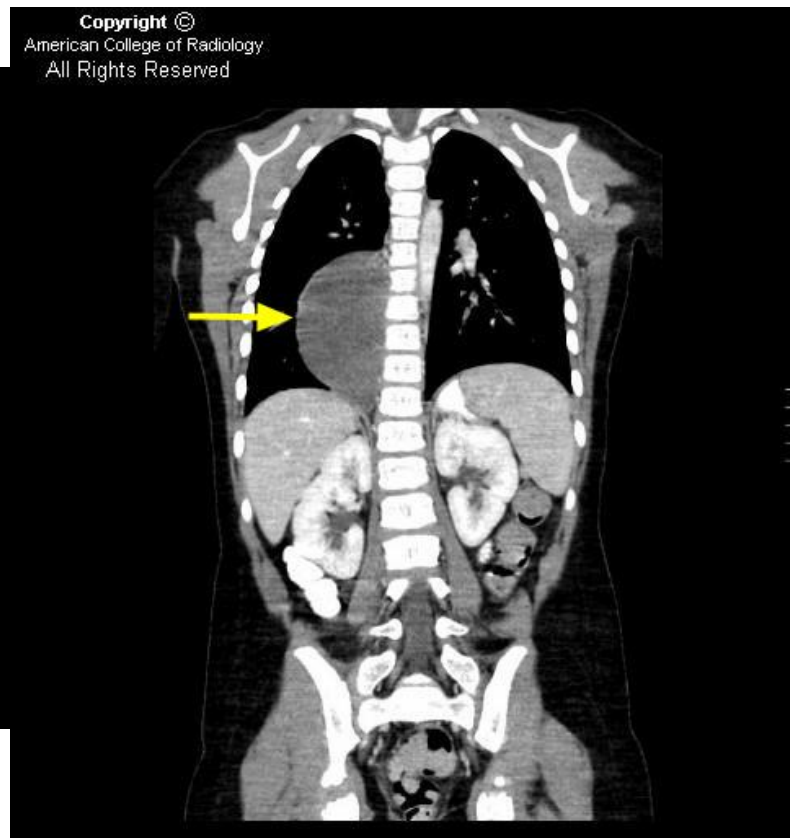
CT - výplň zubu aspirovaná v levém dolním bronchu

CT- ganglioneurom v zadním mediastinu

CT ganglioneurom v zadním mediastinu

???

Prsní implantáty

Použité zdroje

- Grim, Základy anatomie, 5.díl
- Petrovický et al., Anatomie II
- Elišková, Naňka, Přehled anatomie
- Schwarzenegger, Encyklopedie kulturistiky
- Gilroy et al., Atlas of Anatomy
- <http://anatomy.med.umich.edu/atlas>
- <http://www.auntminnie.com>
- <http://www.radiologyassistant.nl>
- <http://jtcs.ctsnetjournals.org/cgi/content/full/125/3/611/FMTC03164002>
- http://www.breastcancer.org/treatment/surgery/lymph_node_removal/lymph_nodes.jsp
- Mukesh Tripathi, MD, Mamta Tripathi, MBBS, Subclavian Vein Cannulation: An Approach With Definite Landmarks
- An anatomic landmark to simplify subclavian vein cannulation: the "deltoid tuberosity".
[von Goedecke A](#), [Keller C](#), [Moriggl B](#), [Wenzel V](#), [Bale R](#), [Deibl M](#), [Moser P](#), [Lirk P](#).
Department of Anesthesiology and Critical Care Medicine, Medical University of Innsbruck, Anichstrasse 35, 6020 Innsbruck, Austria. achim.von-goedecke@uibk.ac.at